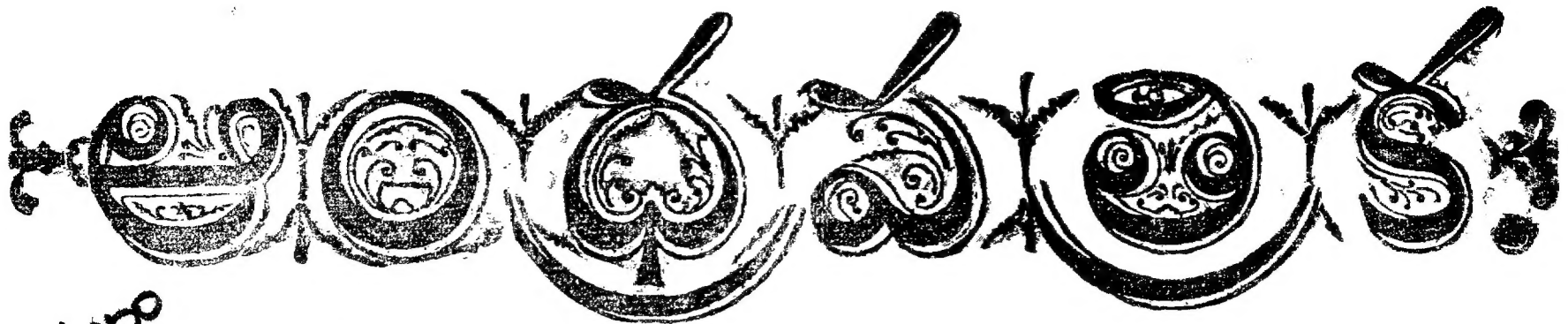

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

పిడి వ ప్రిక 1-3 0-1-0
Telephone No. 544.

314000

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 25-వ తేది మంగళవారము } No. 199
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శార్దూమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪. } సంచిక ౧౯౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. సంభాషించి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపూరిత బాధలు,
పార్శ్వ నొప్పుల బారదోలును, బొట్టగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వర్షము తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

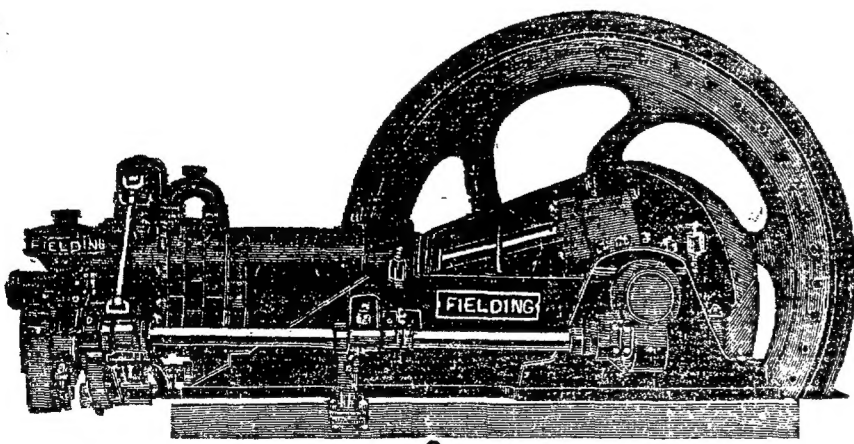
ఈమందును రుద్దగానే శిమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యశమున
శారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు శమిడిశల్
క్యీక్ ట్టెర్లింగు కూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యా యింజను సుమారు రెండే నిముషములలో వేవరై జరు చ్చుచి స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి కూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతృప్తి కలుగుగా పనిచేయును. కూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

పోర్ యెంట్లు:—

టెలెఫోన్ నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి ఆంధ్రు కో., పోస్టుబాక్సు నెం 203 రు.
12, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

కఫహరిచూర్ణము డబ్బీ 1-కి కుప్పకు తైలము రు. 0-8-0

శ్నిడబ్బీ 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి ర్పు 2-0-0
ఈ చూర్ణము తుమూలికలతో చేయబడినది.
కస్తూరి, ఉబ్బునూ, కాశివీరన, శైత్యబ్యరము మొదలగుకానికి
మిగుల ఉపయోగించును. దీని కంటినుంచుకొనుట మంచిది.
ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తేలుపు, నలుపు,
కుప్పకకు రాయుటకు ఉపయోగించును.
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

వెల్లింగుటన్ సినిమా,

మహాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
22-11-24 శనివారమునుండి 28-11-24 లేది శుక్రవారమువరకు
యూనివర్సల్ జ్యూయల్ థ్రోత్రి 8 వ సీరీస్.
ది లెదర్ ఫుష్షర్స్ మూడవవారము 2 భాగములు
ఆలోసు గొప్పసీరియల్ 49 దినముల కథ
సేనా గర్వర్ కృత్యములు చూడతగినవి. 8 వ వారము.

నోటీసు

తర్కసంగ్రహ సర్వస్వము అపూర్వగ్రంథము
అన్నంభట్ట విరచిత తర్కసంగ్రహ వ్యాఖ్యాన
రూపము న్యాయ సాస్త్రీయ పారిభాషిక
పదార్థ సంగ్రహయితము. శిబిబోధ లక్షణ తత్వమన్వయ
తద్వోపప్రసక్తి స్థిరాకరణ లక్షణ పరిష్కారాది సంగ్రహము
సిద్ధపాఠావప్తతిప్రతిపాదకము తర్కశాస్త్రము నభ్యసించువారల
కు తిరిగి చింతనాపెక్ష లేకుండా సరసమగు సులభమగునట్టి
యపూర్వకైతితో సర్వలక్షణ తర్కవిషయములను బోధించగల
దు. అను విషయమై సంఘామేమిన్ని లేదు నాగరాక్షరముల
తో మంచి కాకితమునందు అమృత వేయబడినది. బహుశాలా
భ్యాస సాధ్యమగు తర్కశాస్త్రీయ పరిభాషలన్నియును అతి
సలభకైతితో గ్రంథాదియందు 111 పేజీలలో న్నాయబడినవి
గ్రంథమంతయును ఖుమారు మొత్తము 270 పేజీలు. దీనివల
రు 2-0-0. విభజనము (హాఫ్ట్ వేరు)
కురుగంటి శ్రీరామశాస్త్రి,
తర్కపండితుడు సంస్కృత (కలాకాలా) కాలేజి, తెరాలి
(హాస్సు) గుంటూరుజిల్లా మెదాన్ (పెండెన్).
వల సీసా 1-కి వేలకు మందు రు. 0 4-0
ఈమనెన తలకురాచిన పేలు ఈ నళియ, చర్మ
మునకు పొండుకలకు హాని యుండక పొండుకల పొండును.
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

పురమాసీపనులు పోకరపనులు చేయునట్టి

వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగొన్నెలు, పంపెపుటాల్లు ఎట్టిమాదిరిలో నైనను ఆర్జించిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము సీనువెంకికి సవరంబంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మొదలుకొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున వికయించబడను.

(2) ఉబ్బడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి, కంపెనీ

నగలవ రత్నములు 25, చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు

లక్ష్మీ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1683

10, నిన్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 నవంబరు 28 వ తేదీన 1918 నవంబరు 28 వ తేదీన ఇండియన్ కంపెనీ ఆఫ్ సురక్షించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 చందాలువేయబడిన మూలధనము రూ 10,00,000

1-11-1924 తేదీవరకు చెల్లించబడిన మూలధనము రూ 88, 255 లు

1-11-1924 తేదీన నమూనాకావలసిన అలాటుమెంటుపై కము రూ 11,745

మూలధనమునకుపై గానే చందాలువేయబడినది. వాటాలకు యికముందు దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు

1. లాలా లజపతిరాయ్ గారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ్ జడభగత్ రామ్ గారు,
4. రాయ్ బహదూర్ లాలా ధన్వంతరీరాయ్ గారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టర్ నిహాల్ చందు సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానం గారు. (మేనేజింగ్ డైరెక్టరు)

అసాధారణ, అపూర్వవిజయము గలిగినది. మొదటి రెండు మాసములలోనే రూ 14,00,000 లకు పైగానే ప్రమాణపత్రము లిచ్చి, అందరికిని అనుకూలమైన పాలసీలు, పాలిసిఫికేషన్లు రూలకు తొందరకలుగజేయునట్టి నియమములు లేవు.

మిక్కిలి నిపుణులగు, మితవ్యముతోను నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రాప్త్యనుకు, ఫారములుకు, ఇతరసంగతులకు ప్రధానకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగ్ డైరెక్టరు)

మంచి పలకుబడి, పూచీగలవారుమాత్రము దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్వైజరు కార్యాలయము, 16 నుంకురామ శెట్టిబిధి, మద్రాసు.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వివపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానూనెను వాడి నత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యవధము వానిని మెత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపక్షివల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డివెల 1 రూపాయి.

3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

విశిష్టార్థిలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీను విసువానన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0	} మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0	
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0	

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయించబడును. లేకున్న సోలువశెట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జామ్నామీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

బొంబాయి వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

నాయకుల ఆగమము

నాయకులందరూ బొంబాయి సమావేశమునకు విచ్చేసిరి. ఈలోపుగా తపాలాసంఘ సమావేశమును జీన్నాగారి ఆధిపత్యమున నిన్నును జరిగెను. దానికి ప్రభుత్వ ఉన్నతాధికారులను నేమ్ము దొరగారుకూడ హాజరయిరి. ఇక నాయకుల ఆగమము ప్రజలమనముల కొంత సంచలనము కలిగించినవటలతో సంబంధము లేదు. మొదటిసారిగా ఆగమమునే ఇంగ్లండునుండి వలెంచిన సర్ డిక్షాను పెట్టిటుగారిని సభకు అగ్రాధికారులుగా నెన్నుకొనిరి. వారు ఏపక్షమునకు చెందనందున మధ్యవర్తులుగా నుండెడికి యుండిరిని ఎన్నుకొనిరి. జెనువ శంకరనాయకుగారి నెన్నుకొన్న సభవలెగాక, వీరిసభ కొంత కార్యోత్సాహమును జూపెను. కనీసాసాస్త్రిగారును, సరోజినీదేవిగారును, అస్వస్థులయ్య సభ కేతెంచుట, దానియుఖ్యతను మూచించుట. నర్ చిమల్ లాల్ సెతల్వాడుగారి

నిష్ఫలప్రయోగములు

సభకూడక మండే సెతల్ వాడు గారు ఎన్నికల సమయముండింగ్లండును కలవరపరచిన తాల్చివిమ్మ ఉత్తరమువలె, నోకపెద్ద సందేశము నొసంగిరి. ఆ సందేశము ఎంత కలవరముకలుగజేయునని వారెందరో చివరకంతటి నిష్ఫలమయ్యెను. గాంధీమొదలగు 'మహాత్ములు' హాలానాలును కాలగ్రసునుండి ఆవలకు నడచినసేగాని తమవంటి వారందు కాలిజబాలరని నిష్కర్షగా తెల్పిరి. రాటమువంటి దేశీయపరిశ్రమలన్ని నిరర్థక విధానములనియు, నాయకులు నిరర్థక ప్రచారకులనియు తెల్పి, మితవాదుల నందరను సభనుండి మంల్పదలచిరి. కాని విఫలమనోరథులగుటను, జరిగినదానికీతులు చెల్లడిపరచగలవు.

బిసెంటు సత్యమూర్తిగార్లవాదము

సభయందు ముఖ్యముగా బెంగాలు నిర్బంధముల విమయిక ప్రశంస జరిగెను. బిసెంటుగారు రెప్పటియట్లు సమర్థించిరి. అందువలన వారికిని సత్యమూర్తిగారికిని వాగ్వాదము ప్రబలెను. కాని చివరకాయము, ఉపసంఘమున నుండుట కేర్పాటు చేయబడెను. ఆమెయు బహుకష్టముమీద ఒప్పుకొనెను. కేవలము సంఖ్యాప్రాతినిధ్యముపై నాథారపడక జీన్నాగారి ఉపపాదనపై, ప్రతిసంఘమునకును, ప్రతిపక్షమునకును ఇద్దరెద్దరు చొప్పున ప్రతినిధు లుండవలయునను తీర్మాన ముమోదించబడెను.

జప్తీనుపక్ష (న్యాయవర్గ)పు బేరము

ఎప్పటియట్లు న్యాయవర్గపు ప్రతినిధి తమఅభిప్రాయములతోడను, వరతులతోడను, ఏకీభవించినయెడల, దానును ఏకీభవించు ననెడు లంకనువేసెను. కాని సత్యమూర్తిగారి రీతిపాతకవాదనలు నిరుపయోగములనియు, సాధ్యమయిన తమపద్ధతుల నితరులచే స్వీకరించుట కార్యసాధ్యమునకు తోడ్పడునేగాని, కేవలవంతు వరసాటము లల్పములని ఆక్షేపించెను. ఇందుకు తగినట్లు మొదలియారగారి ఉపపాదన, అధికసంఖ్యాకులచే, నోడిపోయెను.

'క్రిష్ణమనుషులము'

డిసెంబరు వచ్చుచుండుటచే, అధికసంఖ్యాకు లింగ్లండునుండి బొంబాయి కేతెంచుచున్నారు. మొన్న శుక్రవారము బొంబాయికి వచ్చిన, 'కెయిజరుహింద్' స్టీమరు వందలకొలది ప్రయాణీకులను తీసికొని వచ్చెను. అంతకు పూర్వమువచ్చిన 'నలేరా' నిర్మండా స్టీమరులు మరి ఎక్కువమంది ప్రయాణీకులను గలిగియుండెను. అంతవరకు బహుస్వల్ప సంఖ్యాకులే వచ్చుచు వెళ్లుచుండిరి.

డెయిలీమెయిలుపత్రికా పార్లొకోత్సవము

నిన్న నవంబరు 22, డెయిలీమెయిలు పార్లొకోత్సవము జయప్రదముగా జరిగెను. ఆదినమునకు 80 పేజీలపత్రికను ఒక్క అణాకేవారుఅమ్మిరి. పత్రికలుదొంతుట బహుదుర్లభముగా నుండెను. వివిధవిషయములచే వారు పత్రికను పూర్ణముగ నింపిరి. ఆంధ్రవాసు, పరాంజనీ, వాడియామున్నగువారలందరూ గొప్ప గొప్పవ్యాసములందువాకిరి. నిన్నను 25,000 పత్రికలమ్మును పోయినవనెడి వార్తవ్యాపించెను. డెయిలీమెయిలు వర్తక మార్గములను వెల్లడిమార్గములను ఎరిగి యుండుటచే పూర్తిగా నితరపత్రికలను దిగలాగుననుటలో సందియ మెంతమాత్రము లేదు. ఇప్పుడైనను బొంబాయిని చాలాప్రచారము దీనికిలదు.

నల్లమందు సమస్య

ప్రాకృతికమదేశముల యత్నము

(నేపథ్యవర్ణన)

20 వ శతాబ్దమునందు అంతర్జాతీయ సమస్యల కమిత ప్రాధాన్య మొనగబడుచున్నది. ప్రతిదేశప్రభుత్వములు తమ స్వదేశ విషయములకు ఎన్నికల మున్నగువాటియందు నిమగ్నమై యున్నను జాతీయమిత సమావేశములు జరుగుచునే యున్నవి. నల్లమందు దురాచారమును పోగొట్టుటగూర్చి విచారించుటకై జాతీయమితవారితో యేర్పరచబడిన ప్రపంచ సమావేశము జనీవాలో గూడినది. దీనిఫలితములు చాల ప్రాముఖ్యమైనవి.

ఇప్పుడు విచారించవలసిన విషయ మతిసులభమైనది. 1912 సం॥ హేగునగరమున నల్లమందు విచారణసభ జరిగి ఒక ఒడంబడిక కుదిరినది. దానివలన ప్రపంచమంతటను నల్లమందు వైద్యరీత్యా ఔషధముగ నుపయోగించబడవలె నని యుత్తిమాన్యములకు ప యోగిం ప కూడ నట్లు నిశ్చయము చేసిరి. కాని అప్పటినుండి నల్లమందు దొంగతనముగ నుపయోగించుట అధికమైనది. పచ్చిదే గాక, ఔషధముల వ్యాపారము గూడ నత్యధికముగ వాడబడుచుండెను. కావున యధానంతరము జాతీయమితవారు మరల నీవిషయమై తలపోసి 1912 సం॥ ఒడంబడిక సరిగా నమలు జరుగునట్లు జేయ సంసిద్ధులైరి. ఇదివరకు హేగు ఒడంబడిక సంగీకరింపనివారిచే గూడ అంగీకరింపజేసిరి. పోలీసువారు నల్లమందు వ్యాపారము అక్రమముగా జరుగకుండ జూచుట కనుమోలించునట్లు ఎగుమతి దిగుమతి సర్టిఫికేటు లిచ్చుపద్ధతిని జాతీయమిత సభ్యు లందరు అనుసరించిరి. అనేకకోట్ల దొంగతనము వ్యాపారములు పట్టుకొనెను. అందు పట్టానినవారిని శిక్షించిరి. అయినను యా వ్యాపారమువలన అమితలాభముండుటచే యిప్పటికిని నశించుటలేదు. ప్రాచ్యదేశ ప్రభుత్వములలో చాలాజాతికి యావ్యాపారమునందే తమకావడియం త్యధిక కాబడియుండుటచే నీ వ్యాపారమును వదులుకొనజాలకున్నారు.

ఇదియే ప్రస్తుతమున్న చిక్కు. అందుచే జనీవాసభయందు చచ్చిం ప వలసిన విషయ మేమనః నల్లమందు పంటను తగ్గించుట కుపకరించునట్లుగా 1912 ఒడంబడికను మార్గరూపము లెకాయని.

నల్లమందు వాడుక దురాచారమును మాన్పుటకు ఆపంటను తగ్గింప జేయుటయే. ఇందుకు వ్యతిరేకవాదమును బాగుగ నివలసియున్నది. ఈ వాదము బలవంతమై యుండును తేజస్వినో నీ దురాచార మంతకాలము స్థిరస్థాయిగా నుండి యుండును. దీనివలన ప్రభుత్వములకు ప్రత్యేకవ్యవస్థలు కలుగును. మటుండు త్వక్తి స్వాతంత్ర్యాభిమానము దానిని ప్రోత్సహించు కడ్డువచ్చుచున్నది. నల్లమందు పంట తగ్గించుట పాత్రమెటు చిట్టమువలన ప్రజల సత్యభావులుగా జేయ యత్నించునట్లున్న దని కొందరు భావించుచున్నారు. ప్రజలు నల్లమందు గోరునంతటి బుద్ధి విహీనులుగ నుండునంత కాలము వారికి అమితముగ కాకున్నను కొలదిగనైన దానిని చిక్క నీయవలెను. ఇట్టి దురభ్యాసముల తొలగించుటకు ప్రజలలో ఆత్మశిక్షణ జ్ఞాన మభివృద్ధి జేయుటయే మిగుల వారికి నల్లమందు దుర్భల్య మొనర్చినచో వారినివదులు తృప్తిపరచుకొనుటకై వేరొకదానిని కనిపెట్టుదురు అని వారివాదము.

ఈ వాదము నతిసులభముగా అసందర్భ ప్రలాపముని త్రోసివేయుటయు, కాని బాగుగ నాలోచించినచో నిందు అర్థభాగమైన సత్యము గోచరింపదు. చీనాదేశ స్థితిని పరిశీలింపుము. చీనాప్రజల 19 వ శతాబ్దము వరకు గూడ నల్లమందు దుర్భల్యసమున కెక్కువగా నొంగిపోయిన వారుగారు. అప్పుడు విదేశీయులు (ఆంగ్లదేశము) అమితముగ నీమందును వాడెడిములో దింపిరి. అప్పు డీవ్యసనము విరివిగా త్వరితముగా వ్యాపించి చీనాదేశమంతటినీ దుర్భల్యయందు ముంచెను. అంత ప్రజలు తమయవస్థను గుర్తొని యింక నెక్కువ ప్రమాదము తటస్థింపకముందే యాదురాచారమును పారదోలిరి. కాని ప్రజల యుత్సాహముతో బాటు ప్రభుత్వ సహాయముగూడ నుండెను. ఇప్పుడు కలసి ప్రయత్నించిరి.

కొన్నేండ్లు గడచినపిదప చీనాలో అరాచకము ప్రబలెను. కొందరు వైనికాధికారులు పెకింగుకేంద్ర ప్రభుత్వమువై తిరుగబడిరి. తమవైనికులకు ధనసహాయమునకు గాను లాభకరముగ యీషంటను తిరుగ పండించవలెనని ప్రజల నిర్బంధించిరి. ఇప్పటికిని యిట్టిస్థితియే ప్రబలియున్నది. అందుచే

కృష్ణాజిల్లా ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ మేనేజర్ల మహాసభ

కృష్ణాజిల్లా స్కూల్స్ మేనేజర్ల ద్వితీయసమావేశము ది 27-11-24 తేదీ (గురువారము) మధ్యాహ్నము 2 గంటలునుండి బందరు ముస్తాఖాపేట రాంజీపాఠశాలలో శారవనియులగు శ్రీ సర్. ఎం. పాత్రో విద్యామంత్రిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును. కాబట్టి జిల్లాలోని ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ మేనేజర్లందరు విచ్చేయవలెనని కోరుచున్నాను.

వే॥ రాంజీరావు, సైనికెంట్, జిల్లామేనేజర్ల సంఘము.

చీనాలో కొన్ని రాష్ట్రముల ప్రజలు మరల నీతిబాహ్యులై దుర్భల్యసన లోలులైరి. కాని చీనాదేశమునందు నల్లమందుపంట గల పంటలవారు మాత్రమే నైతికపటత్వము లేనివారనుట అసందర్భము.

ఇండియాలోగూడ నిట్టి యవస్థయే గలదు. నల్లమందు విషయమున ఇండియా ప్రభుత్వవిధానము సంగీకరించువారు, తమ ప్రజల కంతమందు వాడబడెనో, యెంతవాడరాదో తెలియు ననియు, అందుచే వారు దుర్భల్యసము పాలుగా రనియు వాదించెదరు. కాని యీయధ్యయనిన పరిశోధనలందు యిది అవ్యవస్థని తెలియజచ్చెను. ఇండియాలో నేభాగమునందుగూడ యిట్లుండలేదు. నల్లమందు చుట్టలలోనుంచి త్రాగను అలవాటును మాన్పదగ్గ ప్రతికూలాభిప్రాయము ప్రజలలో గలదు; కాని నల్లమందుతినుట గూడ మనస్థి యారోగ్యమును నైతిక పటత్వమును నిర్మూలము జేయును. ఆకర్షణము తొలగనంత కాలము, దురాచార మెక్కువగాకుండ ప్రజాభిప్రాయము నిలచియుండునని చెప్పజాలము. అస్సాములో నీదురభ్యాసము వలన ప్రజలమగు నష్టము వాటిల్లెను. ప్రభుత్వమువారు చర్య దీక్షింపక తప్పినదిగాదు. కాని వారిచర్య త్కాగ సఫలీకృత మగునట్టిదో కాదో తెలియదు.

మంచి స్థితి లక్షణము గొప్పశిక్షణ గలవాడైనను తరచుగా నల్లమందును చిన్నచిన్నమాత్రముగా నుపయోగించినచో క్రమేణ చిత్తస్థయిర్యము చెడిపోవును. అప్పుడు యాయల వాటును బాగుపడువాడే వరుణకొనెడిస్థితికి దుర్భల్యసముగా కాకుండ తప్పించవలెనన్న ప్రత్యక్షనిర్బంధము తప్ప వేరుమార్గముండదు.

చీనా, ఇండియా, పెర్షియా టర్కీ దేశములన్నియు తమ ఔషధరీత్యా అవసరమగుదానికన్న యెక్కువపంటను పండించుచున్నవి. చీనాదేశపున్న మందు విదేశీయుల కంపబడలేదు. అచ్చట అరాచకముతొలగి స్థిరప్రభుత్వ మేర్పడినచో నాపంటలు నిర్మూలించబడునని నమ్ముచున్నాను. పెర్షియా, టర్కీ దేశముల పంటలు తగ్గింపమని జాతీయమితవారాజ్ఞాపించ వలెను. కాని ఇండియా ప్రభుత్వవిధానము మార్పుకొన కుండునంతకాలము యిది యెట్టిపనికి బూనుకొనవు. ఇండియాలో నల్లమందు యెక్కువభాగ ముచ్చటచే ప్రజలకనర్థకరముగా వినియోగింపబడుచున్నది. అంతకన్న నెక్కుడుభాగము తూర్పుదేశముల కంపబడుచున్నది. అందు బ్రిటిషు క్రాంతకాలసీటు గలవు. ఆ దేశీయులు వ్యాయముగ ననసరమగు దానికన్న యెక్కువభాగమునే సర్టిఫికేటు పద్ధతి ప్రకారము దిగుమతి చేసికొనుచున్నది.

ఇండియాలో పంట యిష్టమన్నదానిలో శాల్యవభాగమునకు తగ్గించినచో ప్రపంచమంతటను మేలగును. ఇండియా దేశ ఆర్థిక కాఖ తప్ప వేరొకటికని నమ్ముండదు. జీవీవాసభలో బ్రిటిషు అమెరికను ప్రతినిధులు కొరికవరకు యంతకన్న తక్కువచే నాలుగునూటిలో 10 వ వంతు తగ్గించమనిరి. అట్లానర్చినచో పూర్తిగా తొలగించులోపున తగినవైద్య యేర్పాటులు దేశములో స్థాపించుటకు అవకాశ ముండును. ఫాక్టరీలు కార్మాశాలలో కార్మికపరిస్థితుల సభివృద్ధిజేసినచో పనివాండ్లు పిలల నూరుకొనబెట్టుటకై నల్లమందు తినిపించునవస్థ తప్పిపోవును. బొంబాయి కార్మాశాలలో నూటికి 90 ముది కాంకృక్రమీ లిపని జేయుచున్నారు.

ప్రస్తుత రాజకీయ విషయపరిస్థితులయందు తామీ నల్లమందు రాబడిని విడిచిపెట్టజాలమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారనవచ్చును. వారి సంస్కరణమున సంగీకరించినచో రాజకీయ యిబ్బందులు తగ్గిపోవును. నల్లమందు సమస్యనుగూర్చి స్వరాజ్యోత్సవము నాయకులు తటస్థముగ నుండవచ్చును. మహాత్ముడు మాత్ర మట్లుండలేదు. ఆయన కోరిన గొప్ప కోర్కెలు నాల్గింటితో ప్రభుత్వమువారు నీతిబాహ్యమగు రాబడిని వదులుకొనవలెననునది యొకటి. ఈకోర్కెకు దేశీయమువోసభ ఉపసంఘమువారి నాయన బిష్పించెను. గాంధీమహాత్ముని పలుకుబడినిగూర్చి వేరువేరు అభిప్రాయములండవచ్చును. అతని రాజకీయపలుకుబడి ప్రస్తుత మిసయయమున తక్కువగా నగు పడవచ్చును. కాని అతని నైతికాధికృత మాత్రము యధారీతిగ నున్నది తగ్గలేదు. మూడేండ్లక్రిందట అస్సాముప్రజల కతను

విన్నవించినందులకు ఫలితముగా నాదేశమునందు నల్లమందువాడుక నూటికి 40 పాళ్లుతగ్గినది. అయినయద్యమునైతికాధ్యాత్మికమైనదిగాని రాజకీయమేగాదని గుర్తించువారెల్లరు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నాలుగునూటికి 10 పాళ్లునల్లమందు పంటను తగ్గింపసంగీకరించినచో మహాత్మాగాంధీగారు పూర్తిగ సంగీకరించునని విశ్వసించెదరు. రాజకీయనాయకు లంగీకరింపక పోవచ్చునుగాని ప్రభుత్వమువారు విధానము మార్చుకొనినచో నిట్టివిన్నపమును భారతీయులు పెడచెవినిబెట్టరు. వచ్చినుదేశములకు నైతికలాభములకన్న ప్రాతికర్షికలాభములనే యెక్కుడుగా పాటించెదరని ప్రాచ్యదేశీయులు నమ్ముచుండురు. నల్లమందువిషయమున 1840 సం॥నుండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వైఖరి యానమ్మకమును బలపరచుచున్నది. ఆంగ్లేయులకును, భారతీయులకు భావిషయములగుగూర్చి తాత్కాలిక ఒడంబడిక కుదురవలెనన్న రీడింగుప్రభువుగారును ఇండియాకార్యాలయమువారును జనీవాసభకుంపు ప్రతినిధి బానుకాంతెలు గారిని పూర్వమువలెగాక నూతనమువలెతో బంపవలెను. (నవంబరు 1.)

అతినరముల బలహీనతచే గలిగిన మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులకు ఆత్మదృఢత నివారిణి

విదేశములందు ఉద్యోగము చేయుటచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతచే నాకుండిన మూత్ర సంబంధమైనవ్యాధిని ప్రస్తుతము మద్రాసు, బార్నిచాను, అర్మీనియన్ విధిలో, నెం 72 గృహము నందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు అతి స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్స పొందినతరువాత నాకు క్రొత్తపుష్టి, పటుత్వము గలిగినది. పండితులవారికి అనేక వందనములు. వారు మిక్కిలి చతురతతోను, జయముతోను అభ్యసించుచున్న ఆయుర్వేదవైద్యమునకు గొప్ప కీర్తి, ప్రతిష్ఠలు గలిగినది.

ఇతర వైద్యులచే కుదరదన వదలివేయబడిన అతిమూత్రవ్యాధిచే కలిగిన కఠినమైన రాచకురుపును పండితులవారు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటను నేను స్వయముగా చూచితిని. వ్యాధులచే పీడించబడుచున్న ప్రజలకు సహాయము చేయుటకై పండితులవారికి దీర్ఘాయువు నొసంగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించెదను.

డి. పి. ప్రకాశం,

డి. సి. ఎమ్. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎఫ్. సి.

ఇన్ కమీషన్ ఆఫీసు, మద్రాసు. 17-11-24.

వారి నల్లహాకట్టు ము ర్పు 15-0-0

చుండుకు సూనె
వీల సేరా 1-3 డి 0-8-0 ఏ పి ఫోన్ 0-11-0
ఈ సూనెను రాచిన చుండు పొలుచూలుట, ఇల్ల, గోలము పుండ్లు మొదలగునవి సూచించును. దునివలన పెంతుకలకు హానిగలుగక చక్కచక్క చేయగలరు.

రోమహారి డబ్బా 1-3 డి 0-8-0

ఈ ధన్యమున నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమహారుగా దునిమములలో మొదలుంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు పెక్కుడు, మంటయుండును. రోమహారు రాలిపోవును ఆమ్మతాంబాకం డిపో, మజరానా - బొంబాయి.

భారతీయవైద్యపాఠశాల

గవర్నరుగారు తెరచుట

పరిశోధనలయోజనకర్త

నిన్న సాయంత్రము ఎన్నోమంది పాఠశాలను గోడులూ తంబులూయందు గోడును ప్రభువుగారు, ప్రభుత్వ భారతీయవైద్యపాఠశాలను తెరచిరి. ఆమయమున కార్యోద్యమనభ్యుదయపురమునం దితరప్రముఖులు చాలమంది హాజరై అత్యంతోత్సాహముతో నీ పాఠశాల ప్రారంభోత్సవమునందు పాల్గొనిరి. వారిలో నీక్రిందివారు గలరు. డా. ఆనెలెంటు, డి. వి. శేషగిరిఅయ్యరు, పానుగల్లురాజుగారు, శివజ్ఞానంపిళ్లె, సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు, సర్ ఆర్థరు నాథు, సర్ పి. త్యాగరాయచెట్టిగౌడ్, జి. ఎ. నరేశ్వరు, న్యాయమూర్తి వి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఖాన్ బహద్దరు ఉస్మాన్ సాహెబు, డి. బి. ఎల్. డి. స్వామికృష్ణపిళ్లె, సర్ టి. సదాశివయ్యరు, డా. ఆచంటలక్ష్మీపతిగో. సుబ్రహ్మణ్యచెట్టి, భక్తవత్సలునాయుడు, పరాంకుళం నాయుడు, సి. నరేశమొదలయ్యారు. డి|| బి|| పరాంకుళం నాయుడు, ఆయుర్వేదరత్న డాక్టరు ఎన్. వి. శ్రీ రామచార్యులు, ఆయుర్వేద భాస్కర సి. టి. ఆర్యగంపిళ్లెగారు.

పానుగల్లురాజుగారు

పానుగల్లురాజుగారు, మొదట భారతీయవైద్యపాఠశాలను స్థాపించుటకు కారణములను, పూర్వచరిత్రను సంగ్రహముగా చెబుచు, భారతీయవైద్యవిధానముల కల్పింపబడు విషయము చాలకాలమునుండి భారతవిద్యాధికులపట్టి నాకర్షించియున్నదని నుడిచిరి. 1912 సం|| నుండియు నీవిషయము శాసనసభయందు చర్చింపబడకుండ నొక పత్తకమైనను గడవలేదు. దేశీయ వైద్యపద్ధతులనుగూడ ప్రభుత్వము వారంగీకరింపవలసినదని, ప్రతిపత్తరమును ప్రజాప్రతినిధులు గోరుచుండిరి. అయినప్పటికిని తమ ప్రస్తుతివిధానమును మార్చుకొనుట కెట్టి యావశ్యకతయు లేదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పినట్లు వారి యుద్ధావేశవలన గాన్పించుచుండెను. భారతదేశమున నున్న వైద్యవిధానములు రసాయనశాస్త్రసమృద్ధము లైనవిగాదని వారెంచుచుండిరి. శాస్త్రసమృద్ధముగ పాశ్చాత్యవైద్యము గలదు తరిగిదనంపన వైద్యులసంఖ్య యధికమై దేశమునందు వ్యాపించినకొలదియు, దేశీయవైద్యముకొరకు కొరక తగ్గిపోవునని వారెంచిరి. కాని అనుకొనినంతమంది మధిక సంఖ్యాకులుగా, పాశ్చాత్య వైద్యమునందు తరిగిదనంపనములకు ముందుకు రాలేదు. అంతియగాక, తాము వైద్యకార్యములకొరకు వెచ్చింపగలిగిన మొత్తములు, అల్లోపతి వైద్యవనతుల సేర్పరుచుటకు జాలవని తెలిసికొనిరి. అయినప్పటికిని, భారతీయవైద్యమునందలి ముఖ్యవిషయముల గురించియు, వేర్వేరుదేశీయవైద్యపద్ధతుల గురించియు విమర్శనాపూర్వముగ నొక గ్రంథమును తయారుజేయుచుటకు ఒక ప్రత్యేకాధికారిని నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగానున్నారు. దేశీయవైద్యపద్ధతులయొక్కయోగమునుగురించి విచారించి నిశ్చయం పుటకుగాను, డాక్టరు కోమలగారి అధ్యక్షతక్రింద నొకసంఘమేర్పరుపబడెను. వారు విచారించి, దేశీయవైద్యపద్ధతులందు చాలవిలువగల మందులుగలవనియు, వానిని అల్లోపతివైద్యమునందు జీర్ణపరచువలయు నూచించిరి. కాని దేశీయవైద్యాభిమానుల నిది సంతృప్తిపరుపజాలక పోయెను. 1920 సం|| న రామచంద్రుగారు, దేశీయవైద్యపద్ధతులగురించి విచారించుట కొక యుపసంఘము సేర్పరుపవలసినదని శాసనసభయందు దొక తీర్మానమును దెచ్చిరి. కొలదివారులతో నీ తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి. ఈసమయమున రాజకీయసంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడెను.

తిరువారీ, కంస్కరణశాసనసభయందు రా|| బి|| ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారు, దేశీయవైద్యపద్ధతుల ప్రోత్సహించుటకు త్వరలో ప్రయత్నము లానర్పింపవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు నొక తీర్మానము దెచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి తరపున నే నాతీర్మానము నంగీకరించితిని. ఆ తీర్మానానుసారము, ఖాన్ బహద్దరు డాక్టరు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు అధ్యక్షతక్రింద నొకవిచారణసంఘము సేర్పరచితిని. ఈసంఘమువారు చాలమంది సాక్షులను విచారించి చాలవివరముల సంపాదించిరి. ఈసంఘమువారి తరపున కొందరి సుపసంఘముగ సేర్పరచుకొని, ఆయురపసంఘమువారు భారతదేశమునందలి ముఖ్యప్రదేశముల కన్నిటికిని జని, అచ్చటగల దేశీయవైద్యప్రముఖులను

విచారించి చాలవిషయముల సంపాదించి ప్రభుత్వమువారికి నిశ్చయం పరి. ఆయుర్వేదవైద్యము, యూనానీవైద్యములు శాస్త్రసమృద్ధములైనవనియు, ఒక్క శస్త్రచికిత్సయందుతప్ప మిగిలిన అన్ని విషయములందును పాశ్చాత్యవైద్యపద్ధతులెంతయభివృద్ధిపడెనో, దేశీయవైద్యపద్ధతులందుగూడ నట్టియుఖ్యములే గలవనియు తెలిసిరి. వైద్యసహాయము ప్రతివారికిని అందుబాటులో నుండునట్లు చేయ నెంచినయెడల దేశీయ వైద్య పద్ధతులే సాధనములనియు వారు నుడిచిరి. పాశ్చాత్యవైద్యపద్ధతియందు వైద్యుల పేర్ల నెట్లు రిజిస్టరు జేయుచుండిరో దేశీయవైద్యుల సంపర్కమునగూడ నట్టిపద్ధతి నవలంబింపవలసినయియు, కాని ఆపని ప్రారంభించుటకు పూర్వము, దేశీయవైద్యమును సేర్పరచుకొనుటకు వలె ననియు, ప్రస్తుతము స్థానికసంఘములయొక్కయు ప్రత్యేక వ్యవస్థలయొక్కయు పరిపాలనయందున్న పాఠశాలలకు ప్రభుత్వసహాయ మొసగవలె ననియు ఈసంఘమువారు నూచించిరి. ఈనిశ్చయము ఎక్కువదగ్గ ఆభిప్రాయము కొకకు ఇండియన్ మెడికల్ సినియర్ ఆఫీసరులకు పంపితిమి. కాని వారానుసారముతో నేకీభవించ జాలక పోయిరి. పరిష్కారము రెండు ప్రదేశములందు వేర్వేరుగా పాశ్చాత్యవైద్యమును, దేశీయ వైద్యములను ఏర్పరచి ఏది యుత్తమమైనదో నిర్ణయం పరచెనని నూచించిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు రద్దీగినది, రెండు పద్ధతులలో నేదియధిక మైనదనికాదు. అందుచే వైద్యాధికారుల యభిప్రాయము నంగీకరింపలేదు. గాన దేశీయవైద్యపద్ధతులకు తగు ప్రోత్సాహ మొసగినయెడల వైద్యజ్ఞానము నభివృద్ధి పరుపగలదా, ప్రజలకు దేశీయవైద్యము నిజముగ నుపయోగపడుచున్నదా యనువిషయమును మనము గమనింపవలెను. ఈరెండు ప్రశ్నలకు సంతృప్తికరముగ సమాధానము వచ్చినయెడల, ప్రభుత్వమువారు ఆపద్ధతులకు సహాయ మొసర్పవచ్చును. ఇందు మొదటి విషయమున, దేశీయవైద్యమున చాల విలువగలవిషయములు గలవని అన్ని పక్షముల వారును అంగీకరించిన విషయమే. అందుచే దేశీయవైద్యపద్ధతిని ప్రోత్సాహ మొసగుటకు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించుకొనిరి అందులకుగా నీవత్సరము ఆయవ్యయ పట్టికలో రు. 80 వేలు ప్రత్యేకింపబడెను. ఈమొత్తము సేవిగముగా నుపయోగించుట మంచిది అనువిషయమును నిర్ణయించుట కొకసంఘమును నియమించుగా, దేశీయవైద్యపాఠశాల సేర్పరుపవలసినదని వారు నూచించిరి. ఆ నూచనప్రకార మిపాఠశాల ఏర్పరుపబడెను.

దేశీయ వైద్యపద్ధతుల యభివృద్ధిని గురించి శాసనసభయందు ప్రభుత్వమువారి దృష్టిలోనికి దెచ్చుచున్న శాసనసభ్యులకును, విచారణసంఘసభ్యులకును నాకృతజ్ఞతను చెబుచున్నాను. గవర్నరుగారు తమ సహజసామర్థ్యంతోడను జేదార్యాణములతోడను, ఈకార్యమునందు సహాయ మొసర్పినందులకు కృతజ్ఞతను చెబువలసి యున్నది. అన్ని పరిస్థితులను ఆశాపూరితములుగ నున్నవి.

ప్రస్తుతము వైద్యవిషయములందు వేర్వేరు సిద్ధాంతముల నవలంబించువారి దృష్టిపథములు మారినవని రాజాగారు నుడువుచు, ప్రస్తుత పాశ్చాత్య వైద్యసహాయ మిదేశమున నూటికి 10 మందికి మాత్రమే అందుబాటులో నున్నదనియు, మిగిలిన 90 మందియు దేశీయపద్ధతులపై నాధారపడియుండి రనియు నుడిచిరి.

గోమనప్రభువుగారు

గోమనప్రభువుగారు, భారతీయ వైద్యపాఠశాలను దెరచు నుత్సవముసందర్భమున హాజరై పాల్గొనగలిగినందులకు నేను చాల ఆనందించుచుంటిని. ఈరాష్ట్రములోని ప్రజలయొక్క జీవభివృద్ధిలకు ఆదర్శముగాగల ప్రతియుద్ధమును, నాహృదయపూర్వకముగ సహాయమునందు విశ్వసించవచ్చును. ఈదినమున తెరవబడనున్న పాఠశాలయొక్క ఫలితములగురించి ముందుగా జెప్పటకు అవసరముగ వైద్యశాస్త్రపరిచయము నాకు లేదు. అందుచేత, మన మీదినముగ ప్రారంభించుచున్న పరీక్ష (Experiment) పూర్తిగా సఫలముగాక యనిమాత్ర మాశించుచున్నాననిమాత్రము చెప్పగలను. ప్రస్తుతము వైద్యపద్ధతులు చాల మారెను. ఇంకను దినదినమున మార్పుజేయుచున్నవి. పరిశోధనలపై నాధారపడిన విజ్ఞానముకొరకు ప్రతివారునుగోరుచున్నారు. తమకుపూర్వలచేసినగవిడిన విజ్ఞానమును అదేవిధముగ తమతరువాతితరువారి కొనగటతో మునుష్యులు సంతృప్తిజేసి యూరకుండుటలేదు. సయంత్రము గ స మ ధిం ప బ డ గ ల వి ష య ము ల ను ప రి శో ధించి చేర్చి

ఆదర్శసాధనమునకు మెట్లను నిర్మించుటకు యత్నించుచున్నారు. ఈ పాఠశాలాభిమానులు, వైద్యమునందు అత్యంత ప్రాముఖ్యముగ భాగముగ పరిశోధనాకార్యక్రమము అభివృద్ధి నొనర్చు విషయమును జ్ఞాపకముంచుకొనెదరని నమ్మెనను ఇందులన వారి వైద్యపద్ధతి యభివృద్ధియగుటయే గాక ఆహార్యావ్యాప్తికి గూడ చాల తోడ్పడినవారగుదురు. వైద్యవిజ్ఞానాభివృద్ధియందు తమధర్మమును నిర్వహించి మానవజాతికి నేకయొనర్చినవారగుదురు.

రోగులకు వైద్యసహాయ మొనర్చి వ్యాధిని తొలగించుట కంటే, వ్యాధిరాకుండగనే యొనర్చుట ముఖ్యకర్తవ్యమను విషయమును ప్రత్యేకముగా చెబుట అవసరమని మీరు నాతో నేకీభవించెదరని నమ్ముచున్నాను. అయినప్పటికిని ప్రస్తుతము ఈవిషయముయొక్క ప్రాముఖ్యమును గమనించుటకు కొంతకాలము పట్టుచున్నది. అన్ని పద్ధతులవారును నిరాడంబరములగు నిరంతరదేశీయపరిశోధనల నొనర్చుచుండుట వలననే జాతియొక్క ఆరోగ్యము రక్షింపబడుచున్నది. సామాన్యముగా ప్రజలు ఆరోగ్యముగా నున్నప్పుడు తమ ఆరోగ్యమునకు కారణము లేవియో విచారించరు. విచారించినను సామాన్యముగా దాని నితరకారణముల కారోపించుదురు. సామాన్యముగా వ్యాధినిరోధకవైద్యమును మానవసామాన్యము ఎక్కువ గమనింపరు. ప్రజల ఆరోగ్యాభివృద్ధియే ఆదర్శముగా గల వ్యాధినిరోధకవైద్యమునకును పరిశోధనలకును ఇతర దేశములలో వలెనే ధార్మిక తత్వములు తగుసహాయ మొనర్చెదరని నమ్మెనను. ప్రభుత్వమువారి జిట్టియాదర్శముతో నిదవరకే పనిని జేయుచున్నారు. ఆపనులకు ప్రజలందు జేదార్యసంతులనార్పనసహాయము చాల తోడ్పడగలదు. వారి యాదార్యమును ఈపాఠశాల సఫలపరుచునని సంపూర్ణవిశ్వాసము గలదు.

ప్రభుత్వమువారు ప్రజల ఆరోగ్యము నభివృద్ధిజేయుటకు తమ శక్తినంతయు నుపయోగించి పనిజేయుచున్నారు. ఇంకను వారొసర్పకజాలకపోయినయెడల అందుకు ఆర్థికాభివృద్ధిగాని ఇవ్వములేకపోవుట కారణముగాదు. ఆరోగ్యవైద్యకాఖ్యామంత్రిగారు ఈవిషయము నెక్కువ ఆభిమానముతోను శ్రద్ధతోను పరిగణించుచుండెనని మీరు నమ్మువచ్చును. ఇచ్చట నీదినమున ఇంత మంది ప్రముఖులు హాజరై ఈయుత్సవమునందు పాల్గొనుట వారియొక్క యుత్సాహమునకు ఇట్టి మంచికార్యములందు తోడ్పడుటకు సంసిద్ధతకును నిదర్శనములు. ఈపాఠశాలను చాల సంతోషముతో తెరచుచున్నాను.

అంతట గవర్నరుగారు కరతాళధ్వనులు చెలరేగ, పాఠశాలను తెరచెను.

ఖాన్ బహద్దరు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు గవర్నరుగారికి కృతజ్ఞతావందనముల నర్పించుచు పానుగల్లు రాజాగారు ప్రజల ఆరోగ్యాభివృద్ధికొరకు గావించుచున్న ప్రయత్నముల ప్రశంసించిరి.

గోమనప్రభువు, పాఠశాలాభివనములోనికి జని పరిశీలించిరి.

బొంబాయి కార్యోద్యమము

గవర్నరుజవరలుగారికి స్వాగత సభలు

వి. జే. పటేలుగారు ఆహ్వానములను నిరాకరించుట

నిన్న సాయంత్రము జరిగిన బొంబాయి కార్యోద్యమసభలో అధ్యక్షుడు వి. జే. పటేలుగారు రాజప్రతినిధి రాకను గురించి వివరించిరి. "రాజప్రతినిధి బొంబాయికి వచ్చినపుడు ఆయనకు స్వాగత మొసగుటకు జరిగెను ఉత్సవములకు నన్నాహ్వానించుచు పంపబడిన లేఖలకు నేనా ఉత్సవములలో పాల్గొనజాలనని ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. అటుల పాల్గొనుట నా నియములకు విరుద్ధమునటచే నేనెట్లు నిరాకరించితినిగాని సార్వభౌముని ప్రతినిధియగు రీడింగు ప్రభువుపట్ల నాకెట్టి అగౌరవభావము లేదు." అని పటేలుగారు నుడిచిరి. పటేలుగారు కార్యోద్యమను అధ్యక్షుడుగానుండి అటుల నిరాకరించుట సమచితము కాదని ఎం. ఏ. మావలీవాలాగారు నుడిచిరి. (అ. ప్రె)

గుజరాతు విద్యాపీఠము

పట్టప్రధానసభ

1925 జనవరి 5ల రెండవవారమున ఘూర్జర విద్యాపీఠము పట్టప్రధానసభ జరుగును. (అ. ప్రె)

బొంబాయి నభలు

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధము

డాక్టరు బెనెంటు గారి అభిప్రాయము

వంగరాష్ట్రము గవర్నరు లిటను ప్రభువు వాదము

ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, గాడిచర్ల హరినర్సయ్య రావుగారు
స్వరాజ్యపక్షము న చేరిరి.

డాక్టరు బెనెంటుగారు

బొంబాయి నభలనుగూర్చిన అభిప్రాయము

28 వ తేదీని బొంబాయి నాండి చెన్నపురికి బయలుదేరు
టకు ముందు బెనెంటుగారు మావిలేఖరితో నిలువ తెలిపిరి.

“భారతదేశమునందలి వివిధ రాజకీయపక్షముల నాయకుల నందరిని బొంబాయిలో సమావేశ పరచివారే యేవిషయములలో ఏకీభవించెదరో తెలుసుకొనుటకు మహమ్మదాళీగారు చేసిన ప్రయత్నము చాల ధైర్యవంతులగు ప్రయత్నము. ఆయా పక్షములవారి అభిప్రాయములను గూర్చి వారి హేతువులను గమనింపటకు ఎచటెచటాధానము కుదురునో పరిశీలించుటకు సమాధానము కుదురనిచో అభిప్రాయభేదమును తెల్పింపకుండుటకును తెల్పింపకుండజాలనిచో అట్టి అభిప్రాయభేదముకలదని ఆగ్రహము చెందకుండ గ్రహించుటకును నిశ్చయముగ కోరికయును ఆసక్తియును పూర్తిగా వెల్లడియగుటచే యీ ప్రయత్నము ప్రశంసనీయమైనది. ఆసభలో 400 మంది నాయకులండిరి. వారివారి అభిప్రాయములు వేరువేరుగా నుండెను. వారాయభిప్రాయములును గట్టిగా నమ్మిరి. స్పష్టముగాను ధారాళముగాను వివరించిరి. అట్టి భిన్నపక్షముల నాయకులు అంతకుండి ఒకచో చేరగలుగుటయు నిర్ణయించిన పనిని పూర్తిచేయువరకును చిరపాక చక్కగా నెరవేర్చగలుగుటయు మంచి కుభనూచన యని భావమృకము. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధ నిరసన తీర్మానమును మొట్టమొదటనే ఉపపాదించినందుచుమాత్రము నాకు విచారముకలిగినది. ఏలయునగా ఆరంభముండే తీవ్రముగా భిన్నాభిప్రాయములు వెల్లడి కావలసివచ్చినది.

అభ్యుత్థుడు

సర్ దిన్నా పెటిటుగారిని అభ్యుత్థునిగా ఎన్నుకొనిరి. నేడుకొన్ని నెలలనుండి భారతదేశమునలేను. నేడుదయముననే విదేశములనుండి స్త్రీమరులో బొంబాయిచేరితినిగాన అభ్యుత్థునకుండులసిన నిష్పాక్షికత నాపట్ల పూర్తిగా కనపడవకాళముగ్గలదు” అని పెటిటు గారు నుడివిరి. ఆయన చెప్పిన రీతిగా నే కేవలము నిష్పాక్షికము గను అధిక సమర్థతతోను పెటిటుగారు సభను జరిపించిరి.

మొదటి తీర్మానము

మొదటి తీర్మానమున గూర్చి తీవ్రముగ చర్చ జరిగినది. నాఅభిప్రాయమును నేను స్పష్టముగా తెలిపితిని. కుట్రలవని తెలిసినందున ఆర్థికసేవను ప్రయోగించుట అక్రమముకాదు. సక్రమవిధానమున రాజకీయోద్యోగమును జరుపు రాజకీయ పక్షములపైని అన్యాయముగా ఆర్థికసేవను ప్రయోగించెదరని నేను సమ్మతములను అని నేను స్పష్టముగా తెలిపితిని. సభకు జచ్చినవారిలో హెచ్చుమంది నాకు ప్రతికూలరుగా నుండురని నేనెరిగియుండియు నాఅభిప్రాయములను స్పష్టముగా తెలిపితిని. సభ్యులందరూ కడుకాంతముగా నాఅభిప్రాయములను వినిరి. పెక్కుగంటలనేపు చర్చ జరిగినది. ఆచర్చ వట్టిమాటల బడబడకాదు. సహేతుకమైనవాదము. చివరకు ఒక ఉపసంఘము నేర్పరచిరి. ఉపసంఘము వారు రాత్రి 11 గంటలవరకును చర్చించిరి. కొన్ని సవరణలను చేసిరి. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమువచ్చువరకును యిట్టి ఉద్యమములు జరుగుదునే యామనను వాక్యమును చేర్చిరి. అది చాలముఖ్యమైనది.

చింతామణిగారు

మరునాడు రై. హ. కామ్రేగారి అధ్యక్షత క్రింద కురల సభ జరిగినది. ఉపసంఘమువారిచే ఆమోదించబడిన తీర్మానము ను సి. కై. చింతామణిగారు రుపపాదించిరి. చింతామణిగారు గంభీరోపన్యాసము నొసంగిరి. బాగుగాను సామర్థ్యముతోను

సహేతుకముగాను చర్చించుచు కృతయంగముగా ఉపన్యసించిరి. నేను మొదట నేనా అభిప్రాయమును సహేతుకముగా నిర్ధారణచేసికొనియుంటిని గాన చరింపలేదుగాని లేనిచో చింతామణిగారి వాదమువలననేను తీర్మానమునకునుకూలముగానే ఓటుయిచ్చియుండును. అందువలన 1818 మూడవరిగ్యులేమనురద్దుచేయవలెను. స్వాతంత్ర్యమువచ్చిన గాని అరాజకముతగ్గదు అనునూచనలనుమాత్రమే నేను చేయకలిగితిని. నేనునలుకన్వేషణ కాన్వేషణవారు స్వరాజ్యమును బడయగోరుచున్నారే గాని వారికి ప్రత్యేకనియమును లేవియును లేవు. నాతోట నాన్వేషణమాత్రమే సంబంధించినదనిగూడ నేను స్పష్టముగాచెప్పితిని. మధ్యాహ్నము 3 గంటలవరకును చర్చ జరిగినది. అప్పుడు చిత్తరంజనవాసుగారు చక్కని ఉపన్యాసము నొసంగిరి. పిమ్మట ఓట్లుపుచ్చుకొనిరి. మొదటిభాగమునకు మా నేమనలు హోమయూలీగువారు బహుకొద్దిమందిమాత్రమే ప్రతికూలరుగా నుండిరి. తక్కినవారందరూ ఆమోదించిరి. రెండవభాగము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడినది.

వికమత్య తీర్మానము

ఈతీర్మానమును గాంధీగారు ఉపపాదించిరి. ఒక ఉపసంఘము నేర్పరచగోరిరి. ఈతీర్మానముగూడ ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడినది. అన్ని పక్షములవారు 36 మంది ఉపసంఘముగా ఎన్నుకొనబడిరి.

కాంగ్రెసులో చేరుట

అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరవలెనని మహమ్మదాళీగారు మహాపూర్వకముగ మిక్కిలి ఆతురతతో సభ్యులను కోరుచు నుపన్యసించిరి. నేమనలు హోమయూలీగు సభను బెల్గాంలో జరుపుట కేర్పాటుచేసెదనని నేను వెంటనే తెలిపితిని. సభ్యులందరూ చాల హర్షించిరి. ఎవ్వరును తమ నియమములను విడలుకొనవలసిన పని లేకుండ ఏపక్షముగాని తక్కినపక్షములపై యాజమాన్యము వహించునను సంశయ ముకర లేకుండ అన్ని పక్షము వారును కాంగ్రెసులో చేరగలరని నేనానించుచున్నాను. ఎంత ఆల్పసంఖ్యవాదైనను తమ అభిప్రాయమును తెలుపుట కెట్టినికోగము నుండబోదు.

గాంధీ, దాసు, నెహ్రూ, మహమ్మదాళీ, హేకత్తాళీ గార్ల ప్రయత్నము సఫలమైనది. కొద్దిమందినిమాత్రమే సమావేశపరచవలెనని మొదట నేను ప్రయత్నించితిని. దానికంటె నిట్టి సర్వపక్షప్రతినిధి సభజరుగుట చాల శ్రేష్ఠము. ఇట్టి యొక మత్య కుభదినమే స్వరాజ్య కుభదినముగూడ నగుగాక” అని బెనెంటు గారు నుడివిరి.

(ఆ. వె.)

లిటను ప్రభువు ప్రసంగము

మూలసభలో మొనంగిన ప్రత్యుత్తరము

మూలలో రెండుసంఘములవారుకలసి గనరూర్ లిటను ప్రభువును సన్మానపత్రమును సమర్పింపగా లిటను ప్రభు విటులు నుడివెను.

“సన్మానపత్రములో మీగు పేర్కొనని యితరవిషయములనుగూర్చి యిట్టిసభలలో ప్రసంగించుట నాపద్ధతికాదు. దొరతనము యొక్క యు పారుల యొక్క యు భద్రము నకు ను స్యాతంత్ర్యము నకు ను చాల హాని కరమని నాదొరతనమునకు తోచిన ఉద్యమమును రూపుమాపుటకు మేము రాజప్రతినిధిలన ప్రత్యేకాధికారమును బడయటచే దేశమునం దసహజముగానున్నను గొప్ప సంక్షోభమేర్పడుటచే యిది చాలవిషమముననుగానున్నదిగాన ఆ ఆర్థిక సన్నుత అమలుజరిపిపిమ్మట బహిరంగముగా నేనుప్రసంగించుటకు లభించిన ప్రథమావకాశమిదియే యగుటచే ఆవిషయమును

గూర్చి నేనీసభలలో నుపన్యసించ గోరుచున్నాను.

మనకు పాపించిన ప్రజల ప్రమాద మిట్టిదని ముందు తెలుపగోరెదను. ప్రజలకు సంబంధించిన ఏయిద్యమము వలనను యీ ప్రమాదము కలుగలేదు. వంగరాష్ట్రమునందలి ప్రజల చిత్తములు విఘ్నమును కోరుటలేదు. దేశమునం దాక స్వీకరముగ ఆదేశమును కలిగించుటకు తగిన అధికముగ భన నక్షమేమియును కలుగలేదు. రాజకీయ అసంస్కృతియును రాజకీయ సన్మాహములును బాగుగా జరుగుట కిప్పుడు మంచి అవకాశ మియ్యబడినది. ప్రజలచే స్వయముగా ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల కిప్పుడు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘము లలోగూడ స్థానము లొసగబడినది. ఈ సౌకర్యము లభించుట కిదియే తోలిపారి. దేశమున గొప్పవిప్లవము ప్రజలలో కలుగుటవలన నిప్పుడు వంగరాష్ట్రమున కాంతికిని ప్రజలప్రాణములకును ముప్పు కలుగలేదు. చాల కొద్దిమంది తమ రాజకీయ విధానమున దురంత పద్ధతులను గూడ చేర్చియున్నారు. తమకు విద్యేషులును భయకారకములనగువారిని వధించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. తమకు యిబ్బందికరములుగను అయిష్టముగను ఉన్న రాజకీయవిధానముల నవలంబించెడువారిని భయపెట్టి లొంగదీయుటకు చందముని దెవరించుచున్నారు. తమ దారుణప్రయత్నములు బాగుగా నెరవేరుటకు విదేశములనుండి తుపాకులను మందులనును తెప్పించుచున్నారు. ఈదౌర్జన్యపద్ధతి నవలంబించువారు చేసిన తన లిడినరకే వెల్లడియైనవి. ఏరాజకీయములలోను ఎట్టి సంబంధమును లేకుండ కాంతముగా తమ నిత్యకృత్యములను జరుపుకొనుచున్న సాధువులగు ప్రజలను పట్టపగలు పట్టి చంపిరి. దౌర్జన్యసంఘములకు భనమును సమకూర్చుటకు హత్యలతో కూడిన దోపిడీలను జరిపిరి. తమ రహస్యములను పోలీసువారికి తెలుపుచున్నారను అనుమానమునకు గురియైనవారినివిధించిరి. రాజకీయసంబంధములకుకేసులలో సాక్షిమియ్యదలచినవారినిగూడ చంపెదమని దెవరించిరి. ఈరీతిగా ప్రజలను భయకంపితులను గావించుచుండుటవలన న్యాయస్థానములలో సరిగవిచారణ జరుగుటకే అభ్యంతరముకలిగినది. పోలీసుఉద్యోగులను ప్రభుత్వోద్యోగులను మాత్రమేగాక ఎన్నికలకు నిలువగోరువారును కాసనసంఘముల సభ్యులునుగూడ దేశభక్తులమరి పేరుపెట్టుకొనిన యీ దౌర్జన్యపక్షమువారిపద్ధతిప్రకారము మెలగనిచో వారినిగూడ చంపెదమని యీ దౌర్జన్యపక్షమువారు దెవరించుసాగిరి.

ఈ పక్షమువారివలన 18 నెలలలోపున జరుపబడిన అన్ని హత్యలలోను విదేశములనుండి తెప్పించబడిన తుపాకులె వాడబడినది. అట్టివి యీ దేశమందెవలను దొరకవు. అట్టిస్వాధీని కలకత్తానగరమునందే పోలీసువారుకనిపెట్టిరి. ఇట్టిబాంబునే మీర్జాపూరు పిధిహత్యలోగూడ ప్రయోగించిరి. జూలై నెలనుండి ‘రక్తవంగము’ అను కీర్తికల ఆరాజక పత్రములను ప్రకటింపసాగిరి. దొరతనమువాతీలో రాజకీయములందు ఏదైన కొంత సంబంధము (ఎంతస్వల్పమైననుసరే) కలదని అనుమానింపబడిన వారి కంఠరికిని యీ రక్తవంగపత్రములను పంపసాగిరి.

వంగరాష్ట్రమున అరాజకము కలదనుటకు నిదర్శనములను చూపగలరా?

అని అడిగినవారి కందరికిని నేనీ నిదర్శనములనే చూపెదను. ఇవి జరిగినసంగతులుగాని వట్టి మాటలుగావు. పత్రికలలో ఏమివ్రాయబడినను యీసంగతుల నెరిగినవా రందరూను రాష్ట్రమున హత్యాసంఘములు కలనని ఒప్పుకొనకమానరు. అట్టిచో నేనుస్వాతంత్ర్యమును తొలగించితినినన్ను నిందించుట తేమి ఆధారముకలదు! విచారణలేకుండ పౌరులను అరెస్టుచేసి చెరసాలలలో నుంచుచుండుటవలన నేను ప్రజల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించుచున్నానని ఊహించుచున్నారు. న్యాయశాసనములకు జద్దులగువారిని న్యాయశాసనములు కాపాడుట న్యాయముగాని న్యాయశాసనములను ధిక్కరించుచు న్యాయశాసనముల నతిక్రమించి ప్రవర్తించుచు న్యాయశాసనములకు బద్దులగువారి ప్రాణములను తీయుచు ఎట్టివిచారణయు లేకుండ ప్రజలలో ఎవరు బ్రతుకువలసి వదియు ఎవరు చావవలసినదియు తామే నిర్ణయించుచు నున్నా పద్ధతమును కలిగించువారు న్యాయశాసనముల సంతకమునక్షేపించుట కర్హులుగారు. ఇట్టివాడు న్యాయవిరోధులు న్యాయబహిష్కృతులు వారు దేశమునకు ఉపప్రసంగముగా నవారి స్వాతంత్ర్యము రద్దుచేయుచుండిను. నా దొరతనమువారు కోరి బడసిన ప్రత్యేకాధికారములను అట్టివారిమీదనే అట్టి వారిమీదమాత్రమే ప్రయోగించుచున్నారు.

అరెస్టు చేయబడినవారందరూను అరాజకులే

1818 మూడవ రిగ్యులేమకుండెదను 1924 ఆర్థికసన్నక్రిందను అరెస్టుచేయబడిన ప్రతివ్యక్తియునుగూడ హత్యా సంఘములకు చేరినవాడే. దౌర్జన్యముకలగను ప్రజలను భయ

విశ్వముల చేయుటలను తమ కోరికల నీడేర్చుకొనగోరు మున్నట్టియు కోరికలనుబట్టియు చాల హితవులను జరుపుటకు వెనుదిరుగుచున్న అరాజక సంఘములలో వారందరూ చేరి యున్నవారే. అట్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎవడో యొకడు చెప్పినమాటలనున్న అంతిమార్థముననే ఒక్కనిగూడ ఆరెప్పుడోసి యుండలేదు. పెక్కుమాసములు వాకబుచేసి అనేకమంది వలన తెలిసికొని భవనమునుగొనిన పిమ్మటనే వారి నందరిని ఆరెప్పుడోసిరి. అట్టివారిచే చెరిసాలలో నిర్బంధముననుంచిరి. వారినిగూర్చి యితరులు తెలిపినవిషయములు వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంఘము వారికిని స్వతంత్ర్య లగు న్యాయమూర్తులకును మూడవరి గ్యులేషను (క్రింద ఆరెప్పుడోయబడినవారి విషయమున యిండియాదొరతన మునకును యిచ్చును భారతదేశమునందున్న న్యాయవాదులందరి లోను శ్రేష్టముడగు న్యాయవాదియగు రాజప్రతినిధికిని గూడ సంక్షిప్త వికలించిపెట్టుటనే, ఆరెప్పుడోయబడినవారు ఆరాజకసంఘములలో సభ్యులుగానుండుట మాత్రమేగాక శ్రద్ధగా పనిచేయుచున్నవారనిగూడ స్పష్టమైనవిషయమునే వారి నందరిని నిర్బంధమున నుంచిరి.

ఇది రాజకీయపక్షములపై దాడికాదు

సక్రమాంతరమున మొనరించు రాజకీయపక్షములను యాపు మాపుట నాసంకల్ప మొనెనాత్రమునకాదు. దేశమునందుగల వివిధపక్షములనూరు తమ అభిప్రాయములను తాము స్పష్టముగా తెలిపినచో ఆరాజకము శుక్కు చందెదరిని భయపడి తమ అభిప్రాయములను బహిరంగముగా తెలుపజాలకున్నారనిగాన అట్టి భీతిని అపాయమును తొలగించి అన్ని పక్షములవారూ తమ అభిప్రాయములను నిర్భయముగా తెలుపుట కవకాశమును కలిగించుటయే నాసంకల్పము. స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటయే నాపథ్యముగాని స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుట నాపథ్యముకాదు. వంగరాష్ట్రమున అరాజకాధ్యక్షమును యాపునాపకున్నచో ఎవ్వరికిని స్వేచ్ఛాయుండదుగాన న్యాయశాసనములకు బద్ధులగు వారందరూ న్యాయశాసనముల సురక్షణ కోరువారందరూను తమపనులు చేసుకొనుటలో యితరుల అభ్యంతరము కలుగకుండ వలెనని కోరువారందరూ ఆరాజక బాంబులను తుపాకులను అడచివేయుటకు పూనుకొనిన దొరతనమునకు తోడ్పడవలెనని కోరెదను.

దేశీయులలో కలిగిన స్వాతంత్ర్యప్రియత్వమును స్వాతంత్ర్యమును బడయువలెనను నాసక్తిని నిర్బంధక్రియలవలన దొర తనమువారదచివేయుజాలరని కొందరు నాకెగిరించిరి. అదియు న్యూటికి నిజము. అనిన్నప్రముచుచే గున్నది. దేశమున స్థిరము గా కేర్పడిన జాతీయ ఉద్యమములను యాపుమాపుటకే నిర్బంధవిధానమును దొరతనమునానందించినచో అది విఫలముగుట నిశ్చయముగాని మేములు ప్రయోగించుటలేదు. వంగరాష్ట్రము వారు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును బడయువిషయమునను స్వ పరిపాలనా విధానమును సాగించువిషయమునను వారికి సహాయముచేయుటకే ముఖ్యముగా యీ రాష్ట్రమునకు నేను వచ్చి యుండగా అట్టినేనే రాజకీయస్వాతంత్ర్యభిలాషను యాపు మాపుటకు ఏల పూనుకొనవలెను? అందరిలో నేనే అట్టిపని కేల యొడబడవలెనని ఒక్కసంఘముతేకిన అన్ని సంఘములగుడ 'దెదరించి అతిమృత్తులగు విషయములగుడ తనయిష్టాను సారము పరిష్కరింప జూచుచుండ దొరతనమునా రుకేతీంచి నచో యిక స్వాతంత్ర్యముంతయు సంతరించిపోవును గాన అట్టి దొరతనము ఉండవలసివచ్చియే కాదు. ఈ మహాపదవమునడంచు టకు కఠినశాసనములు ప్రయోగించుటకప్పు సాధనాంతరమేమి యునులేదు. ఈ కఠినశాసనములు ఘోరకృత్యములనడంచును గాని స్వాతంత్ర్యమునడంచవు. ఇట్టిశాసనములు వెనుకను ఫలవం తియు లరెన్నును. ఇప్పుడును ఫలవంతములగును. ప్రభుత్వకార్య నిర్వహణ భారమును తలబూనినందున మానిధిని మేము నెర శేర్చక తప్పదు. అంతర్జాతీయలవలనను దెదరింపులవలనను మామ జాలవలనను మేము మా పేధిని పరిత్యజించువారము గాము" అని లిట్లుప్రభువు నుడివెను. (ఆ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధశాసనము

విచారణ ఫలితము

1924 ఆర్డినెన్సుప్రకారము ఆరెప్పుడోయబడిన జరితు తాయి, శ్రేణ్యవదాన గుప్త బి. ఎస్. సి. గార్లనుగూర్చి నిన్న 24 వ తేదీని ఉత్తవులు చేయబడెను. రామగారిపైని బుదిపోటువాత్సనేరములు మోపబడెను. ఆయనను బిర్రూము మండలమున నిర్బంధపూర్వముంబున్న మెంటు) నుంచిట కుత్తకు వియ్యబడెను. గుప్తగారిపైని పాత్యనేరమును ప్రభుత్వోద్యోగి తనవిధిని నెరవేర్చుకుండ నిరోధించుటలో గొప్పగాయమును కలిగించెనను నేరమును మోపబడెను. అయినను మిగులపూర్వ ముండలమున నిర్బంధమున నుంచుటకు ఉత్తవులయ్యబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

సర్వోత్తమరాష్ట్ర, గోపాల కృష్యగార్ల ప్రకటనము

నిన్న స్వరాజ్యపక్షమున చేరి

ఆంధ్ర రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులగు ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగార్లు బొంబాయిరథలనిమిత్తము బొంబాయి వెళ్లిరి. నిన్న 24 వ తేదీని వారిద్దరును అచట స్వరాజ్యపక్షమున చేరిరి. తాములు చేరినట్లు గల కారణములను వివరించుచు వార్తాయు కలసి మాకు (అసోసియేటెడు ప్రెసు) ఒక ప్రకటనను నందచేసిరి. "మేము అన్నిపనులను వనలివేసి ఒక్కరాలై ముపనితోనే ఒక్క నూలువడుకుపనితో మాత్రమే తృప్తి నొందజాలము. ఆసహాయాధ్యమము నిలిపివేయబడెను. స్వరాజ్య పక్షమున గూడ నిర్మాణవిధానమును సాగించుట కవకాశము కలిగినదిగాన మేము స్వరాజ్యపక్షమున చేరితిమి" అని వారు ప్రకటించిరి.

జూరిజోసెపుగారి సవరణ

తీర్మానము

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారి ఆక్షేపణ

"జోసెపు గారి కొకమాట. దౌర్జన్యమును పరిత్యజించిన జోసెపు గారు! శ్రీరామరాజును గూర్చిన ఆంధ్రరాష్ట్రసభ లోని తీర్మానమునబట్టి ఆతీర్మానముతో సబంధముగలవారు ఆరాజక ప్రాత్యహాకులనియును ఆరాజకసంఘములను ఆరాజక కృత్యములను మానముతో నామోదించువారనియును వారిని నిర సేంపవలెనని మీ రెటుల నిర్ణయింపగలిగిరికో దయచేసి తెలుప గోరెదము. గోపీనాథ సాహెబుగూర్చి ఆమోదించబడిన తీర్మాన మును శ్రీరామరాజుగూర్చిన తీర్మానమును కాగుగా చదివి జాగ్రత్తగా పరీక్షించి భాషలోనా? భావములోనా? ఎందులో మాతీర్మానము సాహితీర్మానమునుమించినదో తెలుపగోరెదము. సాహితీర్మానము మీదౌర్జన్య పరిత్యాగసిద్ధాంతములకు ఆక్షే పణీగాముగా నుండవలెను రామరాజు తీర్మానము ఎటుల మీ దౌర్జన్యగ్రహమును ప్రవృత్తింప జేయుగలిగినో నాకు చాలాసాక్షి యగుగా నున్నది. గోపీనాథ సాహె ఒకవ్యక్తినిమాత్రమే ఏరి దౌర్జన్యముతో హత్యగావించెను. శ్రీరామరాజు దొరతనముపై బహిరంగముగా యుద్ధము ప్రకటించెను. శ్రీరామరాజు చేసిన పనిని మేము నిరసించితిమి. అతని స్వార్థవిరహిత ధైర్యసాహసముల ను పవిత్రముగ దేశభక్తిని మేము ప్రశంసించితిమి. ఏవిధముగ దౌర్జన్యమును గూడ మేముంగీకరింపము. దౌర్జన్యమును పరిత్య జించిన మామిత్రుల విషయము మాకు పూర్తిగా తెలియును. బహి మ్మరణ పక్షమువారి నియములను అతికితముగా అనుసరించువారి దౌర్జన్యపరిత్యాగమునకు మాదౌర్జన్యపరిత్యాగము కొంచెముగూడ తీసివేదు. ఈరీతిగా తాము కేసులను దౌర్జన్య పరిత్యాగులనుని నటింపుటవలనను సభలలో ఇట్టి అవిశేషపు సవరణల ననువదించుట వలనను దొరతనమువారిమెప్పు గలుగు నని జోసెపుగారు మున్నగువారు తలచుట చాల అవిశేషము (శ్రీరామరాజు తీర్మానమును అనువదించిన భమిడిపాటి సత్య నారాయణ" (సత్యనారాయణ గారు రాజగుండినుండి పంపిన తంతివార్త.)

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధనిరసనము

రంగూనులో బహిరంగసభ

బర్మా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారి ఏర్పాటు ప్ర కారము రంగూను మెయిలుపత్రికాసంపాదకు డగు ఎస్. సి. డెనట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింక ఫిచీచాకులో గొప్పబహిరంగసభ మొన్న 28 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగినది. "వంగరాష్ట్ర ని ర్బంధవిధానమును నాయకుల ఆరెప్పుడోయ అక్రమములు అన్ని పక్షములవారును స్వరాజ్యముగ రకు ఏకీభవించవలెను" అనుతీ ర్మానము లామోదించబడెను. ఒక బంధుత్వీయును ఒకశూంగీ యును మరొకందరు బర్మావారునగూడ సభకు వచ్చి చర్చలో పాల్గొనిరి. అక్టోబరు 7 వ తేదీని అల్లలల జరిగినపిమ్మటనేల రోజులతరువాత బహిరంగసభలు జరుగగూడవని జిల్లామేజిస్ట్రే టు ఉత్తరువుచేసెను. ఆగదుపు గడచినపిమ్మట జరిగిన మొద టి కాజకీయసభ యిదియే. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్మాజీ బజాజుగారు

నేను (25 వ తేది) అహమదాబాదు చేరి గాంధీమహాత్ముడును నేటు యమునాలాలు బజాజుగారును నేడుఉదయమునకు అహమదాబాదుచేరిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఎం. కె. ఆచార్యగారి బిల్లు నిర్బంధశాసనముల రద్దుచేయుట

ఈ బిల్లును ఎం. కె. ఆచార్యగారు భారతశాసనసభ లో ప్రవేశపెట్టుచు రనియు, అట్లు ప్రవేశపెట్టుటలోగల పు దేశీయులు కారణములు మొన్న 22 తేదీ కనివారము ప్రతిక 8 వ పుటలో ప్రకటించియున్నాము. ఆబిల్లువ్వారా రద్దుచేయుం ప వలసినశాసనముల పేర్కొనలేను. అందుచే యిపుడు తెలుపు చున్నాము (ఆం. ప్రి. సం)

- (1) 1818 వ సంవత్సరపు బెంగాలుస్టేటు ప్రె. నర్సు 8 గ్యులేషన్
- (2) మదరాసు స్టేటు ప్రజనర్య రిగ్యులేషన్ 2— 1819.
- (3) బొంబాయి స్టేటు ప్రజనర్య రిగ్యులేషన్ XXV 1827.
- (4) స్టేటు ప్రజనర్య అక్టు XXXIV—1850.
- (5) స్టేటు ఆఫ్ ఫెస్ట్ అక్టు XI—1857,
- (6) స్టేటు ప్రజనర్య అక్టు i —1858.

ఈశాసనముల రద్దు చేయుట అవసర మగుటచే యీ

- (1) 1925 స సంవత్సరపు స్టేటు ప్రజనర్య ఆఫ్ ఫెస్ట్ రిసిలిగ్ అక్టు అని పిలువబడుచును.
 - (2) బెంటనే అమలులోకి రావలయును.
- బెంగాలు స్టేటుప్రజనర్య రిగ్యులేషన్ 1818 వచ్చు గు స్టేటుప్రజనర్య రిగ్యులేషన్ 1819 బొంబాయి స్టేటుప్రజ నర్య రిగ్యులేషన్ 18.7 స్టేటు ప్రజనర్య అక్టు 1857 యీ బిల్లువ్వారా రద్దు చేయబడినవి.

ఈవిధముగా ప్రవేశపెట్ట బడును.

ప్రభుత్వ నిర్బంధములు

(సి. యఫ్. ఆంధ్రాసుగారు)

ఒక దేశము పరిపత్తిలో నున్నపుడు నిర్బంధములవలన నది త్వరగాజరుగునని చరిత్ర యందు సుప్రసిద్ధ విషయమే, కాని సజీవముగ దేశముమాత్ర మట్లుగాక అభివృద్ధి త్వరగా జరుగును. ఏదేశముగాని సజీవముగ నుండనిండు. నిర్బంధముల వలన లోపలనున్నబలమే బయటబడును" అని ప్రాఫెసరు వా స్వాసిజెప్పినమాట రెంతయు యుక్తముగనున్నవి. ఈ మధ్య జరిగినసంగతులంజూడ బెంగాలు ప్రభుత్వము దౌర్జన్యమునే నమ్ముచుగాని నైతికధర్మమును నమ్మునని చెలియుచున్నది. ఇదివరకు అమాయకు లగువారిని దొడ్డి విచారణలేవండనేని కృంధించి చేసినతప్పులు జాలక యిపుడు బెంగాలు ప్రభుత్వము ఆశ్చర్యనే మరలజేయుచు అమాయకులపై నేరముల నారోపిం ప నిశ్చయించుకొనినది. ఇది దౌర్జన్యము. ఆరాజకము. దీనికి మరొక పేరేమియును జాలదు.

అప్పు డీభేదమునుజూడుదు. ఈఅస్త్రమున్న భయము పోయినది. ఒక్క బెంగాలులోనే గాక అంతటను ఐకమత్యము మాట విసబడుచున్నది. ఈ ఐకమత్యము బాధానభవమునకు భారతీయుల నందిరను జేర్చును. ఈ బాధానభవకైక్యమునందు ప్రజలలో మనోవాక్కాయ కర్మలం దేమాత్రమును దౌర్జన్య ముమాట విసబడరాదు. అప్పు డీబాధాద్రులందరూ భగవంతు డా, ఎంతకాలమిది, ఎంత కాలము అను మొరనాలకుండును, (ఎంగుఇండియా.)

అసహాయవాది యగు

ఒక న్యాయవాది

మరల వృత్తి నవలంబించుచు

ధిల్లీలో ఆసహాయాధ్యమము నవలంబించి కోర్టులను బహిష్కరించిన బారెస్టరు అసఫాల్లీగారు త్వరలో మరల వృత్తి నవలంబించు నని తెలిసినది. (ఆ. ప్రె.)

రీడింగుక్రఫ్టి దర్శనమిచ్చుట

రాజప్రతినిధి రీతిరము, నవంబరు 24:— జాంశీరురీ జెంటుగు బీగామసాసాబా, మనవదార్ రీజెంటు బీగామ సాసాబాగార్లకు రీడింగుక్రఫ్టి దర్శనమిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

మంగులు, నవంబరు 24:- మంగులు కొన్ని
ద్వారా నీటిపోకర్లము లేర్పాటుచేయుటకు కానిబట్టెయొకటి
గాలి వికారణ సంపూర్ణకాబడెను. నువగు 9.62 లక్షల
పొయ్యిందులకు న్యాయమగునని వదింపువేయబడెను. తాన
యీ ముత్తమున కేయవలసినవంతునను పెర పెట్టువడ్డీగాక నప్పు
దీసికొనినచో మునిసిపాలిటీవారికి సంవత్సరమునకు రూ 24,000
లు 20 సం|| ల వరకు ఖర్చు అగును, నీటియంత్రములను సం
క్షేమముకు పం|| నకు రూ 4500 లగును. (అ. పే.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924-వ సం॥ నవంబరు నెల 25-వ తేది

మంగళవారము

లిట్టను ప్రభువుగారు: నిర్బంధవిధానము

బొంబాయి న మా వేళ మూరకపోలేదు. బెంగాలు గవర్నరుగారు లిట్టను ప్రభువుగారు తా మవలంబించిన నిర్బంధవిధానమును స మ ర్థిం ప దొడంగిరి. వీరి యజన్యాన మెంత పేలవముగ నున్నదో, చదివిన తెలియును. వీరి చర్యల కాధారములేదని, విడితమగును. పాపము దేశమంతయు నొక్కటియగునని వీ రూహించియుండరు. ఆరాజకము పేరుతో నిర్బంధములకు గడంగిన, గాంధీ మహాత్ముడు గాని ఇతర రాజకీయపక్షములు గాని స్వరాజ్యపక్షమునకు తోడ్పడెదరని వీరు తలంచి యుండరు. ఆరాజకీయమనును రాజకీయపక్షములలోనేదియు ఆమోదించుటలేదు అన్నిపక్షములును దానిని అసంక్షయము గఱపించుచునేయున్నవి. అట్టితేరి, ప్రజాశయములను సఫలపరచి ప్రజలతోడ్పాటును గ్రహించునెడల, యీ యద్యమము మటు మాయమగుననిటకు సందియము లేదు. అధికారు లట్టిమార్గము నవలంబింపక, నిర్బంధవిధానమునకు బూని, నిరపరాధులను నాపరాధులతో పాటు దండించుటచే, విషమస్థితి క్రబలుచున్నది. అనుమానముమీది నిర్బంధించుటవలన, ఎట్టి దురవస్థ వెనుక చేకూరెనో, మితవాదనాయకు లగు చింతామణిగారే వివరించెరి. మితవాదులను చేర దీయవలయునని ఎలుగె తిచాకెడిఅధికారులు వారు దెలిపెడి హితము నేల వినగూడదు? తీవ్ర నిర్బంధ విధానము నవలంబింపవలసిన యవసరమును లిట్టను ప్రభువుగారు జూపజాలకపోయిరి. ప్రస్తుత సమయమున ఏ రాజకీయ పక్షమునుండియు ఆసాయము గలుగదనియు, ప్రజలలో తిరుగుబాటు స్వభావము గనుపింపదనియు, వీ తొవ్వకోనుచున్నారు. అటులగుచో, ని నమరమున ఆసాధారణచర్యల నవలంబించుటకన్నను, అవివేకముండునా? లిట్టను ప్రభువుగారు చూపిన హేతువులబట్టియే, నిర్బంధముల కెట్టిప్రసక్తియు గలుగలేదనికనుగొనవచ్చును. మామూలు విచారణవలన, ఆరాజకులు శిక్షింపబడిన నెదర్చునములు పెక్కులు గలవు. ఒకరిద్దరు పట్టువదికున్నచో, అట్టివి ప్రతినేరమునకును వర్తించును. మామూలు చట్టములు విఫలము లయ్యెనని తలచుట కెట్టియధారము గనుపింపదు. ప్రజాశయములను సఫలపరచుట వలననే, ఆసంతృప్తి తగ్గుననియు, దానివ్యతిరేకముగ దెలుపుచున్నారు. నానాపక్ష సమావేశ వినియోగమును నిరపరచుచున్నది. లిట్టను ప్రభువుగారు లిట్టిమార్గము నవలంబించుట పాపిగాదా? ఆనవసరపు ఆలజి గలిగిన

నేల? చట్టబద్ధముగ క్రవ రించెడివారి కిబ్బందియండదనియు, తదితరుల స్వాతంత్ర్యముమాత్రమే నిరోధింపబడుననియు, లిట్టను ప్రభువుగారు దెలుపుట, వ్యర్థవాదము. ఏలనన, వారంటులేకుండ అరెస్టుజేసి విచారణలేకుండ నిర్బంధించుటవలన, దోషులను నిర్దోషులనుండి వేరుజేయుట ఆసంభవమని, నాగరికప్రజలము గుర్తించుచున్నది. లేనియెడల, ఇన్ని కోర్టులెందుకు? ఇన్ని చట్టములెందుకు? పూర్వానుభవ మేమి దెలుపుచున్నది? ఆశ్వసీకమారకత్తు, కృష్ణకుమారుమిత్రుడు, శ్యామసుందర చక్రవర్తి బోటు నజ్జనులు విచారణలేకుండ ప్రవాసమున కంపబడిరి. వీరిలో నెవరయినను ఆరాజకులని ఎంచుటగూనా? లాలా లజపతిరాయిగారిని ప్రవాసమున కంపి గాని, వారు దోషులని హిందూదేశము నమ్మెనా? మార్షలులా దినములలో లాలా హరిషర్ లాలుగారు ద్వీపాంతరవాసశిక్షకు లోనయిరి. అట్టి వారిని పిమ్మట పంజాబు ప్రభుత్వమునందు సభ్యులుగైకొనుట తలపించెను. ప్రవాసచట్టము వెనుక నెటుల నిష్ఫలమయ్యెనో, నిర్దోషుల జన్మస్వాతంత్ర్యముల కెటుల భంగము వాటిల్ల జేసెనో, ఆనుభవసిద్ధమే. అట్టిస్థితిలో నూతన నిర్బంధచర్యలు మాత్రము వేరుఫలము నొసగునా? సుభాషచంద్రబోసు, అనిలభరణ రాయి గార్ల బోలు సామ్యహృదయులు ఆరాజకులని గాని విప్లవకారులని గాని, ప్రజ్ఞ తవరును విశ్వసించుట లేదు. ఇట్టి సందర్భములలో తీవ్రచర్యలకు గడంగకముందు, లిట్టను ప్రభువుగారేమి, రీడింగు ప్రభువుగారేమి, శాసనసభలో యోచించి వారి యంగీకారమును పొందియుండవలసినది. తుదకు మితవాదనాయకులతో నయినను సంప్రదించియుండవలసినది. దేశాభిప్రాయము నీతీరున తృణీకరింపవలసిన యవసర మేమిగలిగెనో, లిట్టను ప్రభువుగారు దెలుపజాలకపోయిరి. రాజకీయాభివృద్ధిని నిరోధించుట తమ యుద్దేశ్యముగాదని లిట్టను ప్రభువుగారు దెలుపుచున్నారు. వీరు నిజమనోభిప్రాయమును దెలుపుచున్నయెడల, బొంబాయి న మా వేళ తీర్మానమును గౌరవించి, వెంటనే నిర్బంధవిధానము రద్దుజేయుట ధర్మము. ఆ పిమ్మట ప్రజలతోడ్పాటునుగోరి, వారు సూచించిన మార్గము ననుసరించుట భావ్యము. నిర్బంధవిధానము దప్పవేరొక మార్గములేదని, లిట్టను ప్రభువుగారు చాటుచున్నారు. ఎవరేమిచెప్పినను, తా బట్టినకుంజేటికి మూడే కాళ్లని పలుకునెడల, లిట్టను ప్రభువుగారు తమ యిచ్చవచ్చినరీతిని మెలగవచ్చును. అటులగాక ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించుట తమ ధర్మమని గ్రహించినయెడల, సామ్యమార్గము నవలంబించుట యుక్తము. హైందవనాయకులందరును తిప్పదోవ ద్రోక్కి రనియు, తా మొక్కరము నవ్యమార్గము నవలంబించితిమనియు, ఎంతటిప్రజ్ఞగల పరిపాలకుడయిననుసాహసించి నుడువజాలడు. హిందూదేశమునందు, ప్రజలకు పరిపాలనమునందు జోక్యములేకున్నను, ప్రజాభిప్రాయము నీతీరున నిరసించుట పాలకుల కేమాత్రము లాభకరముగాదు. ఆంగ్లేయులయినను హృదయమునందు మార్పుజూపునెడల, వారికి తాను వినముక నయ్యెనని, మహాత్ముడు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో బలికొన్నాడు. అంతకన్నను గంభీర

ముగు ప్రతిపాదన ముండునా? హైందవనాయకుని సామ్యభావములకు, లిట్టను ప్రభువుగారు చెప్పదగిన జవాబిదిగాదు. వీరు నిర్బంధవిధానము నవలంబించుటవలన, ప్రజలకుమాత్రము అత్యంతలాభము గలిగినది. అన్ని పక్షములును ఇదివర కెన్నడును ఊహింపని రీతిని పక్షభావము జూపిరి. ఇట్టిస్థితిలో లిట్టను ప్రభువుగారు తమచర్యల నెంతత్వరలో నవసంహరించుకొనిన, పాలకుల కంత మేలు.

ఈజిప్టు : బ్రిటీషు ప్రభుత్వము

సాడను గవర్నరు జనరలు సర్దారు లీ స్టాకు గారు ఈజిప్టు ప్రధాననగర మగు కైరో లో వధింపబడిన పిమ్మట, పరిస్థితులు మరింత నిషమమయ్యెను. జగ్గుల్ పాషాగారును, ఈజిప్టు రాజగు ఫాడుగారును జరిగిన దురంతమునకు మిగుల విచారము జూపిరి. హంతకులను బట్టితెచ్చుటకును, ఇకముం దిట్టి దురంతములు జరుగకుండ కట్టుదిట్టముల గావించుటకును సమ్మతించిరి. ఇట్టి స్థితిలో, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు శాంతముతో బ్రవర్తించి యున్నచో, వ్యవహారములు త్వరలో కుదుటబడెడివి. ఏలనన, ఈజిప్టు ఇంగ్లండులకు సమాధానము గుదిరి ఎంతకాలమో గాలేదు. సాడను విభజన విషయమై ప్రజల లేమాత్రము సమ్మతింపక తీవ్రాంధోళనము జరుపుచుండెరి. కన్నరేవ్వటిపు ప్రభుత్వము వారు ఈజిప్టును భయపెట్టుటకు బూనుకుని, కఠిన నియమములతో గూడిన అంత్యసందేశమును బంపిరి. విదేశీయుల కపాయము గలిగినపు డెట్టి సందేశములను సామాన్యముగ బంపుదురో, అట్టి సందేశమును బంపిన చిక్కు గలిగెడిదిగాదు. నేరము జరిగినందులకు తుమాపణ గోరుటయు, నేరస్థులను శిక్షింపవలెననుటయు, సంభావ్యముగ నున్నవి. ప్రజల రాజకీయాందోళనమును ఆపివేయవలయుననియు, పదిలమైన సవరణుల నప్తపరిహారము నీయవలయుననియు, కోరబడెను. ఈ నియమములు తీవ్రముగ గనుపించినను, ఉద్రేకాతిశయమునకు ఫలములని ఎంచవచ్చును. కాని మరికొన్ని పరతులు ఈజిప్టు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకే భంగము కలిగించుచున్నవి. సూడనునుండి ఈజిప్టుజాతికి సంబంధించిన ఉద్యోగులను, ఈజిప్టు పలాలములను దీసివేయవలయుననియు, ఈజిప్టు ప్రభుత్వము క్రిందనున్న విదేశోద్యోగులకు సంబంధించిన నియమములను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి యిష్టానుసారముగ మార్చివేయవలయుననియు గోరుట చాల కఠిన మనుటకు సందియము లేదు. ఇక్రికేషనుసాకర్యముల పిషయమై, సాడను ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రదేశమునందు ఇచ్చవచ్చినంతభూమికి సీరు సప్ల యిచ్చేసెద రనుటవలన, ఈజిప్టుకు భీతిగలుగుట వింతగాదు. ఈజిప్టుకును సాడనుకును సమానముగ నుపయోగపడెడి నీటివివసతుల విషయమున, నిరోధమును సూచించుటచే, ఎట్టి యిబ్బందిగలుగునో యూహింపవచ్చును. రాజకీయాందోళనము నణచివేయుటవలన, సక్రమాందోళన మదృశ్యమయినను, శాంతిగలుగునని దోచదు. ఆ లెన్సీ ప్రభువుగారిట్టి కఠిననియమములతో గూడిన సందేశమును ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు సమర్పించినను, జగ్గుల్ పాషాగారు కలవరముజూపి, కడు

ఈజిప్టు ప్రభుత్వ కిష్ట వరి నిధులు

జిగులు మంత్రి వర్గము రాజీనామా నిచ్చుట

జైవ పాపా గారి నూతన మంత్రివర్గము

బ్రిటిషు మరతులన్నియు అంగీకరింపక పోవుట

సర్దారు పాపా హత్య ఫలితములు

ఈజిప్టు తగవు జాతీయమితి కొప్పగింపగోరుట

బ్రిటిషువారి అయిప్తు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవాదు)

నవంబరు 25:—జిగులుపాపా గారు మంత్రివర్గము రాజీనామా చేసిరి. జీవ పాపా గారు నూతన మంత్రివర్గము నేర్పరచిరి.

అంగ్లో-ఈజిప్టు తగవులను జాతీయమితివారి మధ్యనర్తి విచారణకు విడిచిపెట్టవచ్చునని ప్రెంచి రాజనీతిజ్ఞులు తలచుచున్నారు. ఈజిప్టును జాతీయమితివర్గము లేకున్నను, వియన్నా తగవులో జరిగినట్లే యిప్పుడు కూడ జరుపవచ్చును.

ప్రస్తుత ఒడంబడిక ప్రకారము ప్రత్యేకముగా నూచింపబడిన నాల్గు అంశములు, నూదాను, నూతన కేసులు మార్గరక్షణము, విదేశీయుల సంరక్షణ బాధ్యత ఈజిప్టు సంరక్షణ విషయములకు చెందినవి యు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి దేశీయ విధానమునకు సంబంధించిన వగుటచే జాతీయమితి సరిజానుటకు విలువలేదని ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వము తలచుచున్నది.

మరతుల అంగీకరించనందున అలగ్జాండ్రియా

ఆక్రమణము

బ్రిటిషు మరతులన్నిటికి సంగీకరింపనందున నిన్నను నూరుమంది నౌకానైవ్యము అలగ్జాండ్రియా కట్టమున ఆఫీసు ఆక్రమించుకొనిరి.

కెయిరో, నవంబరు 24:—ఈజిప్టు మంత్రివర్గము రాజీనామా నిచ్చెను. రాజా మంత్రుల రాజీనామా సంగీకరించెను. నెహెలు అధ్యక్షులగు జీవ పాపా గారు రాజా కబురపి మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేయుచున్న కొర ఆతడంగీకరించెను. బ్రిటిషువారు గోరిన అపరాధమును చెల్లించిరి. నూదానునుండి ఈజిప్టు సేనలను మరలించవలె ననుటయు, ఈజిప్టులో నన్న విదేశీయుల యభివృద్ధికి ప్రతికూలముగ ఏమియు ఉండరాదనుటయు అన్వాయముని తెలుపుచు ఆక్షేపణతో అపరాధమును చెల్లించిరి. బ్రిటిషువారికోర్కె లన్నిటిని అంగీకరింపక పోవుటచే అలగ్జాండ్రియా సుంకములను ఆక్రమించుకొనుటకు బ్రిటిషు సేనలకు తరచు పీటుబడినది ఆలెంబ్రీ ప్రభువు తెలియజేసెను.

చాలమంది విశ్వాస్థులు సమావేశమై తగిన సానుభూతితో ఉత్తరపు వచ్చువరకు ఎదురుచూచుచున్నారు. ఈలోపుగ విద్యాభ్యుదయ సమైక్య సాగించుచునే యున్నారు. కాని ఇండ్ల దగ్గరనే నిలిచియున్నారు. పోలీసువారు ఒక చిన్న సభను చెదరగొట్టిరి. నగరముంతయు కాంతముగ నే యున్నది.

ఈజిప్టుకు హెచ్చరిక-హంతకులు పట్టువడుట

నవంబరు 23:—శ్రీమాదణ నిచ్చుటకును, హంతకులను బట్టి శిక్షించుటకును, పరిహారము నిచ్చుటకును అంగీకరించి ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు లేఖకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

నవంబరు 22:—బ్రిటిషు లేఖ ఇట్లు ప్రారంభమైనది:—ఈజిప్టు నూదానులో బ్రిటిషు ప్రజలపట్లను, స్వత్యముల విషయమును గూర్చియు అడేపనిగ వైరమును సాగించుటచేతను, ప్రభుత్వమువారు దీనిని నిరుత్సాహపరచక పోవుటచేతను ప్రభుత్వసంబంధముతో కొన్ని సంఘములు ప్రయత్నించుటచేతను సభ్యులను జరుగుటకు అవకాశము గల్గెను. ఈ హత్యలను నాగరక పుప్రజలందరును ఈజిప్టును నీచముగ జూచెదరు. ఈ ప్రతికూల ప్రచారమును ఆపుజేయనిచో ప్రమాదము గలుగునని మగ్దానాల్ గారి ద్వారా హెచ్చరికను జ్ఞాపకము జేయుచున్నాము. సర్దారును జంపుటచే ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు విదేశీయులను

గాఢాదుటకు శక్తిలేదని గాని హరి కిష్టములేదని గాని ఈ హత్యను ఋజువుగ నైకొనవచ్చును.

దీనికి తగిన చర్యను తక్షణము తీసికొననిచో ఈజిప్టు నూదానులో తమ బాధ్యతలను గాఢాదుకొనుటకు తగిన చర్యను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తీసుకొంటుంటున్నారు.

కెయిరో, నవంబరు 22:—వైమరతులతో ట్రిగ్గోనక ఏవిధమైన రాచరీయకథలను గావించరాదనియు నూదానునుండి ఈజిప్టు సేనలను, ఉద్యోగులను మరలించవలెననియు నూదాను సేనలు నూదాను ప్రభుత్వము క్రింత జేరవలెననియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గోరిరి.

బ్రిటిషు అధికారులు విరామము జేచు విషయమై సవరణ జేసికొను అధికారమును తామే పెట్టుకొనిరి. బ్రిటిషు న్యాయస్థాన ఉద్యోగులను అధిక సలహాదారులుగను బ్రిటిషువారికి ఉంచుకొనవలె ననుచున్నారు.

ప్రతిపంతు నీటిపారుదల విధానమును గూర్చి తెలియజేసిరి. విటికన్ నిటికిని 24 గంటలలో ప్రత్యుత్తరము నీయవలెననిరి.

నూదాను నీటిపారుదల

ను గూర్చి బ్రిటిషువారి రంపివలేఖ ప్రకారము ఈజిప్టు ప్రతిపంతు గావలసిన నీటి ఆధారమునకు లోటు రాదనియు 1922 లో జేసిన ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్య ప్రకటనమునకు భంగము రాదనియు 1899 లో నూదాను గూర్చి చేసికొన్న ఒడంబడికకు భంగము రాదనియు అధికార రూపముగ బ్రిటిషువారి యభిప్రాయము తెలియచున్నది. హంతకుల మోటారుబండి సంఖ్యను ఒక మూల తుపాకులు గాల్పుచున్నను, లక్ష్యవైట్లకు ఆనవాలుపట్టిన ఆంగ్లేయుల ధైర్యము వెంతయు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరి. ఈజిప్టులో చనిపోయిన ఈజిప్టు పోలీసువారికి 1000 పానుల బహుమతియు జేసెను.

నూదానులో అభిప్రాయము

నూదానులో అన్ని తెగలవారును స్థావరగారి హత్యపై విచారించుచున్నారు. ప్రతికూల బ్రిటిషు ప్రచారము వట్ట ఏవగింపు గల్గెనట్లు. దేశీయుల ప్రభుత్వ క్రిపరాయణతో బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపట్ల హెచ్చినది. బ్రిటిషు భావనానుకూల చాలచలనము గల్గెను.

ఈ హత్య విషయమై తీవ్రమగు చర్య నవలంబింప వలెనని డెయిలీ క్రానికలు మరితర బ్రిటిషు వార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

జిగులు పాపా గారు

రాజీనామా నియవచ్చును

జిగులు పాపా గారు రాజాను తక్షణము జూచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. రాజీనామా నిచ్చునని అనుకొనుచున్నారు. ఆలెంబ్రీ ప్రభువు బ్రిటిషు లేఖను జిగులు పాపా గారి కందజేసెను. ఆయన కుచితమర్పణలను నచ్చినపుడు పోయినపుడు జరిగెను.

కెయిరో, నవంబరు 23:—బ్రిటిషు లేఖను ఆంగ్లమున ఆలంబీగారు జనులకు గారికి చదివి వినిపించిరి. ప్రెంచి ఆనువాదముతో దాని నందజేసిరి.

లండన్, నవంబరు 22:—ఆంగ్ల సర్దారునిట్లు సానుభూతిని జూపుటకు 10 నిమిషములు ఈజిప్టు రాజ్యాంగసభ ఆపుజేయబడినది.

రాజాను జూచివచ్చిన దివస రహస్య సమావేశమును గావించుటకు జనులకుగా రుద్దెడిచిరి. బ్రిటిషువారి కోర్కెలలో కొన్నిటిని అంగీకరించెనని పార్లమెంటును జనులకుగా రెకు జేయ అందరను ఆయనయందు విశ్వాసమును జూపిరి.

హంతకులందరిని పోలీసువారు పట్టుకొన్నట్లు జనులు పక్షపత్రికలు తెలుపుచున్నవి.

ఈజిప్టు పార్లమెంటు అభిప్రాయము

లండన్, నవంబరు 23:—క్రొహులకు సంబంధించిన మరతులను తప్ప ఇతర మరతులన్నిటిని నిరాకరించుటకు పార్లమెంటువారు ఏకగ్రీవముగ జనులకు పాపా గారికి చేయూతనొసగిరి. బ్రిటిషు రాయబారి కాన్యాలయమున ఈజిప్టు ప్రత్యుత్తరమును ఆపరాధము నందజేసెన గనుకొనుచున్నారు.

సేనలు 26 తేదీని ఏగును

ఈజిప్టు లంకా టెను మొదటి పటాలము శత్రుత్వముతోడను సేనలతోడను ఈజిప్టును 22 తేదీని బయలుదేరును.

ఉత్తరక్షణమందే చర్యను దీసికొన

వలె ననుట

లండన్, నవం 23:—రేపటి కుధ్యాహ్నమే అపరాధము నీయవలెనని ఆలెంబ్రీ ప్రభువు తెలియజేసెను. ఈజిప్టు, సేనలు నూదానునుండి మరలించవలెనని నూదాను ప్రభుత్వమునకు లేఖ వ్రాసెను.

బ్రిటిషు సేనలు

అలగ్జాండ్రియా గూఢాధిపతులకు విశ్వాస్థులు ప్రతికూల బ్రిటిషు సభలను గావించిరి. విహానములు వచ్చెను. కెయిరో ప్రజలలో బ్రిటిషు లేఖ ప్రకటనము సంచలనమును గలుగజేసెను. ఈ లేఖల ప్రతికూల విస్తారముగ గొనుచున్నారు. చాల ఆవేశముగ నున్నది.

ఇంకొక హంతకుని బట్టుట!

ఇంకొక ద్రోహినినిన్న రాత్రి పట్టుకొనిరట. స్థావరశీయుడు హితయు ఇంగ్లండుకు బయలుదేరిరి. నిన్నటి ప్రతికూల బ్రిటిషు సభలచే బ్రిటిషు సేనల కెయిరోలో టూటాయింపెను. అంతయు నెమ్మదిగ నుండెను. పుపు మొదటి పటాలము 22 తేదీని ఈజిప్టుకు బయలుదేరును.

సర్దారు అంత్యక్రియలకు ఆందరును వచ్చిరి.

ఇస్మితు పాపా గారి రాజీనామా

లండన్, నవంబరు 22:—ఇస్మితు పాపా గారి అనుచరులు చాలమంది ఆయననుండి వీలిపోవుటచేతను అభిప్రాయభేదము గలుగుటచేతను మంత్రివర్గము బలహీనముగ పరిణమించుటచేతను రాజీనామా నీయవలసినట్లే ననుచున్నారు.

పెతిబే గారు మరవాది నివాసముగలవారు. స్వాతంత్ర్యమనసుగలవారు. ఒకరు శిష్టసాధినికుల కిష్టములేక పోవుటచే పూర్వము ప్రధానామాత్య పదవిని వదులుకొనెను.

ముస్సోలిని గారికి సహాయము

విశ్వాసతీర్థము

ఇటలీ పార్లమెంటులో తీర్మానము

లండన్, నవంబరు 22:—ఇటలీ పార్లమెంటువారు ముస్సోలిని గారి నందు విశ్వాసమును డెలుపుచు 887 గురు ఆనుకూలముగను, 17 ప్రతికూలముగను తీర్మానించిరి. 18 గురు ఓటుని సులేదు.

ప్రభుత్వమువారి దేశ సువిధానమును గూర్చి చర్చంతయు జరిగెను. పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును తగ్గించుట తప్పని ప్రభుత్వమునై, ఆక్షేపణలకు గావించిరి. మునిసిపలు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు అక్రమ వ్యవహారము ప్రవేశ జేయుచున్నారనిరి.

పూర్వము ప్రధానామాత్య పదవిగ నున్న నలందరు గారు ప్యాసిస్టు పాలనమునకు తోడ్పడెననిరి.

పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి జరుగుచుగ దేశీయమంత్రి కాసనమును ప్రవేశ పెట్టుటకు ఓట్ల నిచ్చుటకు పూర్వము పూనుకొనెను.

ప్రభుత్వ విషయములకు ఆనూపక్షముల వ్యవహారములకు సంబంధము లేకుండ విడిచియుటకు ఎంతయు శక్తి సంపన్న లేక ప్రకృతింబునున్నాడని ముస్సోలిని గారు నడిపిరి. యథా ప్రకారము పరిపాలన మేర్పడుటకు విషయము లన్నిటిని పార్లమెంటుకు తెలియజేసెనని ఆయన యునిరి.

రిపు పరిస్థితులు

లండనులోనభ

అండర్రును శాస్త్రముగనుండునటుల 1906 ఆస్టియరు చట్టములను 1912 ప్రాంతోస్పెయిను ఒడంబడికను జాతీయమితి సవరించునటుల జేయవలెనని రిపులపోరాటమునందస్పయన లం దనులో ఆంగ్లోతుక్మక్కుసంఘమువారును, ఈస్తువెట్టు, సర్కిలు వారును తీర్మానించిరి.

చీనా - జర్మనీ

లండన్, నవం 28:—జాతీయమితివారు సిపార్సుజేసిన దిగుమతిపట్టికలకు చీనాజర్మనీదేశములు అంగీకరించవలెనని పికింగులో నున్న జర్మనురాయబారి లేఖను సానుభూతితో చీనాప్రభుత్వమువారాలోచించిరి.

సుప్రసిద్ధ ఫ్రెంచిసాంఘికవాది మరణము
ఆతని ఉత్తరక్రియలు నేడు జరుగును.

ఇంగ్లండు - సోవియటు

ప్రిటను పరిస్థితులు

టైముస్పత్రికాభిప్రాయము

లీపెట్టు, నవంబరు 22:— సోవియటు ప్రభుత్వమున కంపిన ప్రత్యుత్తరము సందియములన్నిటిని బాధోలుచున్నది. ఒడంబడికలు రద్దయినవి. కార్మికప్రభుత్వమువారు గుర్తించిన సోవియటు పాలనాధికారమును ఈ ప్రభుత్వమువారు తొల గించలేదు. ఇంగ్లండులో సోవియటుప్రతినిధి యుండుటకు ఒప్పకొనిరి. వర్తకపు టాడంబడికప్రకారము ఇదివరకున్న వర్తకము సాగవచ్చును. బోలిషివియు రాజకీయవర్తకవ్యాపారములను కలుపక విప్లవప్రచారమును సల్పరాదని హెచ్చరించిరి. బోలిషివియు ప్రభుత్వమువారు అంతర్జాతీయ రాయబారము లను సదుద్దేశ్యముతో తికరణకుద్దిగ బరువుకీయున్నది లేనది వారిచర్యలనుబట్టి నిశ్చయింపవలె నని టైముస్పత్రిక వాకొను చున్నది.

రషియాతో సంబంధములను నాగరకపు పద్ధతులమీ దను, మంచివిధానముమీదను ఏర్పాటుజేయనుంటిమి. అన్నిటి కిని ముందు బోలిషివికు ప్రచారము ఆగినగాని ఏమియు తట స్థింపజాలదనియు అందుకు జనీవీపుగారిలేఖయే సాక్షియనియు డెయిలీ న్యూస్పత్రిక తెలుపుచున్నది.

డచ్చి వైమానికులు

బజేరియాకు వచ్చిరి.

ట్రాట్స్కీ-గారిపై దాడి

అధికారమునుండి తొలగించుటకు ప్రయత్నించుట
రీగా, నవంబరు 28:—ట్రాట్స్కీగారు పూర్వార్చార మునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుటచే వారిని అధికారమునుండి తొలగించుటకు తీర్మానించుటచే మాస్కోలో రాజకీయవర్గములు కలవరపడుచున్నవి. ట్రాట్స్కీగా రింకను వైనికవిప్లవసభా ధ్యక్షుడగునే యున్నాడు. వాకాడకాకాకాగనే యున్నాడు. ఆతనిసహోద్యోగు లీతని నీపదవినుండి తొలగించుటకు గోరు చున్నారు. జనీవీపు, కామనాపు, స్ట్యాటల్కాగార్లు బలపరు చుచు ట్రాట్స్కీగారికి ప్రతికూలముగ తీర్మానములు జరిగినవి. ట్రాట్స్కీగారిస్థానే ఇంకొకరిని నియమించుటకు వైనిక విప్లవసభ వూడెనని తెలియుచున్నది.

వరిషు ఎన్నికలు

జోనిగలులో ప్రభుత్వపక్షపాతి తుక్కుగారు నెగ్గిరి. రిపబ్లికను దాటిగాగోడిపోయిరి.

జె. ఎన్. సేనుగారు

లండన్ విశ్వవిద్యాలయమువారు గౌరవించుట

లండన్, నవం 28:—లండను విశ్వవిద్యాలయమువారు వాతావరణశాస్త్రసంబంధ మున ప్రకృతిశాస్త్రసరిశోధన గా వింపినందులకు జే. ఎన్. సేనుగారికి ఫిలాసఫీడాక్టరను బిరుద ము నిచ్చిరి.

హెడజాజిపరిస్థితులు

నెజిడునుండి ఆలీగారికి అంత్యసందేశము

బారీక్, నవం 19:—హెడజాజి నెజిడుప్రభుత్వముల కీ ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిగెను. యుద్ధమునకు సిద్ధముగ ను న్నారమనియు నెజిడు ప్రభుత్వమువారు సంధికి ఒప్పకొనని చో మెక్కానుండి వారిసేవలను తరిమివేయగలకై గలదనియు మరీఫు ఆలీఖాన్ హుసేనుగారు నెజిడు ప్రభుత్వమునకు సం దేశము నంపిరి. మరీఫుహుసేనుగారి పనులే ఈఅల్లరులకు కారణ ములనియు అందుచే ఆయనకొడుకు లందరును హెడజాజిని ఖా శీజేయు టునరమనియు తరువాత ముసల్మాను ప్రాపంచిక తీ ర్మానము నెదురుచూడవలె ననియు నెజిడు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

పరిత్రేక్షితులకు ధర్మకర్తలను నియమించు అధికారము ముసల్మానులకే గలదనిరి. ఇట్లయిన రక్తపాతము లేకుం డ పోవు ననిరి.

యు నైటెడ్ స్టేట్స్ బంగారు

ఇంగ్లండు

జర్మనులుగనునిమిత్తము లండనుకు 2000000 డోలరుల విలువగల బంగారును న్యూయార్కునుండి పంపుచున్నారని తెలియుచున్నది. యుద్ధమాదిగ ఇంతగొప్పమొత్తము నెపుడును బంప లేదు.

గృహనిర్మాణ సమస్య

లీపెట్టు, నవంబరు 28:—కట్టచట్టమునుబట్టి మీదఉక్కు గృహములను ఏర్పాటుచేయుటకు ఆరోగ్యకాళామంత్రివర్గము వారు నిర్ణయించిరి. ఇది తక్షణము జరుగునని అనుచున్నారు.

నల్లమందు ఉపద్రవము

నిర్బంధములు

నభవారి తీర్మానము

జనీవా, నవంబరు 22:— మత్తుపదార్థములను తగ్గించి తయారుచేయుటకును, ఎగుమతులకు ముడిస్తువులను తక్కువగ ఉత్పత్తిజేయుటకు ఏర్పాటులను రెండుసంఘములను సీర్పాటుజేసిరి. హేను నల్లమందు ఒడంబడికను సవరణజేయు టకు నూచించిరి. వైద్యమునిమిత్తము ఏవస్తువు లవసరమో ర్ణయించుటకు కొన్ని సంఘము లేర్పరుపబడినవి.

నభవారికి చర్చించుట కధికారమున్నవా యను విషయ మును ప్రత్యేకింపవలెనని ఇండియాప్రతినిధి తెలియజేసెను. తలపెట్టెనకార్యము తేలుటకు పీలుగ నుండునటుల అంధ రకును ఉపసంఘములందు సమానప్రాతినిధ్య ముండవలెనను పోలీసు తీర్మానమును అంగీకరించిరి. ఉత్పత్తిజేయువారులకును తినువారికిని సమానప్రాతినిధ్యము గావలెననిరి. ప్రయివేటు సంఘముల యభిప్రాయములను ప్రతినిధు లందరికిని బంచిపెట్ట వలెనను స్పెయినుప్రతినిధియేర్పాటును అంగీకరించిరి.

ఇండియాకు వైమానిక పయనము

ఇదివరలో బ్రాహ్మంకరుగారు బుఖారెట్టు జేరినసంగతి నిజముగాదనియు నేడే కొలొను జేరినదియు తెలియుచున్నది.

చైనా మంత్రీవరము

యాన్సుషున్ నాయకుడు సర్వాధికారియగుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

పెకింగు, నవంబరు 25:—టాంఛిజ్యా ఖాన్షినినుగారు ఫెంగ్యూషియాంగుగారు పెకింగునకు వచ్చిరి.

యాన్సుషున్ నాయకుడును యిదివరకు ప్రధానిగ నుండిన టాంఛిజ్యా గారు ఆధ్యక్ష పద విని స్వీకరించి సర్వాధికారిగానున్నారు. మంత్రివర్గముము పనినుం డివిరమించుటచే హెంగ్యూషియాంగుగారు రాజీనీచ్చి తనస్వస్య మును యుద్ధమంత్రికవిప్పగించి యూరపు ఆమెరికాదేశములలో సంచారముజేయు నున్నారని ప్రకటించబడినది.

సామ్రాజ్యవస్తుప్రదర్శనము

1925 సం. గూడ నుండునట్లు తీర్మానింపబడెను

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

బ్రిటీషు వస్తుప్రదర్శనము కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు క్రొద్యనమున్దీ1925 సం|| గూడ నుండవలెనని శిఫార్సుజేయుచు తీర్మానించిరి.

ప్రస్తుతపు ఆంధ్రచిత్రకారులు

వెంట్ల చిత్రకళాప్రదర్శనమునకు, చిత్రరువుల నంపిన ఆంధ్రచిత్రకారులలో, ముఖ్యులగు మువ్వరసుగూర్చి తెలియు చుండిన వృత్తాంతము, భావిఫలనూచకముగా, ఆంధ్రమహా జనుల కందరికి చాలసంతోషము నెరపుచున్నది.

జేశాన్మత్తకారకము లగు, ముఖ్యకళలందు, ఆంధ్ర దేశము పేరిట, నిది యొక శుభచిహ్నముగా, గనబడుచున్నది. స్వవిధముల నభివృద్ధిచేందుగాక! ఈ చిత్రకళావిషయము, మన యాంధ్రదేశమునందు యిపుడు నూతనవృత్తిని పునర్జన్మము నంది, పాశ్చాత్యనిధులవల్లనున్న, దేశీయనిధులవల్లనున్న, సమ ముగా, పాగడలనొండును, హెచ్చరికల గాంచుటచూడ యిక ముందు కాగల, యీ చిత్రకళాభివృద్ధిని, అందున భారత వన్మనునకున్న, ప్రత్యేకించి ఆంధ్రదేశమునకున్న రాగల సత్ప్రీతియు, ఆంధ్రమహాజనులకు, కొండంత ఆకలను పురి కొల్పుచున్నది.

కావున, యీ ఆకాంక్షరము, యెప్పటికిన్ని, నిరాశకు కలుగజేయక, దినదినాభివృద్ధి నందుటకై, ప్రస్తుతము, కార్యా రంభమునకుగడంగిన, చాల భాష్యగాల్గుగాదు, చా.రామారావు గారు, వి. జెంకటరత్నముగారు, యింకను, అనుసరించు, యితర చిత్రకారులకు అందరికి పరమేశ్వరుడు, దీర్ఘాయురా రోగ్య విశ్వరథముల నిచ్చి రక్షించుగాక యని ప్రార్థన. శ్రీ రాజాధిరాజ మహారాజులున్న మేటివిద్యతో శిఖామణులున్న సకలవిధముల నాదరణయొసగి యీ చిత్రకారులకు ప్రోత్సాహ మొసగి పోషించునెడల త్వరలోనే భువనహాయమున అభివృద్ధి నొందజాలుదురు దీని కంతయు, ఆంధ్రమహాజనుల ప్రోత్సాహము, కావలసియున్నది. పూర్తిగా తెలిసిగాని, తెలిసి తెలియని హేతువునగాని మరియే కారణమునగాని, దేశీయసోదరులు, పలువురు పలువిధములుగా యీ చిత్రకళనుగురించి, యీ సహజ చిత్రకారులవిషయమై ఉపన్యసించినను, కొంత సత్యమును, కొంత అసత్యమును మిశ్ర మమై యుండునుగాన ఎట్టి, మామణి భూషణ తిరస్కార ములకైనను, చెవినీయక, సత్యమును మాత్రమే గ్రహించుచు, నిగర్వలై నిజమగు సహజకర్మ తంత్రము, నెరవినపుడే పవిత్రమగు జీవితచారిత్రిములు గల్గి, యీ చిత్రకారులు, విజ యమునొందగలరు. రాబోవువారికి, మార్గదర్శకు లగుదురు.

తల్లి, నిజప్రేమాతిశయమున, తన కన్నుజిడ్డలకు, యే విధమగు దృష్టిదోషములవల్ల యేమి పీడ వాటిల్లునో యని బహు భద్రముగ సర్వోపకాంతులచే, హృదయమునం దిడికొని పెంచి పెద్ద చేయునో, ఆవిధముననే, శ్రీదేవీ, దేశమాత యిట్టి విడ్డలను గూడరక్షించుగాక! వెంట్లప్రదర్శనమునుండి, కేనడాప్రదర్శనమునకు యెన్నుకొనిన చిత్రరువులలో, వైన పేర్కొనిన మువ్వరు చిత్రకారులయొ క్క చిత్రరువులు, ఈ క్రిందివిధముగా తెలియుచున్నది. గతించిన 19-11-24, ఆంధ్రప్రదేశ్ కయందు, గానవచ్చిన ఆంధ్ర చిత్రకళయను, వ్యాసమందు, యీ వైచిత్రకారుల విషయమై, చెప్పబడియున్న యంతములు పూర్తిగా లేవని, కొందరు ఆంధ్రమహాజనులు అభిప్రాయభేదము నొందినందున, ఈ క్రింది నిబంశమును, సరిగా నిర్మాపించితిమి.

పోస్టుటెలిగ్రాఫు శాఖల డైరెక్టరు

జనరలుగారి పర్యటనము

ధిల్లీ, నవంబరు 24:— పోస్టుటెలిగ్రాఫు శాఖల డైరెక్టరుజనరలుగారిగు జి.ఆర్.క్లూక్సుగారు నవంబరు 27వతేదిన ధిల్లీలో బయలుదేరి కలకత్తాకు వెడలుచున్నారు. డిశంబరు 5వ తేదీవరకు అచ్చటనుండి పిమ్మటమదరాసుకుపోయెదరు. మదరాసు 7వ తారీఖునకు చేరెదరు. మదరాసులో 10-వ తేదీరా త్రిమయలుజేరి బొంబాయిపయ్యామెపోయెదరు 12-వ తేదీనాటికి బొంబాయిచేరి అచ్చట 17-వ తేదీవరకుండెదరు. 18-వ తేదీనాటికి ధిల్లీ తిరిగివచ్చెదరు. (అ. ప్రె.)

శాంతముతో మెలగిరి. ఈజుప్తు రాజ్యాంగసభవారు ఈమాట, నేరస్తుల శిక్షణ, నష్టపరిహారములకు సంబంధించిన మరతుల సంగీకరించిరి.

నష్టపరిహార ద్రవ్యమును, ఈజుప్తు ప్రభుత్వము వెంటనే చెల్లించి, తన సద్భావమును ప్రకటించెను. మిగిలిన విషయములలో జగ్గుల్ పాషాగారు లొంగిపోయి, ఈజుప్తు స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించినను తలచు పలువురసభ్యులమనముల నావరించెను. కాని జగ్గుల్ పాషాగారు దూరద్రష్టు. తమబలమును ఎదుటిబలమును, దేశకాలపరిస్థితులను గుర్తింపగల సమర్థులు. ఉద్రేకసమయములందు గూడ శాంతమును కోల్పోవని రాజ్యాంగకోవిదులు. అందుచే కడునేర్పుతో నీనమయమున మెలగ నిశ్చయించిరి. కాని, జనసామాన్య మట్టి ఇంద్రియనిగ్రహమును జూపజాలదు. అందుచే జగ్గుల్ పాషాగారి దృక్పథముపట్ల అసంతృప్తి జూపుట వింతగాదు. ఐనను, జగ్గుల్ పాషాగారు దేశరక్షకులని ప్రజలకు తెలియును. మరియొక రాష్ట్రానము నాక్రమించుట దుర్మభవనిగూడ వారికి తెలియును. ఆకారణము చేతనే, వారియెడ ఎల్లరకును పరిపూర్ణ విశ్వాసము గలదు. కాని, ప్రజాభిప్రాయ మొకటియననుండ, తమయభిప్రాయముల నెటులనయినను కొనసాగించుటకు జగ్గుల్ పాషాగారు పూనుకొనలేదు. ఇట్టి సంక్లిష్టసమయమునందు పరిపాలన బాధ్యత నెవరయినను నిర్వహించునెడల, తాము అభ్యంతర పెట్టమని, జగ్గుల్ పాషాగారు స్పష్టముగ నివేదించిరి.

తుదకు జగ్గుల్ పాషా మంత్రివర్గము రాజీనామానిచ్చిరి. రాజగారు వీరి రాజీనామా సంగీకరించిరి. నూతన మంత్రివర్గ మేర్పడెను. నీసేటు అధ్యక్షులగు జవారుపాషాగారు ప్రధాన మంత్రిలయిరి. నూతన ఈజుప్తు ప్రభుత్వమువారు నష్టపరిహార ద్రవ్యమును వెంటనే చెల్లించినను, సూడను నుండి ఈజుప్తు పై నికులను రప్పించు విషయమున నేమి, విదేశీయుల రక్షణవిషయమై బ్రిటిషువారి సహకారము కొనసాగవలయునను విషయమున నేమి, తమ యసమృత్తిని దృఢముగ దెలిపిరి. ఈజుప్తునందు ప్రశాంతి మిక్కిలముగ నున్నదనుటకు, విద్యార్థుల సమ్మెకట్టులే దదర్శనము. బ్రిటిషు కోర్కెల నన్నిటిని ఈజుప్తు ప్రభుత్వమువారు మారుమాటాడక యంగీకరింపనందులకు గినిసి, బ్రిటిషు పైనికులు అలెగ్జాండ్రా కస్తము కార్యాలయముల నాక్రమింపవలెనని ఆలెస్సీ ప్రభువుగారు ఆజ్ఞాపించిరి. ఇట్టి చర్యల నవలంబించుటవలన, ఈజుప్తు ఇంగ్లండులకు గల సంబంధ మెట్టి స్థితిలోనికి వచ్చునో యూహింపజాలము. జగ్గుల్ పాషాగారు ప్రధానామాత్య పదవిని వదలుకొనుటచే, నూతన మంత్రివర్గము తగిన నిగ్రహము జూపునను నిశ్చయ మేర్పడకున్నది. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వారంభమునందు, విదేశసంబంధము కడు క్లిష్టమగుచున్నది. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

కన్సర్వేటివులు: విదేశవ్యవహారములు విదేశవ్యవహారములపట్ల కడు జాగ్రత్తతో మెలగి, లేబరు ప్రభుత్వమువారు చిక్కులననేకముల పోలగించిరి. పూర్వపు మంత్రాగపద్ధతినివదలి, స్పష్టమును బహిరంగము నగు రాయబారముల జరిపిరి. రీతి ప్రయత్నములవలన, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండులకు

ఆంధ్ర పత్రిక

గంధీ మహాత్మని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

25.11.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము
ఇదివఱకు 50594-14-8	ఇదివఱకు 24549-1-8	ఇదివఱకు 24774-1-8.
నేటి వసూలు 7-0-0	గుంతకల్ కాంగ్రెసుసభ్యుడు వి. పరీక్షిద్వారా 7-0-0 (ఇవరముల వేరొకచో ప్రచురింపబడెను)	కోశాధిపతివద్ద 7-0-0
50601-14-8	24556-1-8	24781-1-8

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం.7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

మధ్య సఖ్యము ప్రబలెను. జర్మను సమన్య పరిష్కార మయ్యెను. రుష్యాతో సఖ్యము సమాధానముగూడి రెను. ఈజుప్తుతో భేదాభిప్రాయముగలిగినను, అనుకూలసంబంధముమాత్రము చెడిపోలేదు. ఎన్నికలకు ముందరమాత్రము, వ్యవహారమంతయు మొదటికి వచ్చెను. పరిస్థితులు క్లిష్టములయ్యెను. ఇందుకు కన్సర్వేటివుల గంధర్వశోమే ముఖ్యకారణ మనుటకు సందియములేదు. ప్రస్తుతపరిస్థితు లెటులున్నవో జూడవచ్చును. లేబరుపక్షమువారు రుష్యాతో గుదుర్చుకొనిన సమాధానమును, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు రద్దుజేసిరి. జనోవిఫ్ లేబరుయొక్క సత్యాసత్యములనుగూర్చి, లేబరుప్రభుత్వమువారే సంగతిని నిర్ధారణజేయలేకపోయిరి. కన్సర్వేటివు లేబరుచిన సంఘమువారుమాత్రము లేఖ సత్యమయే నిర్ణయించిరి. ఎంతకష్టముమీదనో గుడిసిన సమాధానము వమ్మయ్యెను. ఇట్టి అనాలోచితచర్యలవలన, రుష్య సుయుష్టద్రవముతగ్గుటకుమారుగ, హెచ్చునేమోనని భీతిగలుగుచున్నది. వివిధజాతుల మధ్య నిరంతర వైషమ్యభావము ప్రబలుట, ప్రపంచశాంతిరక్షణకు తోడ్పడనేరదు. ఈజుప్తులో మరల కలనర మేర్పడినది. యధములను సంతరింపజేయుటకై, నానారాష్ట్ర సంఘమునం దొకయొడంబడిక తయారుజేయబడెను. లేబరుప్రభుత్వ ప్రతినిధియగు పారమారు ప్రభువుగారు విశేష శ్రమదీసికొని, యిట్టి యొడంబడిక గుదురుటకు ప్రోద్బలమొసగిరి. కాని, స్వల్ప కారణముల వలన, పరిష్కారము గుమరకపోయెను. ఈమారు జరిగెడి నానారాష్ట్ర సంఘ సభలో నయినను పరిష్కారముగూడురునని ప్రపంచ మెదురుజూచుచుండ, అవిషయమును కార్యక్రమము నుండి దీసివేయవలయునని కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వము వారు కోరిరి. విదేశవ్యవహారము లీతీరున నుండు, సామ్రాజ్యమునందలి ఆంతరంగిక వ్యవహారములు గూడ విషమరూపము దాల్చినవి. హైందవసమస్యనుగూర్చి వివరింప నక్కరలేదు. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు, నిర్బంధనిధానము నామోదించుటచే, దేశమునం దెట్టి ప్రతికూలభావము ప్రబలుచున్నదో బొంబాయి సమావేశ కార్యక్రమము జూచిన తేటపడగలదు. ఇట్టి విషమస్థితిలో, కన్సర్వేటివులు వివేకముతో మెలగదరనుట, సందేహంబుదము. ప్రస్తుతపు పార్లమెంటుసభలో కన్స

ర్వేటివు లధికసంఖ్యాకు లియినను, సామ్రాజ్య వ్యవహారముల సీతీరున దుర్భరస్థితికి దెచ్చుచో, బ్రిటిషు ప్రజలలో నేవగింపు గలుగక మానదు.

బొంబాయి సమావేశ ఫలితము బొంబాయి సమావేశమునందు, డాక్టరు బెసెంటుగారు కొంతవరకు ప్రతికూలభావము జూపినను, సమావేశఫలితమును గాంచి సంతృప్తి దెలిపిరి. అన్నిపక్షముల మధ్య సుహృద్భావము పెరిగినటులు, బెసెంటుగారు గుర్తించిరి. బొంబాయి సమావేశమునందు జరిగినచర్చ నిజమగుచర్యయని, ఈమె దెలుపుచున్నది. ఇకమీద అన్నిపక్షములవారును కాంగ్రెసులో జేరుటకు వీలుగలదని యీమె నమ్ముచున్నది. తాము సమావేశపరుపనెంచిన కాన్సర్వేటివులను, బొంబాయి సమావేశము ఎక్కుడు శ్రేష్ఠమయినదనియు, గాంధీదాసు మున్నగువారల యత్నములు విజయము గాంచెననియు, ఈమె చాటుచున్నది. నేడు సమకూరిన సంయోగము స్వరాజ్యసిద్ధికి మార్గముజూపు గాక యని, ఈమె హానించుచున్నది. ప్రతినిధు లనేకులు సంతృప్తి గనుబటచిరి. జస్టిసుపత్రిక మొదట ప్రతికూలముగ నున్నను, తుదకు చాల సంతసముజూపినది. బ్రాహ్మ జేతరసమావేశము బెల్గాంలో జరుగవలెనను సూచనను గూడ యీపత్రిక ఆమోదించుచున్నది. కాని ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలుమాత్రము విషాదపూరితములగుచున్నవి. బొంబాయి సమావేశమున పాల్గొనిన జస్టిసు నాయకులను, మద్రాసు మెయిలుపత్రిక “ఉన్నత్తు”లని పిలుచుచున్నది. జస్టిసుపక్షమును తానభిమానించినపుడు కనుపింపని ఉన్నత్తత, నేడు ఒక్కమారుగ పైకి ఉబి కెను గాబోలు!

సామ్రాజ్యవిధానము

ప్రధానామాత్యునిచర్యను ఆమోదించుట

లండన్, నవం 28:—ముందు సామ్రాజ్యవిషయములను అనకూలముగ పరిష్కరించుటకు దోమినియను కమిషనరులతో ప్రధానామాత్యుడు సంప్రదించుట చాలమంచిదనియు కుభూచకమనియు సకాడే ప్రెస్సుపత్రిక తెలుపుచున్నది. దీనివలన గ్రేటుబ్రిటను, దోమినియనులకు సహకార మేర్పడు ననుచున్నది. ఇది చాల అవసర మనుచున్నది.

సూక్ష్మపుండ్లంతులో ఇద్దరు కనడా వైనికోక్స్ గుల మీద బండిని పరుగెత్తించి చంపెనని తెలుపబడినానికి ఒక సంవత్సరము శిక్షవిధించిరి.

స్థానిక వార్తలు

వైద్యకళాశాల విద్యార్థిసంఘము:—మదరాసు వైద్యకళాశాల ఆరంభమునందు డాక్టరు వెంకటస్వామిగారి ఆధ్వర్యమున ప్రారంభ సమావేశమై, వారి జీతములను గూర్చియు పాఠక్రమమును గూర్చియు చర్చించి తీర్మానించుకొనిరి.

మదరాసు రాకపోకలు:—బొబ్బిలినుండి రాజాగారు, మేక్లీగారు యావృద్ధులగుచున్నారు.

పరంగవాదముదలియారు:—వెల్లింగ్టన్ డి. పి. కామలింగంజీ, పిల్లలమర్రి అంజనేయులు, రామ్మిటి. పి. కామలింగంజీ (కానకపర్వతి) ముంబరరావు నాయుడు బొంబాయిలో నుండి ఈ ప్రభుత్వము మొయిలులో తిరిగివచ్చిరి.

చెన్ననగర మరణముల నివేదికము:—22 తేదీతో ఆఖరవారములో 1000 కి 52.7 మంది చనిపోయిరి. ఇంత క్రిందవారి 48.3 చచ్చిరి. 14 గిరి 4 కలరావారి 11 చచ్చిరి. 10 నుండి మరణించుచు 4 చచ్చిరి. ఇతరవాద్యములచే 58 చచ్చిరి. ఈవారములో 1928 లో 1000 కి 44.8 చచ్చిరి అంతేగానికాని ప్రకటించుచున్నారు.

విద్యాశాఖమంత్రిగారి సంచారము

27 వ తేదీ ప్రాద్దున 8.30 గంటలకు అల్పహారము చేసినాడు.

27 తేదీ ప్రాద్దున 8 గంటలకు బంధువుల పావురాలలో పునాదిపాడు శ్రీ వెంకటేశ్వర గోపాలకృష్ణ హైస్కూలును చూచుట.

జిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షునితో మాటాడమీద ప్రయాణము.

27 తేదీ ప్రాద్దున 9.15 బంధువులను 9.15 నుంచి 10.30 ఆదిమాంధ్రులకు ఆంధ్రదేశ దీనసంఘమువారికి ఉపన్యాసము.

10.30 నుంచి 11.45 హార్మి బాలికాపాఠశాలను యాంబిలిలోయువతీ హైస్కూలును శ్రీరామా మధ్యమపాఠశాలను, హిందూ హైస్కూలును చూచుట.

సాయంత్రం 2 గంటలకు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలను చూచుట.

2.45 కు టీదర్బన్ మేనేజర్లు సమావేశమున కన్యత్వ నివారణ.

3.30 జిల్లాబోర్డువారి సన్మానపత్రము.

4 గంటలకు మిర్జాపూరు రాజాగారిచే అల్పహారం దిను.

8 గంటలకు భోజనం.

28 తేదీ

ప్రాద్దున 8 గంటలకు మునిసిపల్ సన్మానపత్రము నిర్బంధప్రాథమిక విద్యార్థిని విచారణ.

10—11.30 సభాసభలు.

2—3.30 మునిసిపల్ పాఠశాలను చూచుట.

4—6 నోబిల్ కళాశాలలో బహుమతుల నిపుట.

ఈపై (పాత్రోగారి) కార్యక్రమమును జిల్లా బోర్డువారు తెలుపుచున్నారు.

Madras Races GUINDY

మద్రాసు పందెములు, గిండి

ప్రారంభదినము

6-12-1924 తేదీ శనివారమునాడు

ప్రారంభముగను

మొదటిపందెము మధ్యాహ్నము 2 గం 30 ని పందెముగల రోజులందు స్పెషల్ బండ్లు బీచి, పార్కు, ఎగ్జిక్యూట్వేవనులనుండి గిండికి పోవును.

చెన్నపట్టణములో అన్నిభాగములనుండి మోటారుబస్సులుకూడ గిండికి పోవును.

దాంపత్యపు హక్కుల నమలులో పెట్టుట

హైకోర్టునందు అప్పీలు

వెల్లూరువాస్తవ్యులగు వి. అలిమేలమ్మతో అనునామె తనభర్తయగు కె.పై న. వి. మాదాన్, వి. ఎం. ఎస్. అనునామెనై, దాంపత్యపు హక్కులను ఆమెలలో పెట్టవలెనని వెల్లూరు జిల్లా జడ్జికోర్టునందు దొకదావా పెట్టెను. జిల్లాకోర్టువారు రెండునెలలకు పూర్వ మదేవిధమున డిక్రీనిచ్చిరి. రెండునెలల కైనను ఈడిక్రీ ప్రకారము మాధవమగారు తనభార్య నింకను దీనికొని వెళ్ళలేదనియు, అందుచే నాడిక్రీ నమలులో పెట్టించి ఎలసినదనియు ఫిర్యాది, హైకోర్టువారికి గావించుకొనిన అప్పీలు ఈదినమున వ్యాయమూర్తిగారియెదుట తిరిగి విచారణకు వచ్చెను.

ముద్దాయి వెల్లూరులో జిల్లా వైద్యాధికారిగ నుండెను. ప్రస్తుతము తాత్కాలికముగ చెన్నపట్టణము కంటివైద్యకాలయందు పనిచేయుచుండెను. ఈతడు తిరునల్వేలికి బదిలీ చేయబడుటచే అప్పీలును వెళ్ళవలసిన ప్రస్తుతము కన్నెమారావోట బంధువుల బసయందును.

ప్రతివాదితరపున బుక్రా సత్యనారాయణగారు వాదించును ప్రతివాది కోర్టువారియొద్ద ప్రకటనప్రకారము నడచుకొనుట కుదుర్చుకొనెను. ఈపట్టణమున నాతడు తాత్కాలికముగ ముక్రమే యందుటచేతను వారములకే పదిదినములలో తిరునల్వేలికి బదిలీయైవెళ్ళ వలసియుండుటచేతను ఇంకవలసిన ఫిర్యాదిని తనగృహమునకు వెళ్ళుకొన లేదనియు, ఫిర్యాది ఆతని గృహమునకువచ్చుచో అతడెట్టి ఆక్షేపణయు చెబుపదనియు నుడివెను. ముద్దాయి తిరునల్వేలికివెళ్లి అచ్చట గృహమునేర్పరుచుకొనినతరువాత ఫిర్యాది ఆతనిగృహమునకు వచ్చుచో నామెను గ్రహించును అని ముద్దాయితరపున వ్యాయవాది నుడివెను.

ఫిర్యాదితరపున ఎం. పి. గోవిందరావువయ్యగారు వాదించును, గతవాయిదాపనుయమున ముద్దాయితరపున వ్యాయవాది ముద్దాయియొక్క గృహమునకు వచ్చుటకు ఫిర్యాది అంతరాయమునకు గన్పరుచుటలేదని నూచించుటచే ఫిర్యాది చెన్నపట్టణమునకు రప్పించబడెననియు ప్రస్తుత వివాదమున తమబంధువుల గృహమునందు తాత్కాలికముగ రెండుమాడు దినములుగా నివసించుచున్నదనియు, ఆమె తిరిగి వెంకట్రాయునందలి ప్రభుత్వకి చెల్లినదనియు, ఫిర్యాది, తిరునల్వేలివెళ్లినపు డామెను వెంటనిడుకొని వెళ్ళినటులూనన్నవలెననియు గోరెను. గోవిందరావువయ్యగారికిను నుడువుచు, ముద్దాయికిని ఫిర్యాదికిని వనోదేశములు ఇంకను పోలేదనియు, కాలమునుక్రమే వానిని పోగొట్టుకలదనియు, అందుచే ఫిర్యాది ముద్దాయియొంటికి వెళ్లినిగించునపుడు, మొదటికొన్ని దినములవరకు ఫిర్యాదియొక్క సోదరుగూ ఆ గృహమున నుండుటకు అనుమతి నొసగివలసినదనియు ఫిర్యాది బాలిక యగుటయు తిరునల్వేలి ప్రాత్రప్రదేశ్ ముగించుటచేతను అట్లుగోరిననియు నుడివెను. దంపతులకిరెవురకును సోమనస్యము కుదరినవెంటనే ఆమె సోదరి తనగృహమునకు జనును. ఆమెకు అచ్చట నుండుటకు న్యాయములో నేమాత్రమును ముద్దాయి భరింప నక్కరలేదు. అన్యాయమునంతను ఫిర్యాదితరపువారే భరింతురు. ఆమె తనభర్తను, పిల్లలనువదిల ముద్దాయిగృహమున నుండుట, కష్టమేమైనను, ఫిర్యాది ముద్దాయిలకొరకు ఆకష్టమును భరిం చుట కామె సిద్ధమగుచున్నది. అని నుడివెరి.

ముద్దాయితరపున వ్యాయవాది, ప్రేమాచన కభ్యంతరమును చెబుచును, ఫిర్యాదితో నామెసోదరి రాగాడదనియు, ఫిర్యాది తేనుమునకే ఇల్లు చెప్పయంటిననియు, అందులకు కష్టము లభింపవలసినదియు నుడివెను. ముద్దాయి తానుగావచ్చి ఫిర్యాదిని వీసికొని పోజాలదనియు ఫిర్యాది తిరునల్వేలి యందు ముద్దాయిగృహమునకు వెళ్ళవలె ననియు నుడివెను.

తిరునల్వేలిలో ఫిర్యాది ముద్దాయిగృహమునకు వెళ్లుటకును అప్పుడు ముద్దాయి అమెను గ్రహించి దంపతులని సొంకుటకును అనుకూలముగనుటగాను వ్యాయమూర్తి వారెను గను కేసును రాబోవునెల 5 వ తేదీకి వాయిదావేసిరి.

నర్ మహమ్మద్ షాఫీగారు

ధిల్లీ, నవంబరు 24:—నర్ మహమ్మద్ షాఫీగారు దిశంబరు 10-న తేదీ: ధిల్లీనుండి లాహోరు వెడలెదరు. లాహోరులో నొకదినముగి కలకత్తాకు బోయెదరు కలకత్తాలో షాఫీగారు 20-న తేదీ సాయంత్రమువరకు నుండెదరు. పిమ్మట లాహోరు వరకును షాఫీగారు 24-వ తేదీ నాటికి తిరిగివచ్చెదరు. డాబ్బాకున్న ఆగ్రా, ఆమృతసరములందు నర్ మహమ్మద్ షాఫీగా కాగెదరు. (ఆ. ప్రె.)

“నేనేకవాబును”

అనిచెప్పి మోసగించుట

కోర్టు తేనువరకు, రు 200 లు అపరాధము.

నేటిదినము రెండవ ప్రెసిడెన్సీ మ్యాజిస్ట్రేటు టి. భగవంతుని ప్రకారము గయానీ చండుగారిని ఆబ్దుల్ రహమాన్ మోసగించిన కేసులో తీర్పు జెప్పిరి.

ముద్రయి:—నూరతు నివాసియగు ఆబ్దుల్ రహమాన్ ఖాను అనునాతడు బొంబాయి రాజధానియందలి ఖైలానబాబుగారికి తల్లిడి.

ఫిర్యాది:—మోతీరామ్ కంపెనీ యజమానియగు గయాన్ చండు అనువాడు నగలు, సిల్క్ వ్యాపారములు.

23.11.24 వ తేదీన ముద్రయి ఫిర్యాదికింపెనీ యొద్దకు విలువగల దుస్తులధరించి వెళ్లి తాను బొంబాయిరాజధానియందలి సాలిమ్ నవాబునకు సోదరుడను, దివానుననియు నమ్మించి రు 200 లు విలువగలసిల్వట్టి పట్టువస్త్రమును బంగారుగొలుసును తీసికొని ప్రైవేటు పిమ్మట చెల్లించునటుల ఒప్పకొని వెళ్ళి యెను. కాని విలువపగ సొమ్ముపంపలేదు. బొంబాయికివచ్చి యు ముద్రయి చెల్లినేరములు మరిరెండు వచ్చియుండెను.

ముద్రయి తాను వస్తువులను ఖరీదుచేసినది నిశ్చయమేననియు కాని వారలను వైవిధ్యముగ జెప్పి మోసగించలేదనియు, తన కుర్రావలసిన డబ్బు ప్రస్తుతమురానందుక చెల్లించలేదనియు తెలిపెను.

వ్యాయధికారి ముద్రయిని నేర్పరుచి నిర్ణయించి కోర్టుతేనువరకు వైదున్సు రు.200 ల జాబ్బానానున్న విధించిరి. అపరాధము చెల్లించనిచక్షువున కెంతవారములు విడిచివేయ న నభవించునటుల తీర్పు జెప్పిరి.

విధించిన అపరాధము రు 200 లకుగాను ముద్రయితావున రు 192 ల విలువగలవస్తువులు ఫిర్యాదికివేయ చేయుటచేను.

డా|| ఆనంద్రామ్ గారు ముద్రయితరపున వాదించిరి.

ఎంజినీరులవిడు

నర్ మహమ్మద్ షాఫీగారి ప్రసంగము

కలకత్తా, నవంబరు 22—ఎంజినీరుల విడుదలకు బంగారప్రభుత్వముయొక్క బోర్డునకు ప్రభుత్వమువారి తరపున నర్ మహమ్మద్ షాఫీగారిట్లు ప్రసంగించి:—“పాప్రజ్యవస్త్రపరిపాలనము చేయుటకు సర్వయోగ్యుని బోధించుచున్నాము. ప్రస్తుతమునందు ప్రభుత్వము మిశ్రమంబగు అంగీకారముగ నుండక బోవచ్చును. కాని గమ్యస్థానము ముందుగ చెప్పబడుటచే మిరందరును విధానమునందు క్రోధజ్వలముండిరి. ప్రపంచమునలి నిర్మాణకర్తలలో ఎంజినీరుల స్థానము నలంకరించుచున్నారని మిరుపాగ శుచున్నాడు. ప్రభుత్వమును నిర్మించుటకు మిరంద సహాయము జూపరాదు? రాజ్యాంగవేత్తలను, వాతావరణంబు బడిన వారాపత్రికలకును, రాజ్యాంగవ్యవహారములందు పాల్గొనజేటి వారికిని మాత్రమే యాపని యేలవిధపలయును? స్వయంప్రేమగ నాలోచనచేయునట్టియు, నిర్ణయముగ వారిని శాసనముల ప్రకారము ఆచరించగలిగినట్టియు వారిప్పుడు శంకరాష్ట్రమునందు దవ్యముగ నిప్పుడు గావలసియున్నారు. అట్టివారే ప్రస్తుతరాజకీయ పరిస్థితులను బరిష్కరించగలరు. రాజ్యాంగవిషయమును చిక్కలుగావు ప్రభుత్వమునెదుర్కొనినపుడు, విప్లవకారుల చేష్టల వలన ప్రభుత్వము నకు భీతిగ గలిగించుచున్నది. ప్రజారక్షణము ప్రతి మానవుడును గోరుమొదటి స్వాతంత్ర్యము. పిమ్మట యెల్ల స్వాతంత్ర్యములను దానివెనుక ఆనభవించవలయును. ఆభిప్రాయమే ట్టివైనను, కొంతమంది మనుష్యులు యెవరు జీవించ వలసినదియు, ఎవరు యవపురమున కతిథులుగా బోవలసినదియు నిశ్చయించునపుడు స్వాతంత్ర్యము పూజ్యమగుచున్నది. రాజ్యాంగవిధానముగూడ యీ విధిలే పరిస్థితులందు నిలువజాలదు. విప్లవకారుల నిష్టము వచ్చినట్లు దుండముల తేలుచున్నచో ప్రభుత్వము తలమొందును. ఈషమస్యయే యిరదేశముల నెదుర్కొనెను. కడిచిన 15 సంవత్సరముల యందుండియు గలసితిగతులను అనుసరించి బంగారము విషయమై యానమస్య పరిష్కరింపబడవలయును. ఈషమస్య విషయమున జాగ్రత్తగా నాలోచించిన వారెల్లరును నొక్క ఆభిప్రాయమునకే వచ్చుచున్నారు. ఆవిధానమునే ప్రభుత్వమువారు అమలునందుచు యున్నారు.” (ఆ. ప్రె.)

సంస్కరణముల విచారణసంఘము

ధిల్లీ, నవంబరు 24:—చిత్తూరుపార్టీ చచ్చించుటకు గురయ్యమన గౌరవనీయులగు శ్రీ అగ్రెగొండర్ నుడిమెను గారి ఆధిపత్యమున సంస్కరణముల విచారణసంఘము తిరిగి ప్రమాణక మయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

భారతదేశమునందు వైద్యసహాయము

డా॥ లక్ష్మీపతిగారి ఉపన్యాసము

కర్నాటక ఆయుర్వేద వైద్యసభవారి యాజమాన్యమున చెంగళూరులో ధన్యంతరిజ్ఞయంత్రుత్సవముల సందర్భమునందు డా॥ అచంట లక్ష్మీపతిగారు బి.ఎ. ఎం.బి.సి. ఎం. 28వ తేదీన యాదినగరీని ఉపన్యాసము నిచ్చిరి:-

పూర్వాచారములు

భారతదేశమునందు సనాతనమునండియు ఆర్యోగ్యవిషయ మత్యంత ప్రాముఖ్యముగ పరిగణించుచు చుండెను. ధర్మార్థ సుఖసంధానమునక ఆర్యోగ్యమత్యవసరము. కాస్త్రములన్నియు జీవనాభివృద్ధికి సూచించుచున్నవి. 'ఆయుర్యోగ' అనగా జీవిత సరిమాణము యొక్క, అనగా తెలివితోనుటయు అర్థము. ఇది శిశుభాగములకు విభజింపబడినది. (1) 'స్వాస్త్యవృత్తి' అనగా, సదాశోగ్యమును కాపాడుకొనుట (2) అధ్యున్నత్యం; యనగా వ్యాధులనుగూర్చి తెలుపుట.

హిందూమతమునందు వాచారములన్నియు ఆర్యోగ్యభివృద్ధికి నిశ్చయములుగా వున్నట్లుగా భావించినచో దేశము నుండిగ నుండును. వ్యాధులు చేరరావు. పంచభూతములతో జేసిని అపవిత్రమొనర్చినను అధర్మమునిపించుకొనును. దీనివల్లనే అంటువ్యాధులు జన్మములు వ్యాపించును. కాలార్త కర్మజ్ఞుల యోగోపాసమిధ్యా అతిమాత్రతా అనిగలదు. కాలకర్మలను దప్పి పంచకర్మోద్రయములను దురుపయోగ మొనర్చినచో వ్యాధులు సంప్రాప్తించును.

ఆయుర్వేదము నంతో శాస్త్రవ్యాధులకు బోధములు తెలుపబడినవేగాని నగరపారిశుధ్యము ఆర్యోగ్యభివృద్ధిని తెలుపుటలేవని యొక యాక్షేపణగలదు. కావున వైద్యములులు తెలుపవలసి వచ్చినది. ఆయుర్వేద వైద్యము పూర్వపుమాదిరిగయి పుడు నిర్లక్ష్యము చేయబడుటలేదు. దాని ఘనత గుర్తించబడినది. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు గూడ దేశీయవైద్యము సేర్వీకారకాలను స్థాపించునన్నారు.

నేను ఏదేండ్లపాటు అగ్ర వైద్యపద్ధతి నవలంబించి విజయ ఆయుర్వేదమునందు పనిచేయు మొదటిదిని. ఇప్పటి విదారేండ్ల యావధివరమునందు నేను తెలిసికొనగలిగిన దేమన పాశ్చాత్యయోగ్యములలో నొక్కదానినైన నుపయోగించ ను సకములేనది యెట్టివ్యాధులైన ననివారింప వచ్చునని యనభవ పూర్వకముగ జెప్పగలను. ఆయుర్వేద వైద్యగ్రంథములను చదివినచో ఆధునిక సర్జనులందరుగూడ లాభము పొందగలరు. ఉత్పాదకాయుర్వేదకాస్త్రమును గూర్చి అనేకతరములనుండి ప్రాసూచన పరిశోధన ఫలితము లన్నియు ఒక్క తృటికాలమున కావకీయ కారణములచే యాపునూపబడుట జూడ విశ్మలముగు సంతాపము గలదు. ప్రస్తుత వైద్య విద్యార్థులందరకు పాశ్చాత్యవైద్య నేర్పుట యొక వ్యామోహము యున్నది. అందుచే అధికసంఖ్యాకులుగా నందు చేరుచున్నారని అందరి యాధిక్యతచే గాదు.

వైద్యవృత్తి

ఇప్పుడీదేశమున రెండువిధములగు వైద్యవృత్తి నవలంబించెడివారు గలరు. పాశ్చాత్య వైద్యకాస్త్రముల నభ్యసించి నామః వృత్తియందున్నవారు, సహజముగా వృత్తి సభ్యులందు వారు వీరిరువురకు పడదు. ఏదేశమునందుగూడ యిట్టి ఉత్తమ వృత్తియందు పాటిలేదు. ఇందు మొదటితరగతి వారికి ప్రభుత్వ సహాయముగలదు. రెండవతరగతికిలేదు. రెండవతరగతిలో వైద్యకాస్త్రమునందు యెట్టిశిక్షణయు బొందకయే వృత్తిలో జీవవారసేకులగురు. అట్లొనర్చుట అనాగతమున అన్ని వైద్య కాస్త్రము లంగీకరించును. క్రమశిక్షణ బొందనివాడు వైద్య చికిత్సకు పూనుకొనుట ప్రమాదము. అది పరమార్థమైన సాధారణదియన్న యాశ్చర్యకర అగౌరవముగ నుండును. కావున యీ లోపము తొలగిపోవుట్లు డాక్టరులు, పాకీములు, వైద్యుల యెల్లరుగలసి పాటుబడవలెను. (సకేవము)

కార్మిలీయా సోరాజీకన్య

కలకత్తాయందలి మొదటి న్యాయవాదిని కలకత్తా, నవంబరు 24:- కలకత్తా ఉన్నత న్యాయస్థానముందు న్యాయవాదినిగా నుండుటకు దీనికొనవలసిన ప్రమాణమును నేను కార్మిలీయా సోరాజీకన్య దీనికొనెను. కలకత్తా న్యాయస్థానముందు ప్రొండవ ప్ర్యులలోకెల్ల న్యాయవాదిగా నుండుట కీమెదు ప్రథముకాలం. (ఆ. ప్రె.)

కర్నాటికు నైపెండులు

ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుట

అబ్దులు లతీఫురహమానిగారి ప్రకటన

అబ్దులు లతీఫు ఖురాకీ, అవాదుహిందు ప్రతికాసంపాదకులు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

నేను కిలాఫతు యుద్ధమునందు పాల్గొనుచున్నాను నను కారణముచే తీసివేసిన నైపెండు (ధనసహాయము) తిరిగి యిప్పించవలెనని గొరుచు నామిత్రుడగు డా॥ నజీశం మదల్యారు గారు కాసనసభలో ప్రతిపాదించిరి. డా॥పై కొంతచర్చ జరిగినది. కావున స్వయంపెండు యెందునిమిత్తము తీసివేయబడినదో నేను తెలుపవలసిన అవకాశము వచ్చినది. కానిముందుగా నానిమిత్తము లేన మతమువారు కాకపోయినను మహమ్మదీయులతరపున మేము కోరకమునుపే కాసనసభలో వాదించుటకు పూనుకొనిన నజీశం మొదల్యారుగారికిని, వారి ప్రతిపాదనను బలపరచిన పి. ఆంజనేయులు పంతులుగారికిని తదితరసభ్యులకును నాకృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాడను. నజీశం మొదల్యారుగారు హిందూమహమ్మదీయులమైత్రిత చాలపాటుబడెడు విశాలహృదయులని నేనెచుండును. వీరు మహమ్మదీయులగు డా॥ ఉస్మాను సాహెబుగారి కనుకూలముగా మదరాసు కార్యోద్యమను అధ్యక్షపవని అభ్యర్థితను వదలుకొనిరి.

కిలాఫతు ఉద్ధమును

నా కిమ్మించుచున్న ధనసహాయ మిదిగువవీరిగా తొలగించబడినది.

యుద్ధానంతరము భారతమహమ్మదీయులకు వారి పుణ్యక్షేత్రముల జోక్యము కలుగజేసికొనవలసి (బ్రిటిషుఇండియా జోక్యతనమువారు జేసిన వాగ్దానములు నిర్లక్ష్యము చేయబడినవని తెలియునట్లే తమపుణ్యక్షేత్రములను కాలీపున కొప్పగించుమని గొరుచు వారు ఆందోళన ప్రారంభించిరి. మతాభిమానముగలవాడనగుటచే నేనుగూడ 1921 సం॥ ఉద్ధమునున్న స్థితి యందున్న ప్రభు అందుపాల్గొంటిని. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు కిలాఫతు ఉద్ధమును రాజద్రోహపు టుద్ధముముగా పరిగణించి కర్నాటికు స్వయంపెండులన్నియు అధికారిగానున్న మదరాసు కలకత్తరునకు, నాన్మైపెండు నిలుపుకేసి సహాయపక్షి గోరవలసినదని ఉత్తరువుజేసిరి. కలకత్తరుగారు నన్ను బిలిచి లిఖితవాక్కులమును గోరెను. నేను కలకత్తరు గారినికలసి నోటిమాటలలోనే వాక్కులము నిచ్చుటచే నాకడి పూర్తిగా జ్ఞాపకములేదు లిఖితపత్రము నాకు లభింపనందున జ్ఞాపకమున్నంతవరకు యాదినగర సొందుపరచుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారు నాన్మైపెండును నిలుపుకేయుట న్యాయముకాదని తెలుపుకారణము లిందు నూచించిరి.

నేనిట్లు చెప్పితిని:- (1) మాపూర్వీకులు కర్నాటిక న వాబులవద్ద తీసికొనిన రాష్ట్రములకు ప్రత్యామ్నాయమునున్న ధనసహాయముగలటచే నీన్మైపెండు నాయొక్క పిత్రార్థితము గావున ప్రభుత్వమునికి తీసివేయు హక్కులేదు (2) నేను ప్రభుత్వశత్రువునుకాను (3) మరయు నాయుండు నేరము కోర్టు లో గు జు వు తే య ని టి నైపెండు నిరాకరింపరాదు. 4. నేను కర్నాటికు స్వయంపెండు పుచ్చుకొనువాడనునగు సంతమాత్రమున యిరర భృత్యులకుండు వాగ్దాననా స్వాతంత్ర్యము లేలగోల్పోవలెనో తెలియునన్నది.

నేను వాక్కులము నిచ్చినవిధవ కొంతకాలమునకు 1921 జూలయి 28వ తేదీన ప్రభుత్వమువారు నాన్మైపెండుకాల్గెతముగా తొలగించినట్లు ప్రకటనపడినది. అందుచే నీయుద్ధమునందు పాల్గొనుటకు కేవలము మతైకకారణములేనది తెలుపుచుంటిననియు, ప్రభుత్వమువారు రండులకు కృపిచెందక నేను నైపెండు పుచ్చుకొన దగనివానిగా భావించి తొలగించుచున్నారనియు చెలిసిరి.

ఆ ప్రకటనకుంజే నేను కేవలము మతముకోరకే ఉద్ధమునందు పాల్గొంటినని జెప్పినట్లు స్పష్టముగనున్నది. ప్రభుత్వవారికి సహించబాలరు. ఈరెండు ప్రకటన లింకను ప్రభుత్వరీత్యాధులలో నుండియుండును. వాటియం దింతస్పష్టముగా తెలియుమండ, హామీమొందరు సర్ అద్దరు న్యాయవాదులకు కిలాఫతున కెట్టి ప్రతికూలదగానిని నిస్సంకోచముగ మొన్న కాసనసభలో తెలుప సాహసించుచున్నాడు.

ప్రభుత్వమువారికి సంతృప్తికరముగా నే నికముందు చర్యనుగూర్చి వాగ్దాన మొనర్చినచో విచారించెదమని హామీ మొందరుగారు చర్యసందర్భమున చెలిసిరి. హామీమొందరుగారు కానద్ద నెట్టివాగ్దానము గోరెదరు. నేను కిలాఫతువాదిగాననియు కావున మహమ్మదీయుడగాననియు జెప్పమునా? భారతీయుడ నగుటచే మాతృదేశ దాస్యము క్రితై కాటుపడు నాక్కు నదలుకొనముననా? లేక నామతాభిమానమంతయును

టగలపి ప్రభుత్వమువారి చర్యలన్నిటికి ప్రక్క తోరము నేయమనునా? అనగా, మాపూర్వీకులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి అవసరపడుచును నడుపజేగొప్ప గొప్పరాజ్యమును నప్పగించినందుకు ప్రతి హారముగానిచ్చిన ఆస్తియగు యీ ఆస్తిని తిరిగిరాబట్టుకొనుటకు యంతరాత్మను అమ్ముకొనవలసినా?

ఎప్పటికి అట్టి నేరమునిగ నే యుందును

కిలాఫతు ఉద్ధమునందు పాల్గొనుటయు, (బ్రిటిషు సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యసంపాదనకై చార్లస్టరహిత సక్రమాం దోళనజరుపుట రాజద్రోహము ప్రభుత్వవైరప్రాత్యాహము నగునెడల, నేను నేరముననియే ఒప్పుకొందును. జీవితకాల మంతయు అట్టి నేరముగ నే యుందును. నేనీయుద్ధమున ప్రవేశించినదిమొదలు వ్రాసిన వ్రాతలనుబట్టిగాని, ఉపన్యాస ములపట్టిగాని ప్రభుత్వమువారు నాయందలి నేరమును రుజువు చేయలేదు. వారు నిజముగా నేను నేరముడగానని భావించెదరేని గౌరవపూర్వకముగా నాన్మైపెండు నాకీయవలసి యుండును. నైతికసూత్రములపాటించి, దేశన్యాయకాస్త్రనిబంధన ననుసరించినచో వారింతకత్తవకు.

ప్రభుత్వమువారు నైపెండులు పంచవలసిన నిబంధనల నతిక్రమించునపుడును నన్యాయము జేయుట యే గాక యింకొక కుట్రుంబు ను నకు గూడ నప్తము కలిగించిరి. నాన్మైపెండును తీసివేయుటతోడనే, దానిని తన కీయవలసినదని నా సోదరుడు దరఖాస్తు జేసికొనినను, ఆయన ప్రభుత్వముకాన్మిట్టిలో రాజద్రోహి కావనను, అది న్యాయముపట్ల యాతనికే చెందవలసియున్నను, యొక్క జోమాకు దూరబంధునకు ఆర్కాటు ప్రెస్సనకు యీ యాస్తి మట్టజేప్పిరి.

ఈ సందర్భమున అబ్దును అలీగారు మాట్లాడుచు యీ విషయము కేవల మొక్కవ్యక్తికి సంబంధించినదని సుభువుగా జెల్పివేసిరి. అనగా కాసనసభలో చర్చించగలనంత గొప్ప యంతముగాదని వీరి యభిప్రాయమై యుండవచ్చును. సక్రమాం దోళనపరు లగునపుడు ఒక్కవ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించినదిమాత్రము దేశ స్వాతంత్ర్యవిషయమునం టిది కాదా? ఇది ఆఖాంసాలీవంటి ప్రజాప్రతినిధిసభ్యులు గమనింపదగ్గదికాదు కాబోలును. స్వయంపెండు తీసివేసి నాటాగేండ్లు గడిచినను దానికి సంబంధించిన యధార్థస్థితితంతు బదుటకు వెచ్చి కర్నాటికు స్వయంపెండు పుచ్చుకొనువారి యజ్ఞఫలును, ముఖ్యముగా నాకు జరిగిన అన్యాయమును వెల్లడింపగలిగినందులకు డి. నజీశుమదల్యారుగారిని వేరొకసారి అభినందించుచున్నాను.

అఖిల మహమ్మదీయ విద్యారంభ

బొంబాయిలో సమావేశమగుచు

అలిఫూర్, నవంబరు 24:- అఖిలమహమ్మదీయ విద్యారంభవారి వార్షికసమావేశము డిసెంబరు 28, 29వ తేదీలందు బొంబాయిలో జరుపబడును. సర్ యుబైదు రహింతుల గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

సండ్ గోవన్ మునిసిపాలిటీ నిర్వహేయబడెను

బొంబాయి దొరతనమువారి ఉత్తరవు

బొంబాయి, నవంబరు 24:- మునిసిపలు ఎన్నికలు క్రమముగా జరుపలేనందులకు, మునిసిపలు ధనమును దుర్వినియోగము చేసినందులకు, పరిపాలనమును చక్కచేయుటకు సంబంధము నాసికజిల్లాలోని సండ్ గోవన్ మునిసిపాలిటీ అరు మాసముల వరకు నిల్పి వేయుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు (ప్రజాయత్రాఖ) ఉత్తరవు జారీచేసి యున్నారు. చట్టముప్రకారముగా ఎన్నికదారులు తాబితా తయారుకాబడలేదనియు, చట్టముప్రకారము అది తయారుచేసినటుల కలెక్టరుగారికి తెలియజేయుబడెననియు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము తెలుచున్నది. మునిసిపలు అధ్యక్షుడును కార్యదర్శియు అప్పడప్పుడు బెక్కుసార్లు మునిసిపలుధనము నుపయోగించుకొనిరనియు, దొంగరకెదులిచ్చి కార్యదర్శిధనము దీసికొనిననియు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనమున గలదు. మునిసిపాలిటీ పరిపాలనము పీనస్థితియందుటచే రాజుపెససామ్య వనూలం చేయబడలేదు. ఈకారణములచే ఆరుమాసములవరకును మునిసిపాలిటీని నిల్పివేయుటకు (Suspend) ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధిగారికి విందు

రాజకోట, నవంబరు 24:- 28వ తేదీ ఆదివారమునందు లింఖేరారైలుస్టేషనులో రాజప్రతినిధికిని వారిసతికిని పరివారమునకును శారీరూరాజు గారు విందుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

రైల్వే ప్రధాన కమిషనరుగారి పర్యటనము

ధిల్లీ, నవంబరు 24—బర్మాదేశమునందు తనిఖీచేయుటకు రైల్వే ప్రధాన కమిషనరుగారు రగు హిందీ గారు ఆదేశమున పర్యటనము సత్పదకు. ఈ నెల 30-వ తేదీన ధిల్లీలో బయలుదేరి డిశంబరు 5, 6, తేదీలందు రంగూనులో నుండెదరు. ఏజంబు గారిలో గలసి బర్మా రైల్వే తనిఖీ గావించి రంగూనునకు దిగి వచ్చి డిశంబరు 21 వ తేదీ మొదలు 25-వ తేదీవరకును యిచ్చట నాగదరు. 27-వ తేదీన రంగూనులో బయలుదేరి 30-వ తేదీనాటికి కలకత్తాచేరెదరు. జనవరి 7 వ తేదీవరకు కమిషనరుగారు కలకత్తాలో నుండెదరు. జనవరి 9-వ తేదీ నాటికి వీరు ధిల్లీ చేరెదరు. (ఆం. ప్రె.)

సర్ గంగారామ్ ఆసుపత్రి

గవర్నరుగారు సందర్శించుట

లాహోరు, నవంబరు 22:—లాహోరు పట్టణమందున్న సర్ గంగారామ్ ఆసుపత్రిని మేనార్డు సతి పరిశ్రమపాకశాల యొక్క గవర్నరుగారు నిన్న సందర్శించిరి. (ఆం. ప్రె.)

పంజాబు గవర్నరుగారికి విందుచేయబడెను

లాహోరు, నవంబరు 22:—పంజాబు గవర్నరుగారు రగు సర్ మాట్ కామగారియొక్క వారసతయ గౌహర్ము పంజాబు ఉన్నత న్యాయస్థాన మందిలి ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు సర్ మెడికల్ గారు నేడు స్యక్తహామందు విందు చేసిరి. ప్రసిద్ధులగు ఐరోపా ప్రాంతవప్రముఖులు విందున కాహ్వానింపబడిరి. టి, ఆల్ఫ్రెడ్ హామలు అతిథులను నీయబడెను. గవర్నరుగారు భార్యయు యెల్లరతోడను సంభాషణ గావించిరి. మిల్టరీ బాండు చక్కనిసంగీతమును బాడుచుండెను. (ఆం. ప్రె.)

పంజాపుదొరత్వమువారి ఉత్తరవు

చిట్టుదీసికొను బోవుబండ్లకు సాకార్యములీయబడెను
లాహోరు, నవంబరు 22:—పశ్చిమోత్తర రైలుమార్గ ముమిద ఫలనూరు, అంబాలాకంటోను మొంటు మొదలుజగద్రి, కాల నూరువరకును చిట్టు తోడుదీసికొను బోవుబండ్లకు చాక రేట్లు పనూలుచేయుటకు పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తర విచ్చిరి. వరదలచే నాశనమైన ప్రాంతములందు యివి దిగుమతి చేయబడుటకు యియోర్పాటు చేయబడినవి. (ఆం. ప్రె.)

వాతావరణ నిధి

1924 సం॥ నవంబరు నెల 25-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్వల్పము	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్వల్పము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 1-వ తేదీనందిన వర్షము	సాధారణముగా సంవత్సరము నుండి
గోపాలపురం	82.7	70.2	...	24.48	44.96
విశాఖపట్టణము	84.0	74.6	...	14.98	87.09
కాకినాడ	81.6	75.8	0.11	21.04	39.9
మచిలీపట్టణము	81.9	78.6	0.78	11.18	41.51
కర్నూలు	82.2	71.7	0.05	8.50	28.01
బళ్లారి	89.1	69.9	...	2.44	20.51
కడప	84.7	72.6	...	6.81	81.28
నెల్లూరు	85.9	78.6	0.15	15.69	87.98
మద్రాసు	87.8	74.8	...	15.85	50.74
కడపూరు	84.9	78.5	...	20.89	52.94
నెలము	87.9	88.1	...	5.52	89.80
కోయంబత్తూరు	86.9	68.7	...	10.29	22.29
తిరుచనాపల్లి	88.6	70.5	...	7.07	88.18
నాగపట్టణము	84.2	75.5	...	19.04	54.98
మధురై	89.2	71.7	...	4.65	88.58
పొంబన్	88.9	77.8	...	6.48	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	15.05	28.84
తిరువేంగుడము	82.2	72.6	...	11.02	64.51
కొచ్చిన్	72.2	74.7	...	18.20	114.51
కాలికట్టు	91.1	72.7	...	19.11	117.16
మంగళూరు	89.9	74.4	...	8.44	125.68
బెంగళూరు	8.1	62.7	...	2.90	85.87
మేర్కాన	76.6	87.8	...	4.94	125.46
కొడైకానాల్	61.6	46.2	...	8.21	62.18

సర్కారుల:—మచిలీపట్టణములో 0.78 మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. మచిలీపట్టణములో అర్ధత ఎక్కువ. ఇచ్చట పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
కర్నూలు:—కర్నూలులో చినుకులు బడినవి. మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. అర్ధత చాల ఎక్కువ. కర్నూలులో 5 1/2 కడపలో 5 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. కర్నూలులో 8 1/2 బళ్లారిలో 5 1/2 కడపలో 4 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.
కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 0.15 పర్షింజెను. నెల్లూరులో మద్రాసులో మేఘములు చట్టుకుగనున్నవి. కడపూరులో పలకగనున్నవి. నెల్లూరు మద్రాసులో అర్ధత ఎక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఆర్. ఎన్. సాఫూరు,
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు
వర్ష పాతము

సిద్ధా, నవంబరు 24:—బర్మాదేశముందు, తూర్పుకై దరాబాదు ప్రాంతముందు, మదరాసు దక్కనందు అచ్చటచ్చట వర్షము గురినెను. దక్షిణ మధ్యపరగణాయందును, బొంబాయి దక్కనునందను, మదరాసుతీరమున తుత్తరముందును స్వల్పవర్షము కురిసెను. టాంగూయికి 2 అంగుళములు మాండలేయందు 1 1/2 అంగుళములు వర్షము కురిసెను.
నూచన:—విశేషమార్పుండదు.

ప్రాణాంతకమైన అపాయము

కోర్ గామ్, నవంబరు 24:—కీర్తి శేషులగు రిచ్చగూ గారి అంశ్యక్రియలు జరుపబడినప్పుడని తెలిపవచ్చుమంతగా ఎరుగుండినప్పుడున్న మోటారులో బాలభూట్ గనియొక్క ఉద్యోగిని నొక నిమిషమండి బోయెను. బెంటునే గాయములు దిన్న వానిని ఆసుపత్రికి గోంపోయిరి. కాని నాతడచట చనిపోయెను. (ఆం. ప్రె.)

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథవశాల బెజవాడ

31 వ కుసుమము:—లక్ష్మణరాయస్వాసావళి

32 వ కుసుమము:—వైచిస్వాతంత్ర్య విజయము

ఇప్పుడు వెడిలుచున్నది.

33 వ కుసుమము:—అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములు

(United States of America)

గ్రంథకర్త, అయ్యదేవరకాళేశ్వరరావుగారు

ప్రస్తుత ప్రపంచమునందు విశ్వేత్యమునకును ప్రకృతి శాస్త్రములకును, పరిశ్రమలకును, నవనాగరికతకును, రాజకీయ సంఘిక స్వతంత్రమునకును, ప్రసిద్ధిచెంది ప్రభుత్వములలో కల్లమిగుల పలుకుబడి కలిగియున్న అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల చరిత్రమిందు కడుమనోహరముగా వ్రేలిని వ్రాయబడినది. అమెరికాకు యూరపుజాతులు వచ్చుట వివిధ దేశముల నాకమించుట; కనడాదేశము; పదమాడవ అంగలసరాష్ట్రముల స్థాపనము; పూర్వకాపురములగు ఎర్ర ఇండియనుల నాశనము; పదమాడవ చలసరాష్ట్రములకు అంగ్లేయ ప్రభుత్వముతో పోరాటములుగలట; అమెరికా దేశీయమహాజనసభ అమెరికాస్వతంత్ర యుద్ధము; చలసరాష్ట్రములు స్వతంత్రమును పొందుట; అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల రాజ్యాంగవిధానము; జార్జీవాషింగ్టను అధ్యక్షుడే; అమెరికాలోని పౌరులకుగల స్వతంత్రములు; చలసరాష్ట్రములు అభివృద్ధిపొందుట; విశ్వరాజ్యభివృద్ధి; విద్యావిషయములు; నీగో బానిసలు; బానిసలస్వేచ్ఛకై ఉత్తరదక్షిణ ప్రాంతముల వారిమధ్యయుద్ధము; నీగోల ప్రభుత్వస్థితి; అమెరికాలోని ఆశియాఖండ వాసులు; ఫిల్లీప్స్ ద్వీపములు; అమెరికావారి విదేశీవ్యవహారములు; అమెరికాలో కార్మికోద్యమము; సాంఘిక విషయములు మొదలగు విషయములుగల గ్రంథము.

అందును క్యాటిగోరైండు: ఐదు చితిపటములుగలవు. (నవంబరు ఆఖరులోపున వెలువడును.)

నెల రూ 1—12—0

మా చందాదారులకు 1—4—0.

త్వరపడి మామండలికి చందాదారులుగ చేరుడు:—

మేనేజరు - విజ్ఞానచంద్రికా మండలి బెజవాడ.

గౌ. సు. పాల్

పాంట్స్ చేనాల బంగారపు పాల్లీబదులు యీమాతన గౌ. సు. పాల్లీ దేశమంతయు వాడుకలోనున్నవి. (గ్రోసు రూ 14.
గౌ. సు. పాల్లీల కలము ఒకతూరి సిరాలో మంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (గ్రోసు రూ 14. గౌ. సు. పాల్లీ ఫ్రంట్ పేనా రూ 1. దజను రూ 10.
మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మద్రాసు.

(1398) ధనవంతులకు మాత్రమే ?

అనంగ ప్రభయాకాశి

ముసలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దపుడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, శాశ్వతయవ్వనము నిచ్చుచు, శాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసిన ఈవిశేష మధుమ నిరపయోగమైనట్టి ఫీతులలో కూడ కొత్తచురుకుతనమును పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రజాలమువలె నూతనమార్పును కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యీనాముగా పంపబడును. 50 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును వైకివాడుటచే నపుంసకత్వము మొదలగునవి లోలగుటయే గాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును, ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాత్యాటలూగు ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరుపేర్, మదరాసు.

మంత్రశాస్త్రము

“ఓమ్” ప్రణవాకారము

శ్రీ కల్యాణానందస్వామివారి చతుర్థోపన్యాసము
మొన్నటిదినము మైలాపూరు సంస్కృత కళాశాలయం
దు శ్రీ పుష్పగిరి, విరూపాక్షపీఠాధిపతు లగు శ్రీ కల్యాణా
నంద మాంతాచార్య భారతీస్వామివారు “మంత్రశాస్త్రము”పై
ఉపన్యసించిరి.

మంత్రాభివృద్ధి

ప్రణవము మంత్రరాజము:—మంత్రములలో కల్ల ప్రా
ధాన్యము ప్రణవ మని చెప్పియుంటిని. మంత్రముయొక్క
రెండవరూపము గాయత్రి. గాయత్రి ను ప్రగాయత్రి, ప్రణవ
గాయత్రి యని ద్వివిధము. పదము ప్రణవము. ఆకారము
‘ఓమ్’. వాక్యము, పదము, నర్తము మూడున్న వేదమునుండి
గలిగినట్లు. కాని వేదము భగవంతునిముఖతః ప్రవహించినది. పద,
క్రమ, జట, ఘనములగు. సహిత వేద్యులు మంత్ర
ద్రవ్యులచే పలుభాగములుగ విభజింపబడినది. కాని వివిధ
స్వల్ప భాగ ము లు చే నొకటిగ సృష్టింపబడి యుండలేదు
భగవానుడు వేదమును సృజించెను. మానవుడు తన
సౌకర్యార్థము విభజనము గావించుకొనెను. విశ్వమంతయు
‘రూ’ మనియు, వేదము ‘నామ’మనియు పిలువబడుచున్న
వి. కావున రెంటికని భేదము గర్హ్య. వేదము వివిధములై ములకు
జన్మస్థానము.

ఓమ్ ప్రణవము వ్యాకరణమందు అన్వయము. సంస్కృత
మందలి త్రిలింగములకును ఇది సమానము. దీరియొక్క ఆర్థము
అంగీకారనూచకము.

ఉదా:—ఓమ్ (అ + ఉ + మ్) అను పదము ఇతర
భావలయందలి అంగీకార సూచకపదములతో పోలియున్నది.
‘అగును, ఆను, ఓ, ఓమన్’ మొదలుగునవి అందునుంచి గలిగిన
రూపములే. “ఓ మిత్రముమతిశ్రావ్యం” ప్రణవమే వేదము.
‘ఓమ్’ అనుపదము బ్రహ్మను చెబుచును. బ్రహ్మలేని దెద్దియు
లేదు. కావున ‘ఓమ్’ అను ప్రణవములేక ఏదయనుండజాలదు.

అధ్వర్యుడు హోమము నర్పించుటలో హోత్రుని కొన్ని
మంత్రముల నుచ్చరింపగోరును. అధ్వర్యుడు “ఆ, త్రావ, య
అస్తు త్రావత్” అని నుడువును. “ఆత్రావయ” యను పద
మందు ‘ఆ’ యనునది ‘ఓ’ యొక్క రూపాంతరము. దేవతలు
పరోక్షప్రేయలు కాన తమనిజనామములచే పిలువబడ నిచ్చుగిం
పరు. కావున ‘ఓమ్’ అను పదము ‘ఆ’ యనురూపమును గాం
చినది. యజుర్వేదమందు ‘ఏష్టి’ యను రూపము ఇష్టి యని
చెప్పబడుచున్నది. సామవేదమందు “ఓమితిసామానిగాయంతి,
ఓమిత్యధ్వర్య ప్రతిగురుం ప్రతిగృహ్లా” యని చెప్పబడు
చున్నది.

అధ్వర్యుడు శాస్త్రమును పఠించునపుడెల్లను ‘ఓమ్’
అను పదము ప్రవహించుచుండును. బ్రాహ్మణుడు వేదాధ్యయ
నారంభమున “హరిః ఓం” అవి ఉచ్చరించును. ఇట్లు పటికి
నందువలన ఫలిత మేమి? “బ్రహ్మైవ సాపాక్షాత్” ఎడతెగక
‘ఓమ్’ అను ప్రణవము నుచ్చరించిన, బ్రహ్మైక్య సంధానముం
గాంచును. ఉపనిషత్తులు ఈ ప్రణవముపైననే యాధారపడి
యున్నవి. ఈ ప్రణవమే బ్రహ్మనాచకము. మంత్రములకల్లను
మహాటము.

అద్వైతవేదాంతము విశ్వమంతయును బ్రహ్మయొక్క
రూపాంతరమని బోధించును. ఇతరమతములు జగత్తు బ్రహ్మ
కంటె భిన్నమని తలంతురు. జగత్తునందలి వస్తుసమూహము
మంతటికిని ఒకవిధమగుకాస్త్రియసంబంధము గలదు.

నామము విశ్వమును వాఙ్మయమును చెబుచును.

నామము.

బ్రహ్మ

ఓమ్

జగత్తు

భౌమవాఙ్మయము

(14 భువనములు)

(వేదములు, మంత్రములు)

ప్రణవము వేదసారము. వాఙ్మయము ‘ఓమ్’ అను నీవా
గ్యరమునుండి పుట్టినది. తాలోష్ఠ సంయోగముచే ‘ఓమ్’
అను పద ముచ్చరింపబడుచున్నది. పర, పశ్యంతి, మధ్యప
క్షభి యనునవి ప్రణవ ముయొక్క నత్యధిగ రూపాంతరములు.
మనము చ్చరింపగ, ఇతరులచే వివరమగునది కైఖరి ప్రణవము.
ఇది స్థూలమనిగూడ జెప్పబడును. మధ్యమప్రణవ మంతవిపుల
ముగ దెలియబడజాలదు. పశ్యంతిప్రణవము, యోగముచే దప్ప

గోచరము గానేరదు. ‘పరప్రణవము’ భగవంతునికి దప్ప ఇతరు
లకు దెలియబడజాలదు. ప్రపంచమందలి ఏ పరమాణు వైనను
బ్రహ్మైక్యత యైనటుల ఉచ్చరించిన ఎట్టిపదమైనను ప్రణవము
యొక్క రూపమే.

‘ఓమ్’ ప్రణవముయొక్క ఆకృతి

మాతృకయిన మంత్రనాయకము. అదియే ఓమ్. పర,
ఆపర యని ప్రణవము మరల రెండువిధములు.

ఓమ్-మాతృక

పర-ఆపర

నూత్న-మధ్యమ

స్థూల-పశ్యంతి

స్థూలతర-కైఖరి

పరవాక్ బ్రహ్మము. ఆపరవాక్ బ్రహ్మయొక్క మరి
యొక ఆకారము.

‘పర, మూలాధారమునుండి గాకవ్యాదయమునుండి బయ
తెబడును. నూత్నవ్యాదయము (అంతఃకరణ) నందు పుట్టు
నట్టి శబ్దాకారము. ప్రజాభివృద్ధికారకు భగవంతుడు వేద్యుల
భిన్నాకృతుల గాంచెదనని తైత్తిరీయోపనిషత్తునందు జెప్పి
యున్నాడు.

ఓం

సః కామయత్ (కామంకృతవాన్)

కామమ్ (క + అ + మ)

అ:—16 అచ్చులను చెబుచును ‘క’ మొదలు ‘మ’ వర
కు గల హల్లులు:—25. క, ఖ, గ, ఘ, ఙ, చ, ఛ, జ, ఝ, ఞ,
ట, ఠ, డ, ఢ, ణ, త, థ, ద, ధ, న, ప, ఫ, బ, భ, మ.

‘అ’ అను అక్షరమునకు సంవృత ప్రయత్నమున్ను, ఆయ
క్షరమునకే ప్రక్రియదశయందు వివృతప్రయత్నమున్ను గలదు.
వివృతప్రయత్నము ‘అ’ యనునక్షరముతో (పారంభించును.
సంవృతప్రయత్నము ‘అ’. పాణిని తన ప్రథమ సూత్రమందు
‘నృద్ధి’యే ‘బ్రహ్మ’మని చెప్పియున్నాడు. ‘బ్రాహ్మ’ ధాతువు
నండి ‘బ్రహ్మ’ యనునది గలిగినది.

‘నృద్ధి’ ప్రథమసూత్రము. ‘అ’ అంత్యసూత్రము. ‘అ’
అన్నిటికిని మూలాధారమనియు, సమస్తవాఙ్మయమునకు పుట్టుక
నొసంగినదని పాణిని చూపెట్టెను. మహేశ్వరు డుచ్చరించిన
ప్రథమాక్షరము సంవృత ‘అ’ కావున ‘అ’ యక్షరము “ఓమ్”
యొక్క రూపాంతరము. ‘అకారము’ ప్రతిశాస్త్రమునకును
సమన్వయశబ్దము. ఆ శబ్దము మూలాధారమందు ‘ఓమ్’ ఆకృ
తితో బయల్పడలి మధ్యమస్థానమందు “అ” గ మార్పు గాం
చును. “ఓమ్” శబ్దస్థానము లన్నిటి గడచి కంతస్థానమునకు వచ్చి
సంవృతప్రయత్నము చేరగనే “అ” గ మారును.

‘అ’ బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులకు మువ్వరకు వర్తిం
చును. దేవాగరునునకు, రాక్షసుల గమనముకొరకును మ్రో
గింపబడు గంటయొక్క ఆకారము శబ్దస్థానముల యాకారము
ననుసరించి నిర్మింపబడినది.

చెన్న పురిస్థానికానుకోర్టులో

దావానెం 1754/1924

వాదులు:—గోవర్ధనదాసు హన్సరాజు అండు
బ్రదర్లు.

versus

ప్రతివాది:—దామిశెట్టి వెంకటమునస్వామి
చెట్టి.

తిరువల్లూరు తాలూకా, కొత్తపేట, నాగలాపురం
గ్రామకాపురముడైన ప్రతివాదివద్దనుండి వారికి చేరవలసిన
ద 174.5.8 లను వసూలుచేయు నిమిత్తమై ఈదావా వాదించే
తేబడి, విచారణనిమిత్తము రెండవజడ్జిగారి కోర్టులో 5 12-1924
తేదిన వాయిదావేయబడినది. సదరుకోజన ప్రతివాది హాజరు
కానిపక్షమున ఎక్స్ పార్టి చేసి తీర్పుచెప్పబడునని యిందుమూల
ముగా తెలియజేయడమైనది.

ఏ. వి. శేషయ్య,
వాది తరపున స్టేడరు.

మద్రాసు 22-11-1924

మహాత్మా గాంధీపూజానిధి

ఉత్తర అనంతపురం మండలమునకు చేరిన గుంతకల్
కాంగ్రెస్ సభ్యుడు వి. ఘోరప్పవల్ల వనూల్ అయిన గాంధీ
మహాత్మా పూజానిధి చందా వనూల్ వివరము.

వి. ఘోరప్ప	0.8-0
యె. రాయప్ప	0.8-0
పాటిలు నాగిరెడ్డి	0.4-0
యం. అశ్వప్ప	0.4-0
చేతాభిమాని	0.4-0
జియెదార్ సాబూ	0.2-0
కె. సుబాంజిరావు	0.4-0
కె. మల్లాజిరావు	0.4-0
కె. లాలు భాయి	0.4-0
కె. గుంతకల్ సుబ్రావు	0.4-0
కె. హనుమంతరావు	0.2-0
కె. పురవకొండ నాగోజి	0.4-0
కె. మల్లేశప్ప	0.4 0
గుంతకల్ పురవకొండ సుబ్రావు.	0.4-0
గుంతకల్ హనుమంతరావు	0.4-0
దర్శి భయిరోజిరావు	0.4-0
మద్దికేర ఆబ్దుల్లాసాబూ	0.4-0
మద్దికేర బండి. ఖాజాహుసేక్ సాబూ	0.8-0
మద్దికేర కె. యంకప్ప	0.4-0
మద్దికేర కె. అల్లిరావు	0.4-0
మద్దికేర కె. సుబాంజి	0.4-0
మద్దికేర కె. మానకోజి	0.2-0
మద్దికేర కె. బసప్ప	0.2-0
మద్దికేర కొమ్మెల్లకృష్ణ	0.4-0
గ. అబ్దుల్ వహాబ్ సాబూ	0.4-0
బోయ యద్దిలేటి	0.2-0
గ. మహ్మద్ వఫీసాబూ	0.6-0

మొత్తం

7-0-0

రంగూనులో బౌద్ధసన్యాసిపై కేసు

18 నెలలు కఠిన శిక్షవేయబడెను

రివరెండు ఉత్తమాగారికి శిక్ష వేసినకోజా రాత్రి అనగా
అక్టోబరు 7 వతేదీని 70 ఏండ్ల వయసుగల యు. తాగీ అను బౌద్ధ
సన్యాసి ఒక హెడు కనిబ్రేలును కనిబ్రేలును కొట్టెనని తేబడిన
కేసులో నిన్న రంగూను జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తీర్పు చెప్పెను.
ముద్రాయికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను.

భారత కాంగ్రెసు సంఘము

ఘూర్జరరాష్ట్రము ఎన్నికలు

మహాత్మాగాంధీ, వల్లభాయీపటేలు, అబ్బాసుత్థానీ, థా
కూర్తాసు గోపాలాసు దేశాయి, మహాదేవు దేశాయి, మణిలాలు
కొథానీ, శంకరులాలు బాంకరుగార్లు మున్నగువారిని భారత
కాంగ్రెసుసంఘమునకు ఘూర్జరరాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘము
వా రెన్నుకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి ఉన్నత న్యాయస్థానము

నూతన అదనపు న్యాయమూర్తి నియమింపబడెను
ఢిల్లీ, నవంబరు 24—బారిష్టరుగారగు మిర్జాఅలీ అక్బర్
ఖానుగారు బొంబాయి ఉన్నతన్యాయస్థానముయొక్క అద
నపు న్యాయమూర్తిగా నియమింపబడిరి. వారు జడ్జిగా చార్జి
దీసికొన్న తేదీమొదలు 1925 వ సంవత్సరము ఏప్రిలు 9 వ
తేదీవరకు వీరు న్యాయమూర్తిగా నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కృష్ణా నందానబ్బ

దీనినివాడుటచే యోటిబాధ మంత్రలేకనే దేహమనం
దేభాగమునందెనను యుండువెల్తులను తక్షణమేతీసివేయును.

8 బిల్లులుగల పెట్టు 1 కి ధర రు 1.4-0.

3 పెట్టెలను ఒకేదఫా కొనువారికి ఒక పాం పెన్ పేనా
యినాముగా పంపబడును.

సుందరం అండ్ కో.

5 భద్రప్రగర్హమిధి, హొక్కిలెను, మద్రాసు.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వ కీయ వి లేఖరి)

జస్తిసు నాయకుడు

నవంబరు 22:—రాజమహేంద్రవరమున జస్తిసుపక్ష నాయకులగు శ్రీ రామసాహెబు మాదిరెడ్డి వెంకటరత్ననాయకుగారు (జిల్లాకోర్టు అధ్యక్షులు) మొన్న మధ్యాహ్నము వివిధ రాజకీయపక్షసమావేశములలో పాల్గొనుటకు బొంబాయి నగరము నకు పయనమై వెళ్లిరి.

రాధాకృష్ణ

శ్రీ మొలవరం బాలభారతీసమాజమువారు 19 వ తేదీ బుధవారం రాత్రి శ్రీచింతామణి నాటకశాలలో రాధాకృష్ణ నాటకమును కడుచక్కగా ప్రదర్శించిరి. రాధాపాత్రను ధరించిన శ్రీ పారేపల్లి నుబ్బారావుగారు ధీరసమును చాల బాగుగా కనుబరచిరి. శ్రీ కృష్ణపాత్రను ధరించిన రామనాథ శాస్త్రిగారి సంగీతము కడుమనోహరముగ నున్నది. మొత్తము ప్రేక్షకులము చాల చక్కగా నున్నది.

వదిలిపెట్టబడిన ఖైదీల సహాయసంఘము

రాజమహేంద్రవరము హాటంలో శ్రీ సాలస బాపనయ్య అధ్యక్షతన కలిగిన సైంఫుమువారిసభమున 20 వ తేదీసాయంత్రము సభజరిగెను. లెఫ్టి నెంటు కలనల్ మెకోనఖీ (ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు ఆఫ్ ప్రిసన్స్) గారు సైంఫుముయొక్క ఉద్దేశ్యములను గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

విద్యోగము

త్రైయనింగ్ కాలేజీ ప్రెసిడెంటులు డబ్లియం సి. డగ్లసుగారు మదరాసుకు బదిలీచేయబడిరి. నిన్న సాయంత్రము వారికి విద్యోగముపత్రమును కాలేజీ విద్యార్థులు సమర్పించిరి.

ఒక ఉపన్యాసము

నిన్నటి సాయంత్రము ఎ. టి. యచ్. యమ్. రీడింగ్ రూము ఆవరణలో రివరెండు వాల్టర్సుగారు 'నక్షత్ర మండలము'ను గూర్చి యుపన్యసించిరి. వివిధనక్షత్రములు, వానిచిత్రముగూర్చి మనోరంజకముగ నుపన్యసించిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లాజాతీయోపసంఘసభ

నవంబరు 11 తేదీని తెనాలిలో జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకసభయొక్క 2వ తీర్మానముననుసరించి జిల్లాసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకసంఘము యావత్తును రద్దగుటవలన సదరుసభ్యులనెన్నుకొనుట అత్యావశ్యకము.

అందులకై జిల్లాసంఘము 1వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు శృంగారాచార్యమున శ్రీయత పూసపాటి కమారవెంటపతిరాజుగారి అధ్యక్షతన జిల్లాజాతీయోపసంఘసభకుడును. ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘముతరపున శ్రీయత గాడిచెల్ల పాఠశాలోత్తమరావుగారును సభకు వచ్చెదరు.

చర్చియ నంతములు:—1. కార్యనిర్వాహక సంఘపు టెన్నికలు 2. అగ్యక్షకోకాగ్యక్ష కార్యదర్శులయొన్నికలు 3. ఖద్దరుబొద్దుపెన్నికలు 4. 1-7-24 జిల్లాసంఘసభ; 4-7-24, 18-7-24 కార్యనిర్వాహక సభలు 2-8-24 జిల్లా సంఘ సభ, కార్యనిర్వాహక సభల కార్యక్రమ నివేదనము, తీర్మానములయొక్క మొదము 5. తిలకు స్వరాజ్యనిధి పూజానిధుల వకూళ్లు 6. ప్రచారకులయొక్క ధన సహాయములు, ప్రచారకుల దరఖాస్తులు 7. బెల్లం కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల టెన్నికలు 8. తుపాను నివారణ ఉపసంఘమువారి నివేదికము 9. కాకినాడ కాంగ్రెసు ఖద్దరువిక్రయశాల అక్టోబరు ఆరేదము 10. ఇతరములు. ప్రై సభతోపాటు నూతన కార్యనిర్వాహక సంఘసభయ సమావేశమగును.

కార్యక్రమము:—జిల్లా సంఘమువారు నియమించిన పనులు 2. ప్రచారకుల ఖద్దరు జాబితాలు 3. కార్యాలయము ఖర్చులు 4. పాఠశాల విజ్ఞాన 5. ఇతరములు.

ఈ సభ అతి ప్రాముఖ్యమైనది గనుక సమావేశము అందరకును వీలగుట్లము, కాలములందు ఏర్పరచియుండుటను తాము విధిగా హాజరుకావలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.

మ.రా:—రుసుము చెల్లింపని జిల్లా సంఘసభ్యులు తమరుసుము 1 రూ. ఒక పొయియు దయచేసి ఆ సభయందు చెల్లింపవలసియుండును.

మల్లిమడుగుల కోదండరామస్వామి,

జిల్లాసంఘ తాత్కాలిక కార్యదర్శి.

కాకినాడ శ్రీవిద్యార్థిని సమాజము

ఈ సమాజమునందలి బాలికలవిద్యాభివృద్ధినిగాంచి మిగుల సంతసించితిని. బాలికలకు, సంస్కృతము, హిందీ, తెలుగునే ర్వచించుచున్నది. ఇరువురు బాలికలు సంస్కృతము కుమార సంభవమునందలి పంచమస్థలలోని కొన్ని శ్లోకములు చదివి, తాత్పర్యమును వెల్లిదిరి. చాలానందమైనది. ఆంధ్రపురబాలికలలో నొకరు సుప్రసిద్ధపురుషులగు నేత్రకంటి కోనేటిరావు పంతులుగారిసోదరి. ఈమె నె 100 రు వరకు నూలువడకును. ఎప్పుడును ఖద్దరేధరించును. ఈమె హిందీ భారాళముగ చదివియర్థము చెప్పగలదు. మాట్లాడగలదు. రెండవబాలిక, ఈ సమాజము ముఖ్యాధికారిణియగు శ్రీమతి బాలాంత్రపు శేషమాంబగారికు మార్తె. 10 సంవత్సరముల బాలిక. ఈబాలికమాడ మంచితెలివిగలది. హిందీయును అభ్యసించుచున్నది.

ఈ సమాజబాలిక లందఱు నూలువడకుదురు. బాలికలు సనాతనధర్మశాస్త్రానుసారము కుశీక్షణను పొందుచున్నారు. ఈసమాజమునందలిమించిరువదియైదుగురువిద్యార్థినులున్నారు. ప్రస్తుతము హిందీకోకరను సంస్కృతమున కొకరు నుపాధ్యాయులున్నారు. వీరు సమర్థులు. ఇట్టిదేశోపయోగసంస్థకుద్రవ్యాభావము పెద్దలోపము. ఆంధ్రదేశమునందు అధమును ప్రతిపట్టణమందు నిట్టిపాఠశాలలు కావలసియున్నవి. జాతీయవిన్నీతముగాని యితరపాఠశాలయందలి విద్యను యీ విద్యకును చాలభేదముకలదు. ఆభేదమును ఇట్టిపాఠశాలలవద్దతిని దూరదృష్టితో పరిశీలించిచ తెలియగలదు. దేశాభిమాన మానసియు లీసమాజముయొక్క ప్రయోజనమును పొందుటకు బానుకొందురగాత.

పొన్నాడ కృష్ణమూర్తి.

గుంటూరు చీదల ధర్మవైద్యశాల

ద్వితీయవార్షిక నివేదిక

ఈ ధర్మవైద్యశాల 1922 సం॥ సెప్టెంబరు 30 తేదీని స్థాపించడమయినది. ఇప్పటివరకు ఆనగా 17-11-24 తేదీవరకు యీధర్మవైద్యశాల పోషణకయి వైద్యరత్న వి. పి. రాజువల్ల సమర్పించుచున్న ధర్మము దఫాలవారిగా 1790-0-11 వైద్యశాలకురుదెంచి సహాయమొసంగిన పుణ్యపురుషులధర్మము 879-8-0

మొత్తము 2169-8-11

కడచిన సంవత్సరములో వైద్యసహాయమును బొందిన రోగుల సంఖ్య 4860.

రెండవ సంవత్సరము ఆనగా 1-10-23 నుండి 1-10-24 సం॥ వరకు వైద్యసహాయమును పొందిన రోగుల సంఖ్య 17185. నిలవపున్నందులలో అన్ని రకముల వ్యాధులకును తగిన నన్నిమందులు సిద్ధముగాలేవు. నిలవపున్నగాని తగిన పోషక వర్ణముయొక్క సహాయముగాని బొత్తుగాలేదు. ఇట్టిపరిస్థితుల ననుసరించి దేశసంచారమునకై గడంగ సమకట్టి నాఉద్యమము నకు తోడ్పడ లోకమునకు నివేదియకొనుచున్నాను.

వి. పి రాజు,

చీదల ధర్మవైద్యశాల స్థాపకులు

వైకం సత్యాగ్రహము

(ఒకవిలేఖరి)

ఒక ఆంధ్రదేశభక్తుడు

గోదావరిజిల్లా అమలాపురం తాలూకా గంగలకుర్రు వాస్తవ్యులగు శ్రీయత వాడేపు జగ్గరాజుగారు అను ఆంధ్రయువకుడు చెన్నపట్టణము, మహాసభకువచ్చి అచటనుండి అరవిందునిచూచుటకు పురుచ్చేరి పోయి అచటనుండి దక్షిణదేశము మట్టి కావేరి వరదలముల చూచుచూ రెండురోజులక్రితము ఇచ్చటికి వచ్చిరి. వారు ఆశ్రమములోనే యున్నారు. వారు భోజనము పండ్లు కాయలను మాత్రము తిందురు. శ్రీయత జగ్గరాజుగారు ఈరోజున ఇక్కడ నలంబేర్రతో కలిసి దేవాలయము వద్ద సత్యాగ్రహమొనర్చిరి. 12 గంటలు మొదలు 6 గంటలవరకు ఎండలోనే నిలబడియుండిరి. ఎక్కడి ఆంధ్రదేశము ఎక్కడి కేశము వారు సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు ఇచ్చటకు వచ్చిరి. వారి దేశభక్తి మేమంతయు వందనీయలము. వారు తిరునంతపురం జిల్లా అచటనుండి తిరిగి ఇచ్చటకువచ్చి కొచ్చి, కోయంబత్తూరు మీదుగా ఇంటికి వెళ్లవని చెప్పివారు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 25-వ తేది మంగళవారము

(1) భాగ్యములు

దనింగులు బా 1-కి రు 80-0-0 మొదలు 42-0-0 వరకు	
చిన్నము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కునుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14-0-0 14-8-0	
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 15-8-0 16-0-0	
డిల్లివి ,, డిటా ,, 16-8-0 17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0 9-0-0	
నువ్వులు ,, ,, 20-0-0 24-0-0	

(2) పప్పుభాగ్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11-0-0 రు 12-0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 12-0-0 16-0-0	
ఉలవలు రు 164 ,, ,, 9-4-0 11-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి రు 170-0-0 175-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0	
కొండాపురం శేరుసెనగపప్పుబా 1-కి ,, 60-0-0 65-0-0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 55-0-0 58-0-0	
శేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 150 విషక ను' నె 145	
అముదము బా 1-కి రు 175-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చావుపసుపు బా 1-కి రు 190-0-0 195-0-0	
కుర్రపసుపు ,, రు 125-0-0 130-0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి రు 120-0-0 128-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 50, 55	
కాళహ స్తిపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి రు 85-0-0 90-0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 80-0-0 49-0-0	

(5) ఇనుము

పట్ట రకం బా 1-కి రు 81-0-0 82-0-0	
చవరం ,, 81-0-0 82-0-0	
రవుండు ,, 81-0-0 84-0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు రు 75-0-0 76-8-0	
బంగారము, తులము 1 కి రు 22-8-0 23-0-0	
సవరను 1-కి 14-12-6	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 249-0-0 255-0-0	
రాగి డిటా రు 290-0-0 295-0-0	
అస్కాచక్రైర బా 1-కి రు 86-12-0 87-0-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు రు 78-0-0	
తొట్టికృష్ణము డిటా 72-0-0	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) దూది

బోండా వెన్నుబారుప 1-కి రు 820-0-0	

(9) నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి రు 9-0-0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 8-0-0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి రు 8-12-0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 9-0-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 9-12-0	
నూశయేనుగ నెం 20 రు 11-4-0	
జపాన్ నెం 20 రు 11-12-0	
,, ,, 40 ఏ లేబిలు అయినను రు 14-7-0	
గోకాకు నెం 12½ రు 9-4-0	
వడ్యాక్ నెం 24½ రు 11-12-0	
14½ క్విలక్ పక్షి రు 9-4-0	

పగుళ్లకు తైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0

1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మాత్రమే. అరికాళ్లు, అరిచేరులు, చర్మము కారకవలన, కీతగాలి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జీలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లమీది జీలపోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లనొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగుళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

త మా పా లు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకము.)

కందం

కవి— “కందం” స్వరస్యం ఇంగ్లాండ్‌కి లేదని నా అభిప్రాయము.

వర్తమాను— ఏం సారస్వతా నాకు తెలియదు కాని, మొన్నటిదినం కందకూర తినేటప్పటికి నోరంతా దురద పుట్టింది.

సీసం

గ్రంథకర్త— నేను వ్రాసిన సీసపద్యాలు ఎట్లా వున్నాయి?

విమర్శకుడు— ఇకప గుర్తిస్తే వరే ఉన్నాయి.

రుణం

ఒకడు— ఆతనిరుణం నేను ఎన్నడూ తీర్చుకోలేను రెండోవాడు— అంత ఉపకారం, నీకేమి జేసాడు

ఒకడు— పదివందల పాదాల వాండ్రులతో నేను కాపురం ఉన్నాను. ఎన్నిసార్లు అదై అడిగినా ఒకదమ్మడీ నేను ఇయ్యలేదు. ఇంట్లోనుంచి లేచి పొమ్మంటే పోనూలేదు.

నాటకం

కంపెనీనాటకాలు చూడని పల్లెటూరిపంతులు ఒక సారి ఆ నాటకానికి వెళ్ళాడు. నాటకం బాగుందని అందరూ సంతోషిస్తుండేది. ప్రక్కనున్నవాడు, పల్లెపంతులతో నాటకం బాగుందా అని అడిగెను.

పల్లెటూరిపంతులు— ఏంబాగండి? మొదటిఅంకంలో వచ్చినరాజు, రెండో అంకంలో వచ్చినపుడు ఇరవై వందల పెద్దవాడయ్యెను. మళ్ళీ వెనకటిబట్ట, ఆచాక్కా, ఆటోపిని పెట్టుకుని వచ్చాడు. ఇంతకాలము బట్టలుమాయమండ ఎట్లా వున్నయ్యా, వంటికి ఎట్లా సరిపోయియ్యెయ్యా, నాకు తెలియకుండా ఉన్నది.

అనుభవం

ఉపాధ్యాయుడు— భూమికి ఆకర్షణశక్తి వుందని, న్యూటనుకు ఎట్లా తెలిసింది?

విద్యార్థి— రేగేపండు నెత్తిమీద పడి, తల బొప్పికట్టడంవల్ల.

బిల్లుకలెక్టరు

ప్రశ్న— అయ్యా, తమరిని చూస్తే ప్రజలు భయపడతారనుటకూ.

బిల్లుకలెక్టరు— భయపడటానికి బదులుగా, ఎక్కడికి పోయినా మళ్ళీ రమ్మంటారు.

ఆలస్యం

ఎల్లయ్య— ఈజేవాలయాన్ని నూరు సంవత్సరాలు కట్టారట. పనివాండ్లు ఎంతసేపయ్యో కనుక్కోండి.

పుల్లయ్య— అట్టే, మనవూరిపనివాండ్లే నయం. నేల రోజుల్లో ఒక్కజేవాలయాన్ని కట్టేస్తారు.

మందలింపు

యజమాని— ఇవ్వాలి నీవు తప్పుచేయడం పదోమారు. నీవలే తప్పులు జేస్తుంటే నేను యిట్టిస్థితిలో ఎన్నడూ వుండేవాణ్ణి కాను.

గుమాస్తా— అయ్యా, అందరూ తమంతవారయితే, తమరు, యంతపైకి వచ్చేవారు కారండి.

భాగం

ఉపాధ్యాయుడు— ఏమిట?

విద్యార్థి— కాఫీ.

ఉపాధ్యాయుడు— కాఫీ తాగవద్దని నేను ఎన్నిసార్లు చెప్పలేదా? అవతల పారబోయి.

విద్యార్థి— ఇండులో నాది, నాఅన్నయ్యది కూడా కలిసి ఉందండి.

ఉపాధ్యాయుడు— అయితే నీసగభాగం పారబోయి.

విద్యార్థి— నాసగం, అడుగున ఉందండి. మా అన్నయ్యది పైన వుంది.

తెలివి

ఒకడు— నీకుక్క తెలివి గలదేనా?

రెండవవాడు— నీయిష్టమువస్తే నాతోరా, లేకపోతే ఇంట్లో ఉండు అంటే, మక్క వస్తే వస్తుంది, లేకపోతే ఇంట్లోనే ఉంటుంది. మనిషి భావం అంతచక్కగా గ్రహిస్తుంది.

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచిక

ఎప్పటి తీరున రాబోవు ‘క్రోధన’ సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపబోవుచున్నాము, అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయతో సమూల్యములగు వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మాయుద్యమమునకు దోష్పడక బ్రాభితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నావిభాగమునందే ముద్రించి ఉగాదినాటి కాండ్రుల కర్పింపక దలచినాము. నియమితకాలమునకు బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకు జేరినగాని విషయవిభాగమును గావించ ననుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదప బంపువ్యాసములను సంచికయందు జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1924 డిసెంబరు నెల 31-వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను ‘సంవత్సరాది సంచిక’ అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును సంపూర్ణ వివరణములతో నియమితకాలమునకు బూర్వమే మాకు బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. చిత్రములను మాత్రమే ప్రకటింపక గోరువారట్టి చిత్రములను వాని సంపూర్ణవివరములను నియమితకాలమునకు బూర్వమే పంపవలెను.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,
ఆంధ్రపత్రికాధిపతి.

అదృష్టం

ఉపన్యాసకుడు చాలానేవు మాట్లాడెను. కొంతసేపటికి “మాకేమిసంబడడం లేదు. విగ్గిరిగా చెప్పండి” అని వెనకనున్న, సభ్యుడు లేచి అరిచెను.

మందున్నవాడొకడు “తమరు కూర్చోండి. మీకు ఉపన్యాసం వినిపించకపోవడం గొప్ప అదృష్టమని భావించండి” అను బదులు చెప్పెను.

ఉద్దేశ్యం

సోమయ్య— ఏమిటయ్యా, అట్లా వాండ్రైతే పిడికిలి చూపిస్తావు. నీఉద్దేశం ఏమిటి?

భీమయ్య— మధ్యనీకెందుకు? నాఉద్దేశం వార్లకు తెలుసును లే.

జవాబు

వకీలు— అవునా, కానా, ఏదోఒకటి చెప్పు.

సాక్షి— కాదనేది అవునండి.

ఆట

ప్రశ్న— నాకంటే చేతగాని ఆటగాండ్లు వున్నారా?

జవాబు— ఉన్నారగాని వాండ్లు ఆడరు.

తప్పించుకొనుట

కుర్చీని విరగకొట్టిన బాలుడెవడని ఉపాధ్యాయుడు క్లాసులో గట్టిగా అడిగెను. తప్పుజేసినవాడు ఒప్పుకోకపోతే అందరిని కొట్టుతాననిచెప్పెను. ఎవరూ ఒప్పుకోకపోయిరి. వరసగా అందరిని కొట్టసాగెను. చిట్టచివర పిల్లవాడొకడు వచ్చి “తప్పు జేసినవాడి పేరుచెప్పితే, నిన్ను కొట్టను” అని ఉపాధ్యాయుడు అనెను.

బాలుడు— “అయితే, నేనేనండి”

శుద్ధదొంగ

వాది సాక్ష్యంఇస్తూ. (ప్రతివాది శుద్ధదొంగ అనిచెప్పెను.

వకీలు— “శుద్ధదొంగ” అంటే అర్థమేమిటో చెప్పు.

వాది— తమరిని ఎవరయినా “పెద్దమనిషి” అంటారనుకొండి. అట్లాంటివాడు “శుద్ధదొంగ”

రెడిరాణి	సచిత్రమాసపత్రిక
నల్లర చందారు 3	
మత, సాంఘిక, వ్యవసాయిక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.	
వారకాంత	(నాటకము) విలులయు, విలుల కలెయలు అద్భుతచర్యలు, చీవినల్లన చదివితీరవలయును. నెల 12
మిథునానురాగము	(పేరుగన్ననవల) నెల 12
గర్వభంగము	(గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) నెల 10
వానంతిక	(చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) నెల 10
ఆంద్రీనామసంగ్రహము	(సటిక) నెల 4
రెడిబ్రదర్సు	రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘము-చెన్నపురి

ఎన్నికలు

మల్లారాశ్రీ. పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్య. వి.వి.ఎల్.టి.గారి యాభిప్రాయమున సైసంఘము 21 వ తేదీ సాయంత్రము, పచ్చయ్యపేటలోకాలయందు సమావేశమైనది. కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యుల తొలగిన రాజీనామా సభ్యులకు లంగికరింప శ్రీయుత ఆర్. చంద్రమూర్తిగారు కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులు సఃఘమున కొనర్చినసేవను కొనియాడి, సంఘముపక్షమున వారికి కృతజ్ఞతాభివ్యక్త్యక వందనము లర్పించిరి. వారిస్థానే యీక్రింది గభ్యుల నెన్నుకొవడమైనది.

అధ్యక్షులు. మల్లారాశ్రీ. పి. రామదాసుపంతులుగారు
వి.వి.ఎల్.ఎస్.ఎస్.ఎస్.య్య.
సహాయాధ్యక్షులు. మల్లారాశ్రీ. పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్య గారు.
వి.వి.ఎల్.టి.
కార్యదర్శులు. శ్రీయుత. మ. మల్లికార్జునగారు,
,, అ. రామమూర్తిగారు.
,, సాము కృష్ణమూర్తిగారు.
కోశాధికారి. శ్రీయుత. రా. చంద్రమూర్తిగారు,
ఇతరసభ్యులు. శ్రీయుత. పి. సా. రామారావుగారు
(మెడికల్ కాలేజీ)

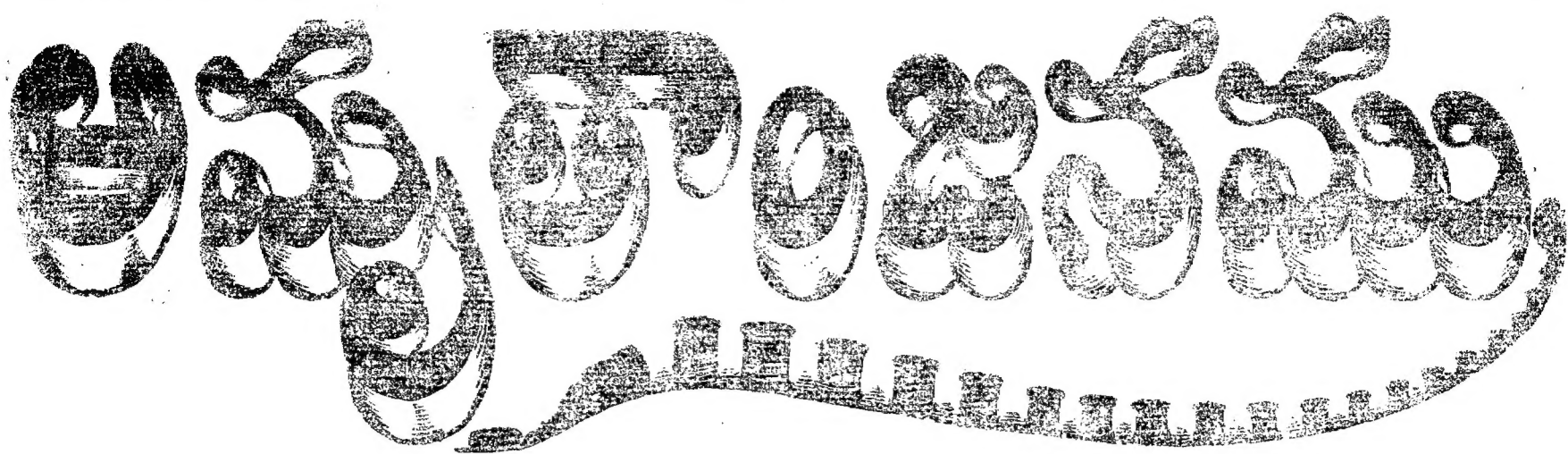
కె. విశ్వనాథశాస్త్రిగారు. లాకాలేజీ.
టి. రాధాకృష్ణయ్యగారు - ప్రెసిడెన్సీకాలేజీ.
టి. మూర్యనారాయణమూర్తిగారు - క్రిస్టియనుకాలేజీ.
ఇ. నరసిరెడిగారు - పచ్చయ్యపేటకాలేజీ.
మ. కృష్ణస్వామిగారు - మృగ్గులకాలేజీ.
న. సుబ్బారావుగారు - ఆయుర్వేదకాలేజీ.
కార్యక్రమమును తన సమర్థతతో చక్కగా నడిపించి నందులకు సభాధ్యక్షునకు సభా వారందరు హృదయపూర్వక వందనము లర్పింప సభ్యుని నెను.

సాము కృష్ణమూర్తి,
కార్యదర్శి.

సామర కోట

(ఒకవిలేఖరి)

ఈనెల 20 వ తేదీసాయంత్రము సామరకోటలో పెద్దసభ “ఆరోగ్యవారము”ను జయప్రదముగా జరిపించుటకుగాను జరుపబడెను. హెల్తు ఇనస్పెక్టరు వేడుల వేంకటరావుగారు యీవారముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములను సభవారికి తెలియజేసిన పిమ్మట యూనియన్ కార్యదర్శి ప్రెసిడెంటుగారైన బోనాసు నారాయణమూర్తిగారు అధ్యక్షులుగను, కానిటరీయన్ స్పెక్టరు పొన్నాడ మూర్యనారాయణగారు కార్యదర్శిగను, గ్రామములోని పెద్దలు మతకొండలు సభ్యులుగనుగల ఒక కమిటీయేర్పడెను. ఈ సంవత్సరము పీఠంబుకులిసి యీవారమును మిక్కిలి జయప్రదముగా జరుపుదురని తెలియుచున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక్ నెం. 7 తంబుశెట్టిపేటి మదరాసు.

Now Ready for Sale :

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Bank- and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలల పాలిటి సుజీవి మేవారు, నిత్యక కుక్క పప్పు ము, నిన్నుతున, అతిమాత్రము, వీటిని హతించి మంచి బలమును, యావ్యనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు ఖచ్చితపాదము. 2 దబ్బీలను వాడును.

20 తులముల దబ్బీ రు. 1-4-0. వి.సి. చార్జీ 0-8-01 3351 పి. శి. వ. అందు కంపెని,

అయ్యప్పద సమాజం పెరిశే. (నెల్లూరుజిల్లా.)

సిటి మోటారుపాఠశాల మదరాసు

పెరిశోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపుభానము, మెకానిజమ్, మెయిలనునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరవతులు, రంగులు చేయుట వనైరా అన్ని పనులును చేయుదును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచినీపులులైన ఆటో ఇంజనీర్ల చే ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగోరువా రీ కిందివిలాసమునకు వ్రాసులయును.

మేనేజరు,

సిటి ట్యాక్సీ కంపెని, 1736

2/3 అంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

(రాజ్యేన పడమటిది)

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (రూపి అణాలు)

జెనులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గణనాధికము!

శరీరములో ఉష్ణధిక్యముచే కలిగిన వైర్యకాశల వీరమాత్రలు దివ్యాంశులము. అభిరక్తము, అరుచి, ఆవులంతలు, అగ్ని మాంసము, అతివాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలమయము, పిక్కులు, పావ్యములు, శరీరము, ప్రశ్న, అగ్ని, మొదలగువాటియందు గలిగిన వీర్యములను బోగొట్టి చేమమును మంచి యారోగ్యమును చేచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేనానాత వీర్యమును వెంటనే మాన్యును. యందు అనేకవిషయాలు చేరినవి. అనుభవము ప్రకారం దోషధమగుచేరిన వాచకాంశుక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి కాడిచాచిన వివరాలు తెలియగలదు. వివరములు:—

(1978)

అయ్యప్పద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమూల, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

నేత్రాంజనము

దబ్బీ 1-8 రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి పదార్థాలు చేర్చబడినవి. అందరూను సామాన్యముగా వాడబడినది. కంటికి ఏవిధమైన జబ్బును చేయదు. ఈ కాటుకను వివిధక కొద్ది షుములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎలుపులు, పుసికట్టులు, గండ్లు అంటుకొనుట, కంటిమరదలు, కంటిమసకలు మొదలగునూను. దబ్బీలో పాత్రలాయెత్తు కాటుకమాత్రమేయందును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.